

8-9

3. årgang
aug.-septbr. 1951

SKOLEBYGGERI I EEN ETAGE

Stengårdsskolen i Gladsaxe, Møllevangskolen i Århus, Søndermarksskolen i Horsens, Skovgårdsskolen i Gentofte, Korsagerskolen i Husum, Ny Østensgårdsskolen i København, Munkegårdsskolen i Gentofte samt en schweizisk og en amerikansk skole

Illinois U Library

ARKITEKTEN

TIDSSKRIFT FOR ARKITEKTUR OG DEKORATIV KUNST

MÅNEDSHÆFTE

UDGIVET AF ARKITEKTENS FORLAG. REDAKTION OG EKSPEDITION: BREDGADE 66. KØBENHAVN K

ARKITEKTENS månedshæfte

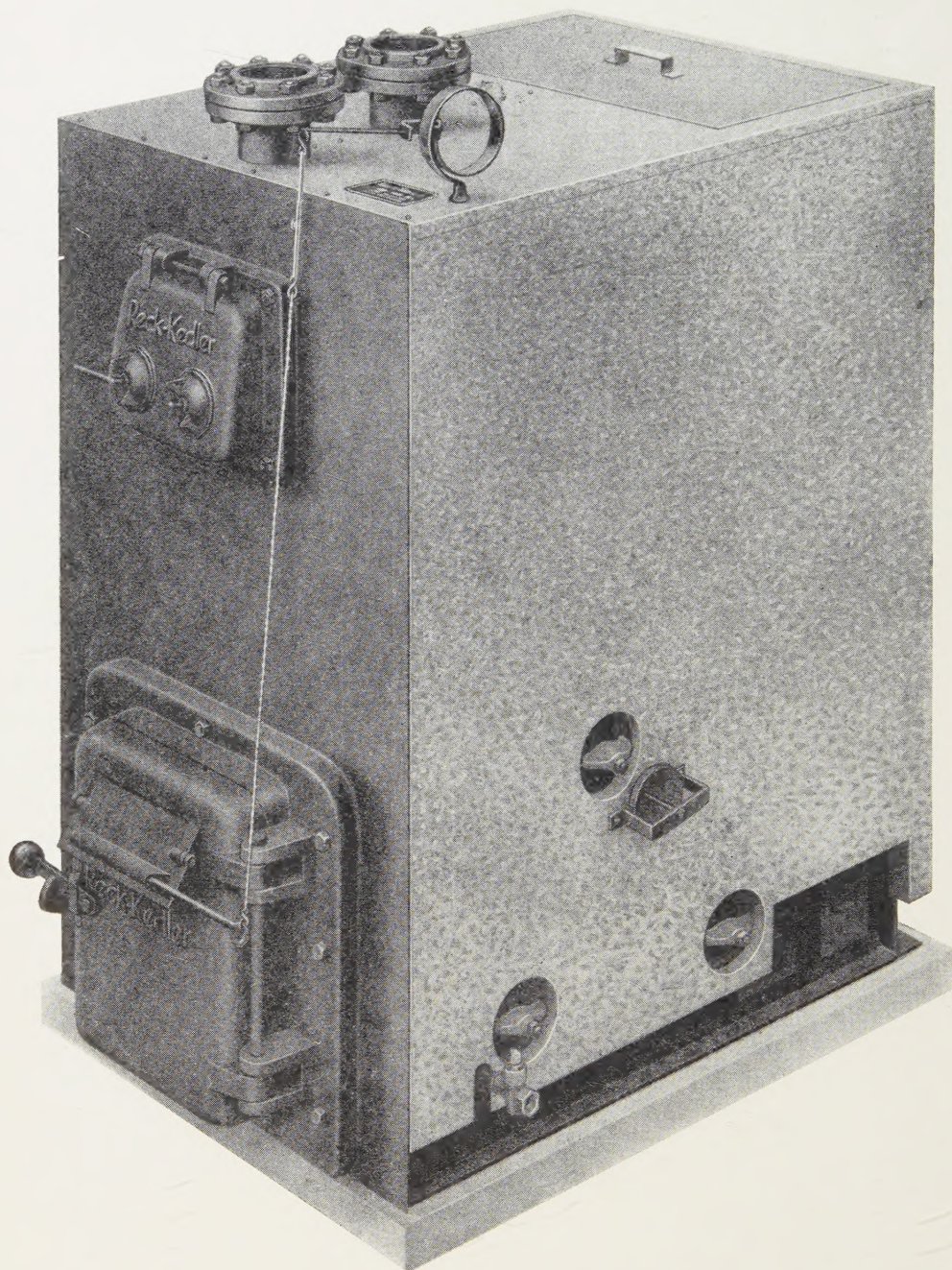
Årg. 53

Nr. 8-9

Side 125-156

Afl. til postvæsenet 10.11.1951

KULFYRING:

RECK-KEDLER!

RECK'S OPVARMNINGS COMP. A/S

ESROMGADE 15 * KØBENHAVN N * CENTRAL 7480

ARKITEKTEN

Tidskrift for arkitektur og dekorativ kunst.

Redaktionsudvalg: Arkitekter M.A.A. Willy Hansen, Finn Juhl, Flemming Teisen og Johan Pedersen (suppleant).

Redaktør: Arkitekt M.A.A. Jens Møllerup (ansv. efter presseloven).

Arkitekten udsendes i to udgaver, dels et aktuelt ugehæfte hver onsdag og dels 12 illustr. månedshæfter årligt.

Abonnementsprisen for begge hæfter tilsammen er 15,00 kr. pr. kvartal, ugehæftet alene 7,50 kr., månedshæftet alene 9,00 kr.

Salgspris: Ugehæftet 1,00 kr., månedshæftet 3,00 kr.

Annoncechef: Reklamekonsulent B. Barnholdt.

Redaktion og ekspedition: Bredgade 66, København K, telefon Central 4525.

MÅNEDSHÆFTE 8-9, 1951

INDHOLD:

Systematisk skolebyggeri.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 125

727.I

Stengårdsskolen i Gladsaxe. Af arkitekt M.A.A. Vilhelm Lauritzen.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 128

727.I

Møllevangskolen i Århus. Af arkitekterne M.A.A. A. Mogensen og Salling-Mortensen.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 131

727.I

Søndermarksskolen i Horsens. Af arkitekterne M.A.A. Chr. Holst, Erik Holst, Aage Holst og Palle Jacobsen.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 134

727.I

Skovgårdsskolen i Gentofte. Af arkitekterne M.A.A. Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 138

727.I

Schulhaus Felsberg, Luzern. Af arkitekterne Emil Jauch og Bürgi, B.S.A.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 143

727.I

Acalanes Union High School, Californien. Af arkitekterne Franklin, Kump og Falk.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 145

727.I

Korsagerskolen i Husum, København. Af arkitekt M.A.A. Magnus Stephensen.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 149

727.I

Ny Østengårdsskolen, København. Af stadsarkitekt M.A.A. F. C. Lund.

Ark. mdhft. årg. 53, 1951, s. 153

ARKITEKTEN's publications with English summary

ARKITEKTEN's annual series

(monthly edition) 1946-1950

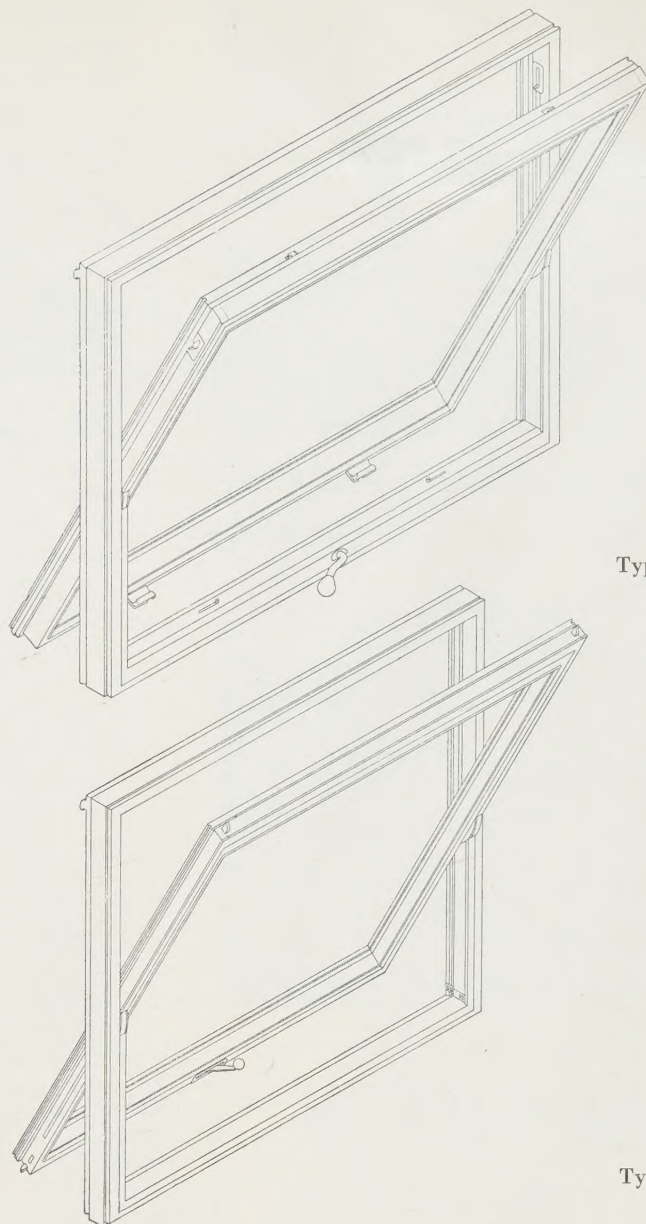
price each yearly edition..... D. Kr. 30,00

Danish architecture 1898-1950 - 5,00

Radiohouse..... - 4,00

ARKITEKTENS FORLAG

Bredgade 66, København K., telf. C. 4525.

Type 8

Type 9

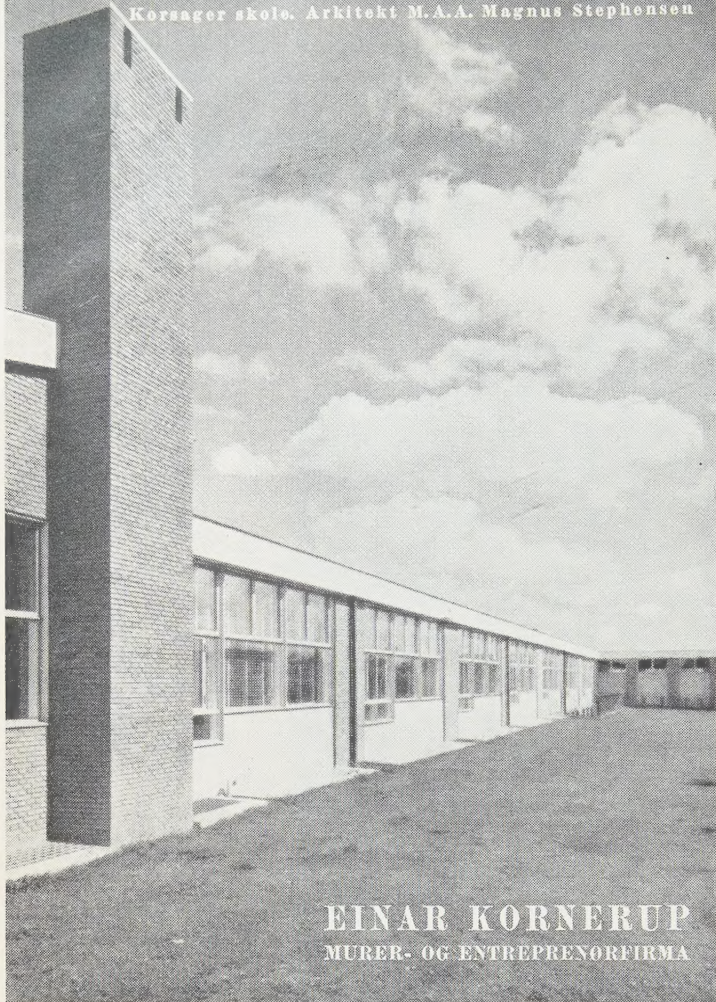
Standardstørrelser — hurtigere — billigere

Størrelse Udv. karm-mål		Type	Lysnings- areal m ²	Pris i fyr ab fabrik, incl. grun- ding excl. glas Kr.	Aluminiumper- sienne til indbyg- ning mellem de to glaslag
h	b				
1370	1180	9	1,17	186,00	57,00
1370	1300	9	1,31	192,00	60,00
1370	1420	9	1,45	198,00	68,00
1370	1180	8	1,14	230,00	57,00
1370	1300	8	1,28	237,00	60,00
1370	1420	8	1,41	244,00	68,00
1370	1780	8	1,83	273,00	78,00
1370	2020	8	2,11	287,00	90,00

Specialstørrelser leveres efter opgivne mål

A/s PERSPEKTIVA

Vesterbrogade 18 . København V.

EINAR KORNERUP
MURER- OG ENTREPRENØRFIRMA

English summary

Arkitekten is published partly as a weekly issue each Wednesday and partly as 12 illustrated monthly issues a year. The subscription for both editions is 15,00 D. Kr. a quarter, the weekly issue alone 7,50 D. Kr., the monthly issue alone 9,00 D. Kr. Office and editorial management: Bredgade 66, Copenhagen K.

In 1937 a new school-law was adopted, which ordered county-councils in Denmark to start an extensive building of schools. The time-limit fixed for the execution of this law was 1958 and all projects should be submitted not later than the 1st April 1953 in order to obtain a subsidy from the state.

It is naturally of great interest to see how schools lately erected have been designed and whether this type of building may influence the projects not yet completed.

In this issue we present, therefore, a series of reproductions of newly-completed schools and a few projects together with two foreign schools.

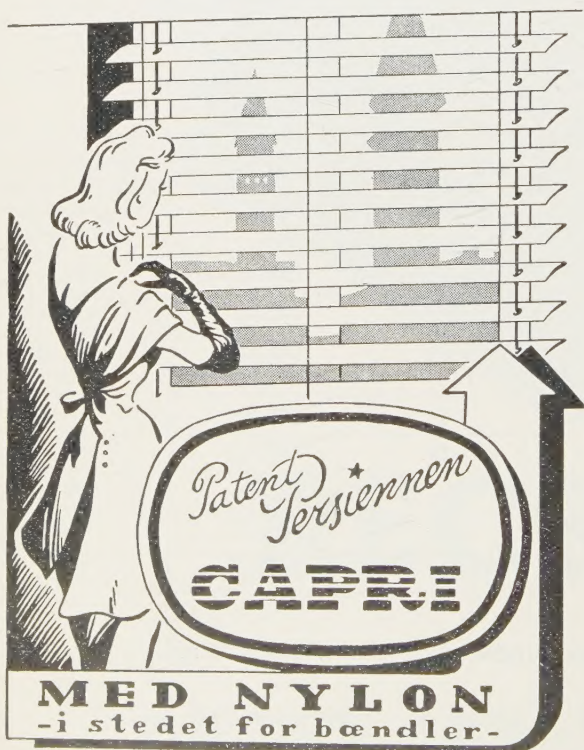
Danish school-building conditions are in many ways similar to those in England. In both countries there is a new school-law, lack of money, materials and manpower. These conditions are compared in an introductory article. First of all, it is pointed out that the building of schools is of special interest for architects owing to the problems being of a more varied nature and allowing greater freedom for architectural form than that of the now gradually "ready-made" building of blocks of flats. At the same time the principles of school-building are so unclear and the work of forming the program for the individual problem, collecting information and developing a clear-cut design, so great, that it is considered an unreasonable burden for the individual architect, who only has a few problems of that type to work upon. It is on the whole quite easy to get information from school-functionaries, but they themselves cannot agree as to whether certain classrooms should face southeast or southwest, whether outdoor teaching is a good or a bad thing in view of our climate, whether a school should be built to room 400 or 1200 children, and whether it should consist of one-storey or several storeys built around an assembly hall.

At the same time the administrative authorities have set strict limits to the costs of building. It is on account of this that the introductory article points out the excellent results which have been obtained in England, especially in the County of Hertfordshire. These results have been reached entirely due to an organized planning of building, and they have been mentioned and reproduced in *Arkitekten's* weekly edition no. 5 and 6/1951.

Through its administration of allotments of materials and grants to school-building the Danish state has an excellent opportunity of procuring a successful cooperation between architects, engineers, administrators and school-functionaries similar to that practised in the above mentioned English schools. Even if this entails a certain standardisation of school-building it would be inexcusable not to attempt to realise this cooperation under present conditions. The fact that most of the schools reproduced in this issue are single-storey is due to the great interest for this type of school now prevalent in Denmark. This has also been evident in the latest competitions.

(Teksten fortsættes på omstændende side)

BEDRE UDSYN

Forhandlere over hele landet

SKANDINAVISK PERSIENNEFABRIK

Svanemøllevej 104 . HELLERUP . Telef. HELrup 7632

præsenterer:

DE LUXE LYSRØRET DER
GENGIVER FARVER
FULDSTÆNDIG
NATURLIGT

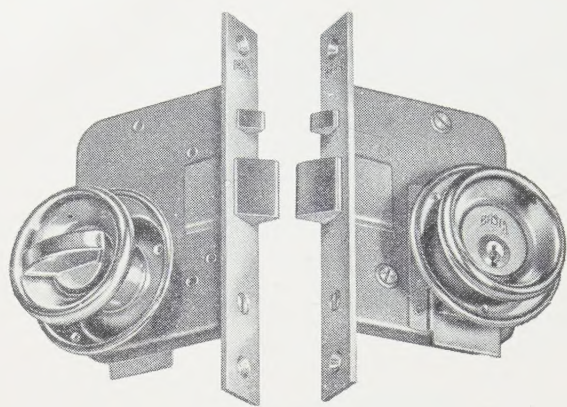
**NYT POPE LYSRØR
SOM VIL KOMME
TIL AT SPILLE EN
DOMINERENDE
ROLLE I FREMTIDENS
BELYSNING**

For første gang i lysrørets historie er det lykkedes at fremstille lysrør, der gengiver farver fuldstændig naturligt. Hermed er der banet vej for effektiv lysrørsbelysning på steder, hvor en 100 % korrekt farvegengivelse er nødvendig, først og fremmest i butikker, udstillingsvinduer og -lokaler, men også på tekstilfabrikker, hos bogtrykere og i malerværksteder. — Det nye patenterede POPE DE LUXE lysrør leveres foreløbig kun i 40 watt hvid udførelse.

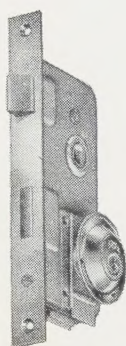

POPE LYSRØR — ET STRÅLENDE PRODUKT

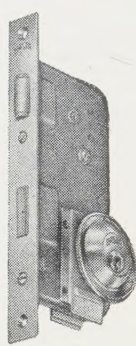
Der er garanti på Basta låse...

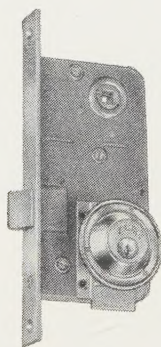
Entredør lås
Type 302

Falde og rigel
Type 315

Rulle og rigel
Type 320

Dag og nat lås
Type 310

LÅSEFABRIKKEN

BASTA

STRANDLODSVEJ 42
TELEFON SUNDBY 2117 . KØBENHAVN S.

The first school reproduced is Stengårdsskolen Gladsaxe in Copenhagen by Vilh. Lauritzen M.A.A. It is not yet completed. The school consists of an oblique line of parallel blocks containing classrooms. The building is constructed in the traditional materials i. e. bricks and tiles.

Then we have Møllevangskolen at Århus by A. Mogensen M.A.A. and Salling Mortensen M.A.A. This school is the first in which the normal classrooms are situated in single-storey blocks. It is however, inconsistent in its form, as the special classes are contained in a three-storey block. This school as well as the following two are constructed in the traditional materials. Søndermarksskolen at Horsens, by Chr. Holst M.A.A. and Erik Holst M.A.A. and Aage Holst M.A.A. is the result of one of the afore-mentioned architectural competitions in later years. It consists of single-storey blocks. The spaces between the classrooms form yards, which can be used for outdoor teaching. The external walls facing these yards are a wood frame construction clad with eternit.

Skovgårdsskolen by H. E. Langkilde M.A.A. and L. Martin Jensen M.A.A. is situated in an old park in a villa area. The architects have given it an appearance suitable to the character of the area. It is divided into a children's department having its own yard, and a main department, the buildings of which also surround a yard. Owing to the fall of the ground, it has been possible to put all the special classes in a ground floor in one of the wings which thus appears as a two-storey building.

Two foreign schools follow. The one, Schulhaus Feldberg in Lucerne, by Jauch and Bürgi B.S.A. has a style similar to the more traditional Danish schools. The other, Acalanes Union High School in California by Kump and Falk is a highly modern and consistent single-storey school building. The classroom buildings are grouped around a system of small yards.

Then follows one of the most beautiful of Danish schools, Korsagerskolen at Husum, in Copenhagen by Magnus Stephensen M.A.A. It is constructed in reinforced concrete with a brick finish. Some of the classrooms face the play-ground, whilst others face a system of small gardens.

Owing to the shortage of schools, it has been necessary to a certain degree, to employ materials normally used for the construction of huts, in order to erect the council schools in Copenhagen. The schools constructed, serve in most cases as extensions to already existing school buildings, whereas the schools here reproduced Ny Østensgårdsskolen by town architect F. C. Lund M.A.A. is a new construction where all buildings are of hut materials. In spite of the restrictions caused by the type of material available, it was possible to construct an open and friendly school-building.

At the end of this issue appears Munkegårdsskolen project at Gentofte in Copenhagen, by Arne Jacobsen M.A.A. We present a photograph of the model and a single plan. The principle characteristic of this school is a small garden placed immediately outside most of the pairs of classrooms.

(Teksten fortsættes på omstændende s.)

Undgå besværligheder med brændsel, vælg en Salamander gaskedel...

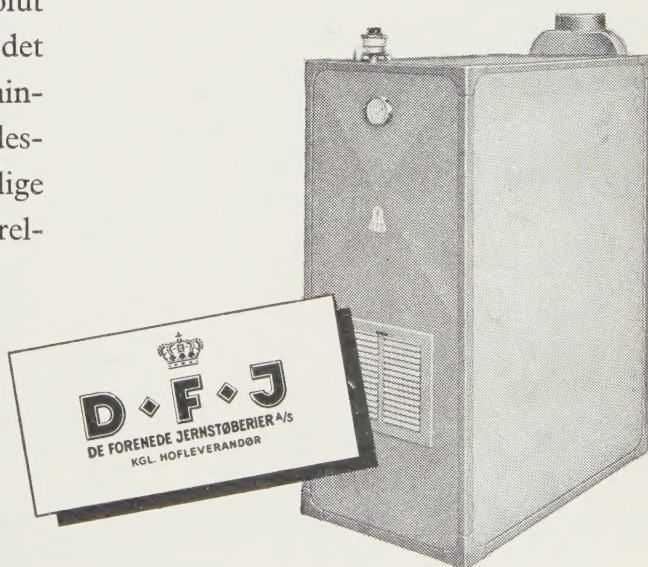
*Samtidig forvandles
fyrkælderens
til et lyst og renligt
værelse...*

Med et helautomatisk gasfyr undgår De alt besvær med at fyre og rense kedel. De undgår aske og griseri med brændsel. En Salamander gaskedel kræver et minimum af pasning.

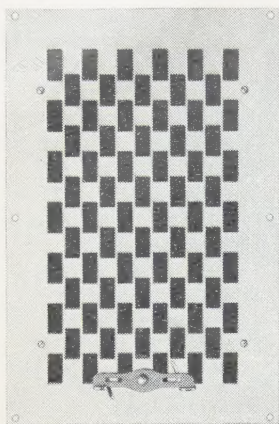
SALAMANDER gaskedlen er absolut driftssikker i brug og kan — om det ønskes — omdannes til fyring med almindeligt brændsel. Gaskedlen præsterer desuden varmt vand uden for den egentlige fyringssæson — uden tilsyn. 11 størrelser med varmeydelser fra 10.700 til 43.000 kcal. pr. time, svarende til et maksimalt gasforbrug fra 3—12 m³ gas pr. time. Søg alle yderligere oplysninger gennem D. F. J.'s salgsafdelinger, der altid står til Deres disposition.

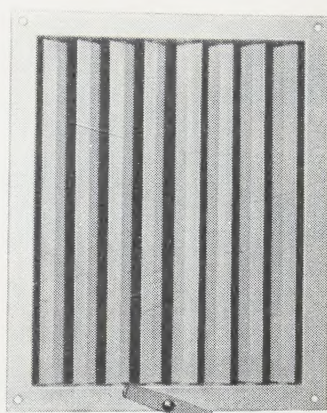
*Rent og nemt
Intet asketransportproblem
Overflødiggor brændselslager
Intet fyringsbesvær
Ingen røg og askeplage
Ingen støj
Et værelse mere*

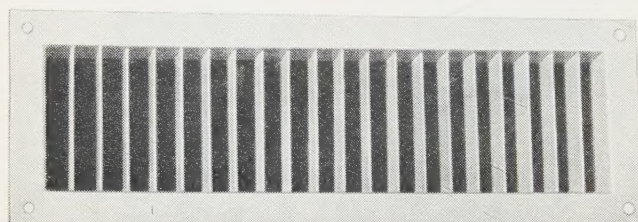
RISTE OG VENTILER

Aerofinventil type F

Aerostatventil type T

Aeromelrist type LR

Leveret til:

Korsagerskolen

Aerofonhætter

Møllevangsskolen

Varmeventilation for aula
Varmeventilation for bade-
og omklædningsrum

Skovgårdsskolen

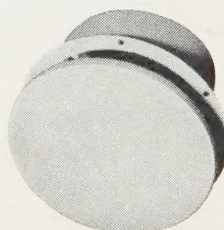
Indblæsningsanlæg for aula
Udsugningsanlæg for baderum
Naturligt aftræk fra klasselokaler

Søndermarksskolen

Indblæsnings- og udsugningsanlæg for
frokoststue og foredragssal
Udsugningsanlæg for køkken

Ny Østensgård

Aerofonhætter
Aeroductventiler

Tallerkenventil

Glent&Co^{a/s}

CIVILINGENIØR
MASKINFABRIKANT
M. ING. F.

KØBENHAVN K
ØSTER SØGADE 32
TLF. CENTRAL 13900

Moderne skolebyggeri

Af arkitekt M.A.A. Vagn Laage

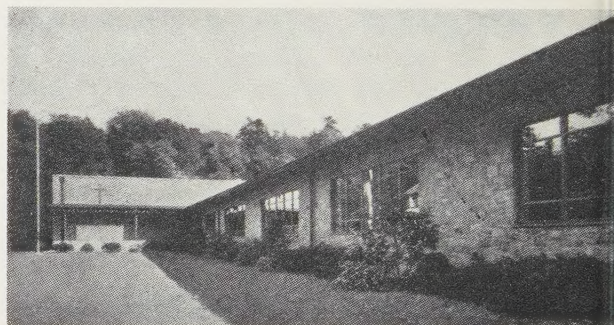
At forvandle abstrakte ideer til håndgribelige ting og hverdagsarbejde for en arkitekt, – måske i særlig grad for en skolearkitekt.

På den ene side står opfyldelsen af kravene til en bygning, hvis funktion skal være perfekt og som kan fostre ungdommens psykiske og fysiske vækst i overensstemmelse med moderne undervisnings filosofi.

Og på den anden side vejer kravene til en gennemførelse økonomi tungt, – dobbelt tungt, fordi behovet for skolebyggeri er uhyre overalt, og fordi byggepriserne idag nærmer sig skyhøjder.

Intet af disse krav frembød noget alvorligt problem i gamle dages lille, røde skolebygning, ej heller i de pompøse skolepaladser fra begyndelsen af dette århundrede, – men idag har begge faktorer en meget stor primær betydning for både bygherre og arkitekt og i disse ydre, ændrede vilkår for skolebyggeriet med derfor med rette søges årsagen til at dette gennem de seneste år har gennemløbet en udvikling – ja, næsten en forvandling – både i funktion og struktur.

I de her viste skoleprojekter, hentet fra U.S.A. og England, har man stadig bestræbt sig på at undgå at give skolen en monumental udformning, der gør børnene til dværge; men tværtimod har barnets målestok, dets levende interesse for sine omgivelser, dets sans for farver, aktivitet og afveksling overalt været grundlæggende for konstruktion og udformning.

Transfiguration School, Tarrytown, N.Y. - U.S.A.
Arkitekt: Robert A. Green

Denne skole, der er resultat af et omhyggeligt gennemført forsøg på at skabe en god, økonomisk skoleform, bliver hædrende omtalt som „Prototypen på en kvalitets-skole“.

Bygherrens forskrift til arkitekten lød således:

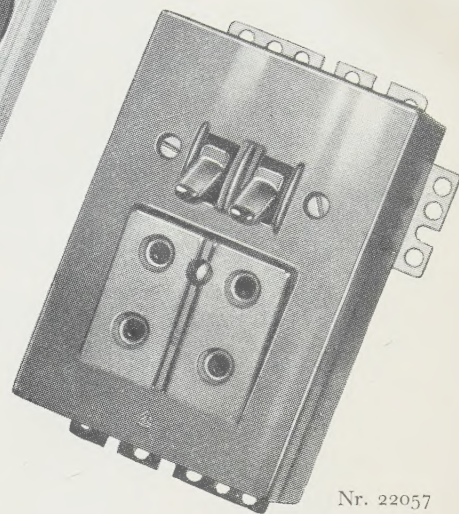
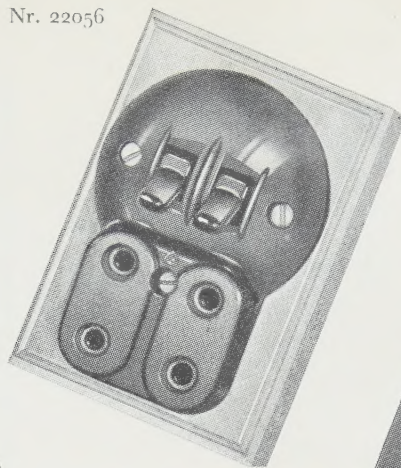
- 1) Nedsæt al kostbar arkitektonisk udsmykning.
- 2) Undgå al væg- & loftspuds og så meget „mekanik“ som muligt, – to ting der er kostbare i vedligeholdelse.
- 3) Standardiser overalt hvor det er muligt.
- 4) Anvend en billig, men dog hurtig konstruktionsmetode.
- 5) Tilslut, projekt og konstruktion skal bringes i overensstemmelse med de forhåndenværende økonomiske midler, og selvom stikordet er „low-cost“ vil vi ikke begå den almindelige fejl at opføre en bygning, der hurtigt forfalder, eller som er kostbar i vedligeholdelse. Til dette program føjede arkitekten selv et par punkter:
- 6) Udfør projektet med henblik på entreprenørens muligheder for hurtig opførelse, og

(Teksten fortsættes på omstående side)

LK

DOBBELT STIKKONTAKTER

En moderne installation kræver mange stikkontakter. Her er dobbeltstikkontakten på sin plads. Den kan monteres i samme træunderlag og samme indmuringsdåse som den enkelte stikkontakt.

Nr. 22057

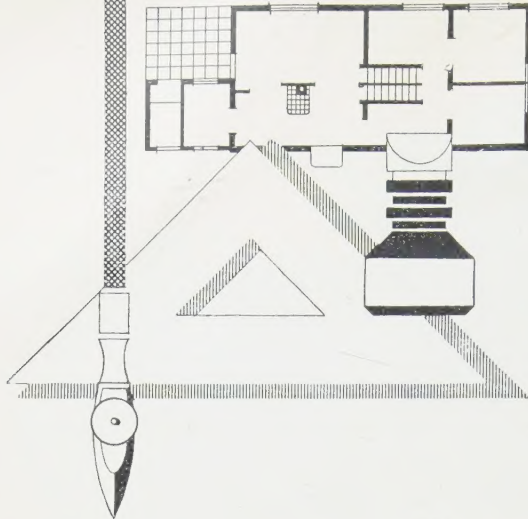
LAUR. KNUDSEN, MEK. ETABL. A/S KBH.

DÆMPER

AKUSTIKPLADER

Fremstillet efter de mest moderne og hensigtsmæssige Metoder. Vort Ingeniørkontor yder gratis Service i alle Spørgsmaal af akustisk Art.

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S **ODENSE**
TEL. 2222

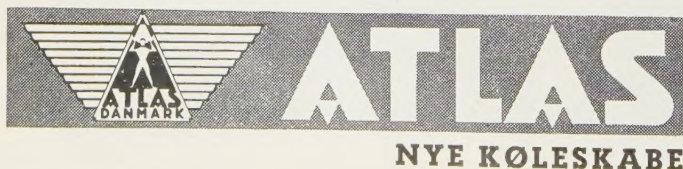
Se koldt og klart paa Grundplanen - -

Er der beregnet Plads til et Køleskab, fritstaaende eller indbygget? Den nye Serie Atlas Køleskabe har nemlig bevirket, at Publikum helt naturligt forventer, at denne Installation findes i et moderne Køkken. Giv Deres Klienter, hvad De selv vil blive glad for og bedømmer som værende af varig Værdi for de Huse, De bygger.

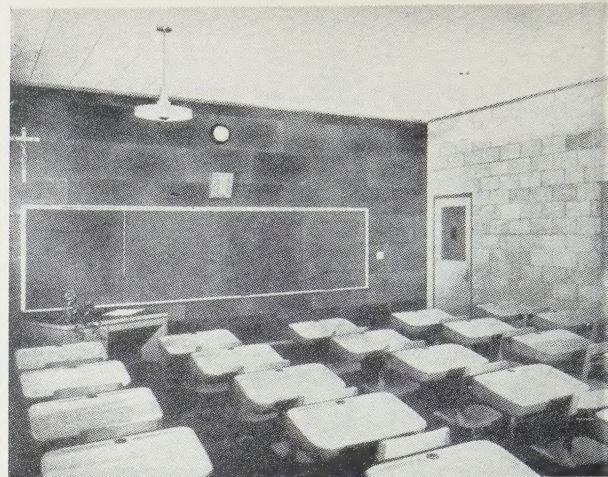
Vi sender Dem med Glæde en Brochure med alle tekniske Detailler og Indbygningsmaal.

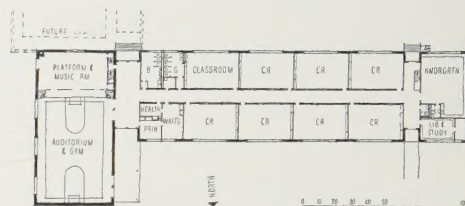
BALDESGADE 3 . KØBENHAVN N . C. 4864

NYE KØLESKABE

Interior af klasseværelse

Plan

Robert A. Green: Transfiguration School, Tarrytown

7) Vær ikke bange for at diskutere midler og metode med entreprenøren.

Resultatet af dette program blev en bygning med bærende ydervægge og skillerum, udført af hule betonblokke med mønstret forstøbning, der tillader væggene overalt står blanke uden puds eller maling. Taget er en enkel trægitter-konstruktion med undersiden beklædt med akustikplader.

Den rektangulære form af klasseværelserne (c. 6 x 10 m) blev valgt for at undgå anvendelsen af komplicerede, kostbare ovenlyskonstruktioner til belysning af klassernes inderste del.

(Efter Arch. Rec. april 1950)

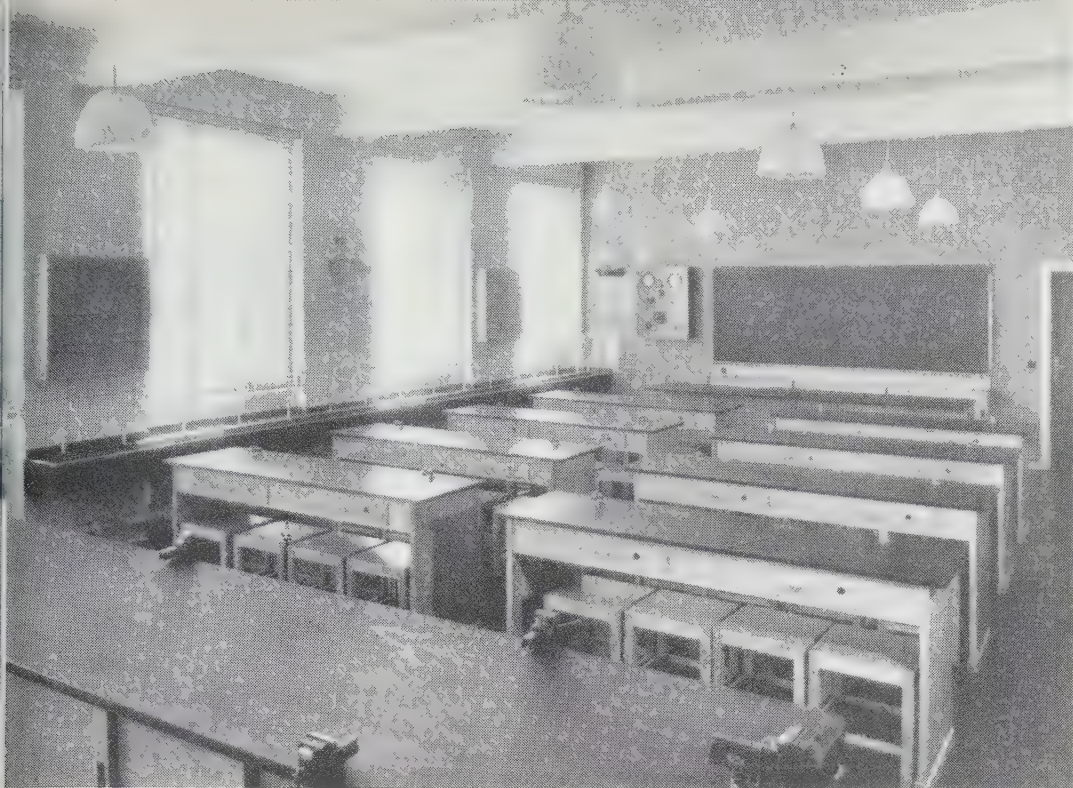
Folkeskole i New Canaan, Connecticut - U.S.A.

Arkitekter: Sherwood, Milles & Smith

Skolens planløsning hører til den „organiske“ type og er opstået gennem et grundigt studium af skolens funktioner. Bygningen er orienteret således at de forskellige rumgrupper får den mest hensigtsmæssige placering: Klasseværelser mod øst og vest og børnehaver mod sydøst, og grupperne er samtidig arrangeret indbyrdes på en sådan måde at naturlig adskillelse mellem børnenes aldersgrupper er mulig, også udendørs.

Klasseværelserne, der har en størrelse på c. 9 x 9 m, blev kvadratiske, fordi man ved denne form opnår største frihed i møblering, ensartet belysning, passende opbevaringsplads og mindste vedligeholdelsesudgifter. Højden i alle rum er på kun 3 m, ikke alene fordi man herved opnår et lille bygningsvolumen, men også meget fordi man kan give klasseværelserne en mere intim karakter, der passer udmærket til de mindreårige børn, som skolen huser.

(Teksten fortsættes på omstøende side)

len ved Gerbrandsvej, fysikklasse. Stadsarkitektens direktorat

Specialitet:
Skoleinventar

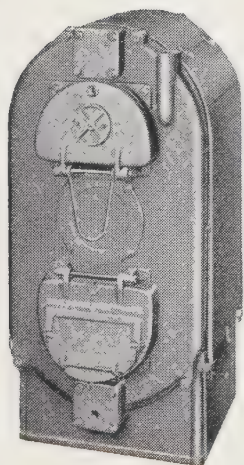
DANSK KONTORMØBEL FABRIK A/S

Godthaabsvænget 35 . Godthaabsvej 142 . København F . Tlf. Central 11 712

TASSO

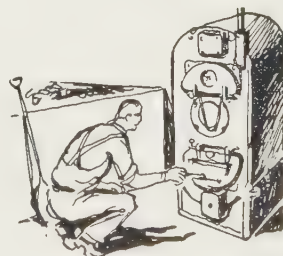
Kedler

Støbejernskedler af høj kvalitet

Den viste modstrømskedel kan leveres i størrelserne 3—11 m².

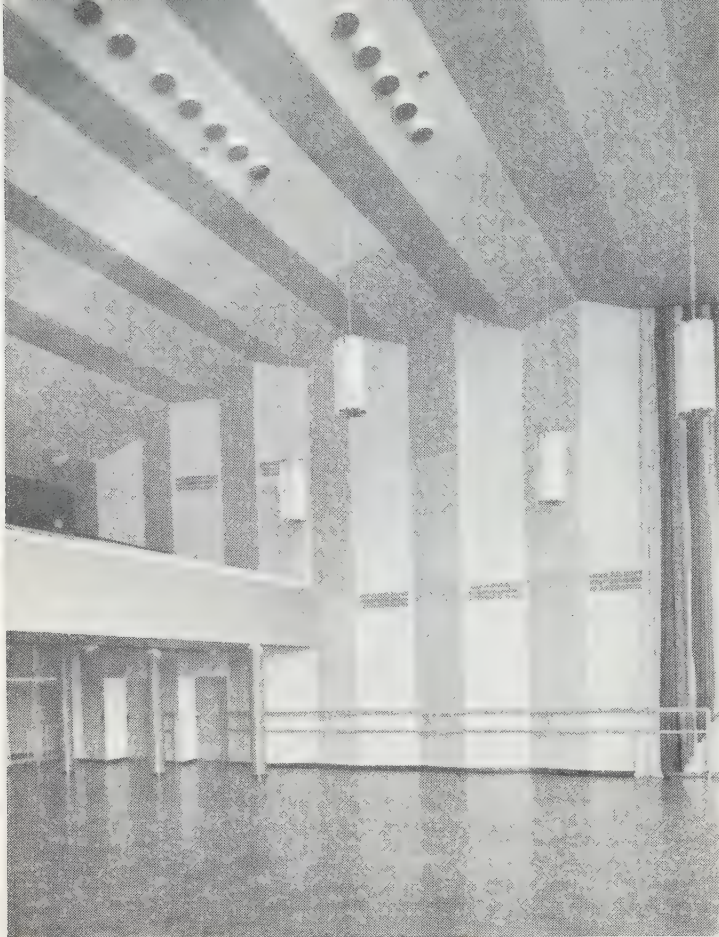
Kedlerne har vandkølet rist og kan uden forandring anvendes til oliefyring.

A/S H. RASMUSSEN & CO.
ODENSE

Fabriken i Hjællelse, tlf. Dalum 911 . Postadresse: Hjællelse st.

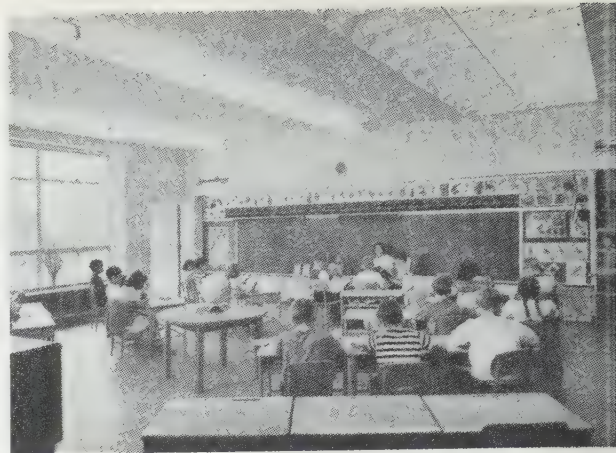
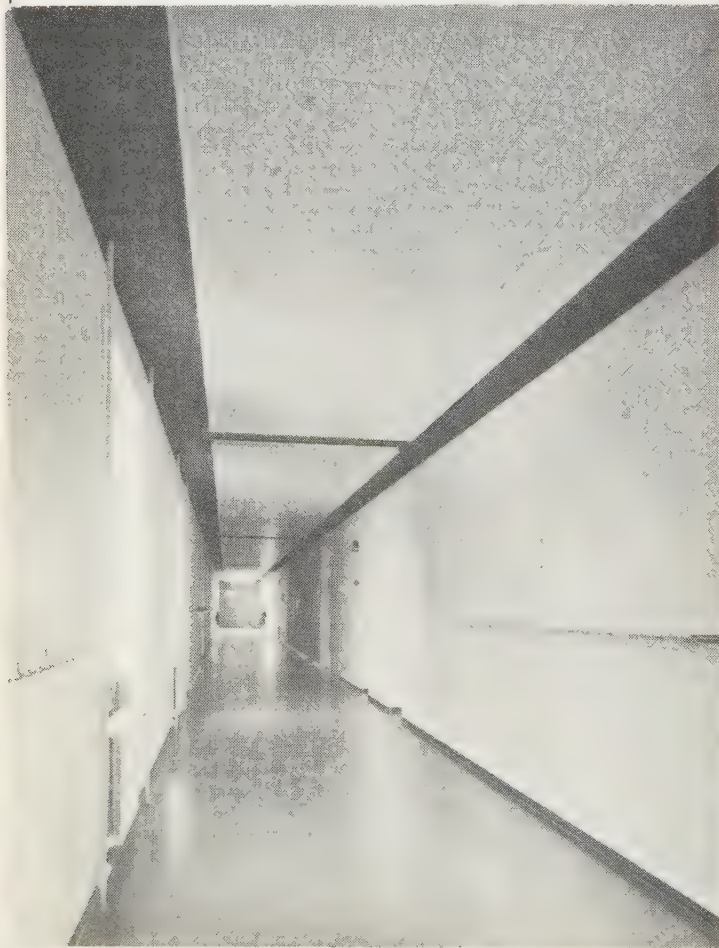

Møllevangskolen har overalt

IKAS

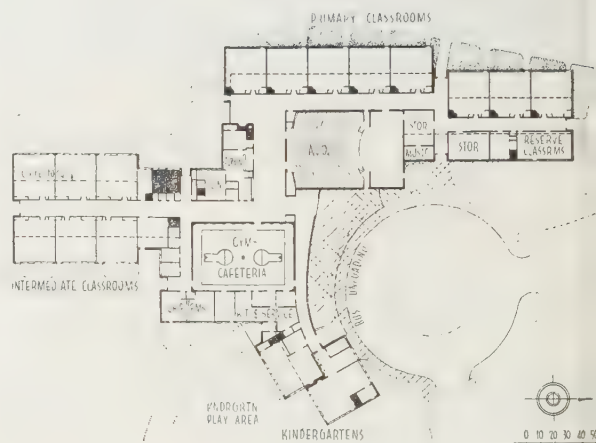
AKUSTIKPLADER

Interior fra klasseværelse

Snit

Plan

Sherwood, Milles & Smith: Folkeskole i New Canaan

Af stor betydning ved denne lave rumhøjde er indførelse af et godt system for bilateral belysning, der bringer dagslys i tilstrækkelig styrke ind i klasseværelsernes nederste trediedel (se ill.).

Korridorvolumen er billigt, derfor er korridorene gjort bredere end normalt og tjener forskellige formål: Færdsel, indendørs leg og vægudstilling m. m. ligesom et par samtale-hyggekroge er indrettet her.

(Efter Arch. Rec. august 1951)

Folkeskole i Silver Spring, Maryland - U.S.A.

Arkitekt: R. S. Senseman

I byggeprogrammet var opstillet krav om „Maximum plads og bevægelighed i klasseværelser og hensyntagen til fremtidige udvidelsesmuligheder“.

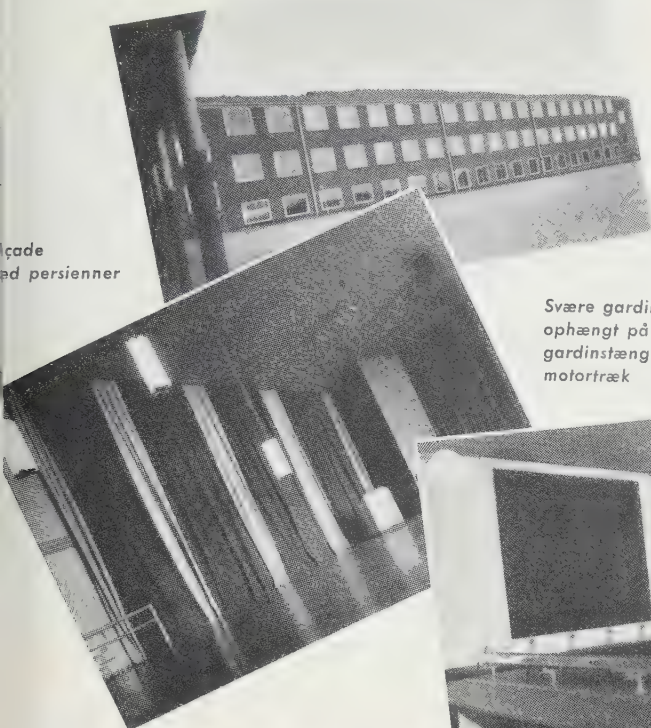
Derfor valgtes af hensyn til det relativt lille grundareal en koncentreret plan med klasseværelserne grupperet øst-vestvendte omkring en midtkorridor, der har overflod af lys, og normalklasserne blev udført kvadratiske med c. 10 m sidelinie.

Belysningen af de store kvadratiske rum skaber

(Teksten fortsættes på omstændende side)

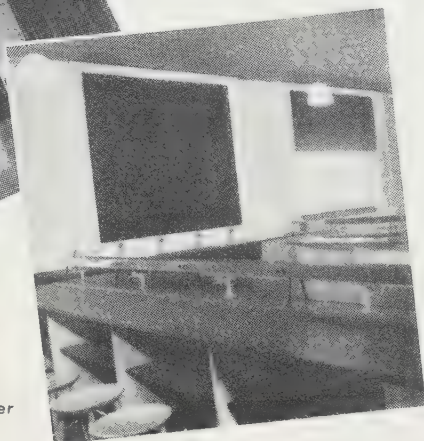
Møllevangskolen:

gade
ed persiener

Svære gardiner
ophængt på Kirsch
gardinstænger med
motortræk

Mørklægning
af specialklasser

KIRSCH

gardinstænger
persiener
og
IVINKEL vinduesåbnere

er benyttet til:

Møllevangskolen,
Skovgårdsskolen,
Ny Østengård skole,
Korsagerskolen og
Søndermarksskolen

Fabrikation & engros

J. NIELSEN A/s „KIRSCH“

KØBENHAVN N

Nørrebrogade 32 . Telefon C. 6631

ODENSE:
Kongensgade 31
Telefon 14518

AARHUS:
Randersvej 144
Telefon 5370

Skolemøbler

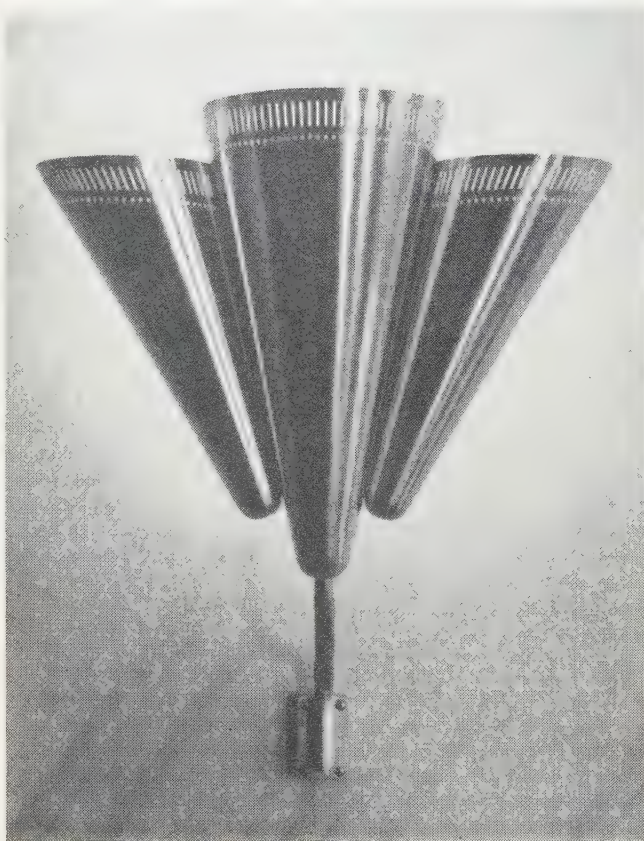
Kvalitetsarbejde til fornuftige priser.

A/s Ejby Savværk - Ejby

A. AABYE MADSEN

Etabl. 1892

Telefon Ejby 50

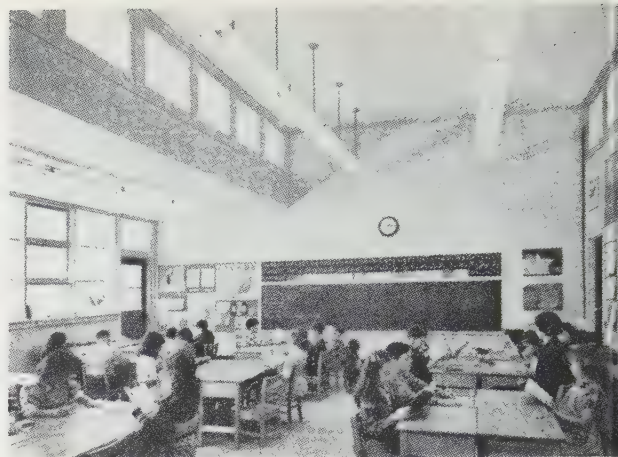
Lampet leveret til Danske-Kirken
i Kjøllefjord, Norge. Tegnet af
arkitekt Finn Brynn, M.N.A.L., Oslo
Udført i matskuret messing
Bredde 50 cm, fremspring 33 cm

FOG & MØRUP

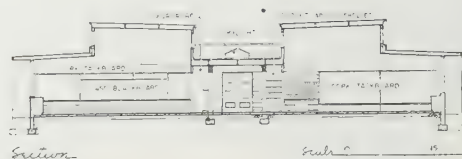
AKTIESELSKAB

NØRREGADE 28

CENTRAL 8822

Interiør fra klasseværelse

Snit

Plan

R. S. Senseman: Folkeskole i Silver Spring

problem, der i dette tilfælde blev løst ved udførelse af et trilateralt belysningssystem, der foruden de normale vinduer anvender højsiddende, lodretstillede lysåbninger i begge sider af en gennemgående, dobbelt opbygning over de 2 rækker klasseværelser. For at undgå uheldig virkning af direkte solstråling gennem de øverste vinduer, er disse forsynet med riflet glas, og resultanten af det samlede lysareal er en næsten fuldkommen lysfordelingskurve i bordhøjde. Om denne skole siger den amerikanske kritik: „Projektet er en god blanding af arkitektur og ingeniørvidenskab og afgiver et godt bevis for den moderne arkitekturs tilpasningsevne. Den stilrene „Georgian School“ – stiv og symmetrisk i sin opbygning – vil have været en meget dårlig løsning på dette sted. Det eneste, der forekommer forbavsende i denne kritik, er vel egentlig at man i det hele taget idag lægger „Georgian style“ til grund for bedømmelse af et moderne bygværk.

(Efter Arch. Rec. juni 1951)

DAFOLEUM Asfaltgulve

NIOLAN Asfaltfliser

A/s DANSK ASFALTFABRIK

København SV

Ø. Teglgade, C. 16848

Rigstelefon 88

JYDSKE AFDELING:

Aarhus, Tlf. 5582

ODENSE AFDELING:

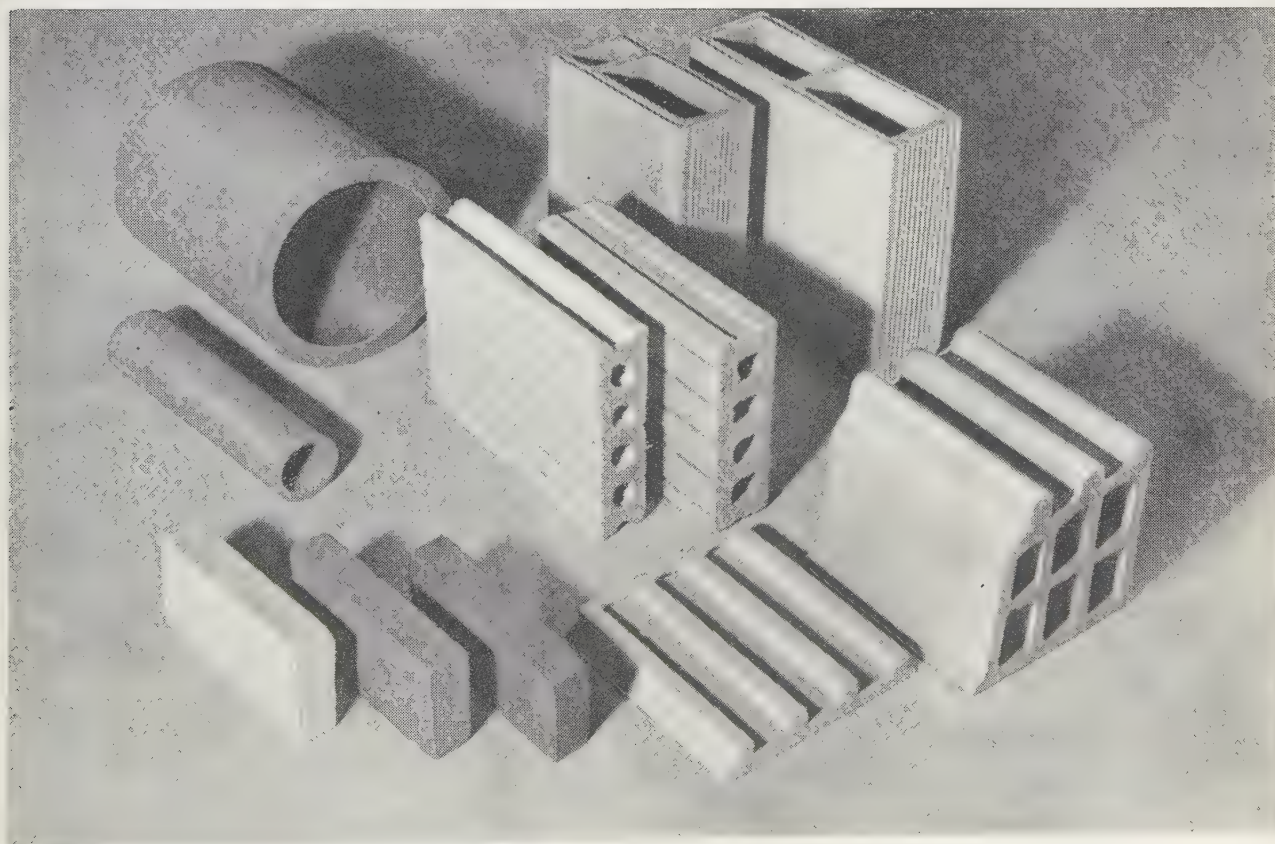
Odense, Tlf. 3681

LOLLAND-FALSTER

AFDELING:

Nysted, Tlf. 1188

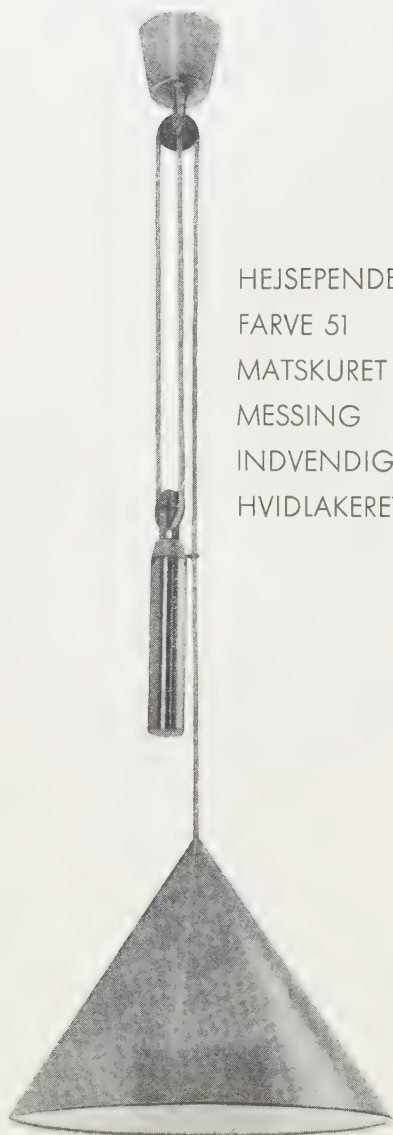
DAFOLEUM *-det stærke* GULV

De forenede Teglværker ved Aarhus PARKALLE 15 - TELEFON 644 - 6444

LYFA

NYHED

P 189

HEJSEPENDEL
FARVE 51
MATSKURET
MESSING
INDVENDIG
HVIDLAKERET

Aktieselskabet Lyfa

BLANKAVEJ 32
KØBENHAVN - VALBY

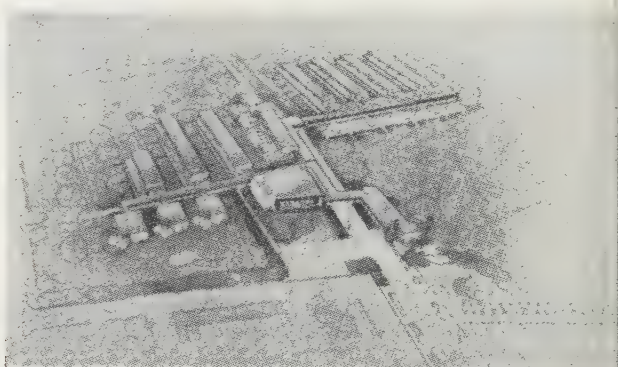
ÅLBORG
ESBJERG

ÅRHUS
HADERSLEV

HORSENS
ODENSE

Interior fra klasseværelse

Perspektiv

Maynard Lyndon: Folkeskole i Vista distriktet

Folkeskole for Vista distriktet, Californien - U.S.A.
Arkitekt: Maynard Lyndon

I udkanten af Vista, en lille californisk by med 2000 indbyggere, er i efteråret 1950 fuldført en skole, der dækker det øjeblikkelige behov, ikke alene for selve byen men også for dennes opland. På grund af dette oplands meget spredte bebyggelse har man valgt at bygge en stor skole, der kan rumme 1300 elever, hvoraf c. 90 pct. ankommer til denne pr. bus.

Skolen er opført med 20 klasseværelser og 2 børnehavelokaler, der er arrangeret efter kam-systemet med forsamlingsal og administrationslokaler placeret centralt.

De enkelte klassefløjes længderetning er øst-vest med sidekorridorer udformet som åbne, overdækkede gange. Klasseværelserne, der alle har direkte udgang til friluftundervisning, er forsynet med bilateral belysning med hoved-sidelyset vendende mod nord (Calif.) og med det sydvendte ovenlys vel afskærmet med aluminiums-jalousier.

Væggene er overalt beklædt med kork i hele højden, gulve med asfaltfliser og lofter med akustikplader. Alle møbler, garderober, modelskabe, bogreoler og lignende inventar er overalt opstillet som „løse“ standard-enheder.

(Efter Arch. Rec. juni 1951)

(Teksten fortsættes bag i hæftet)

ROYAL
Jernmetal
PERSIENNE

Danmarks
fornemste

Arkitekten

kan trygt anbefale

ROYAL
persiennen

— for det er kvalitet.

ROYAL har alle fordele.
Lakken er brændt ind i
metallet, så den ikke kan
skalle.

Lamellerne er i en spe-
ciel fjederhård kvalitet,
så De kan have op til
115 cm afstand mellem
bænderne.

ROYAL har en special-
model til ethvert vindue.
Tal med ROYAL om at
få den persienne, der pas-
ser bedst til Deres næste
projekt.

Forhandlere overalt.

ROYAL FABRIKERNE

AARHUS
Finlandsgade 27-29 • Tlf. 5426-13260
KØBENHAVN
P. Skramsgade 19 • Tlf. BYen 482-6158

Beslag

til bygninger, møbler og inventar

Gørtlerarbejde

Krydsfiner

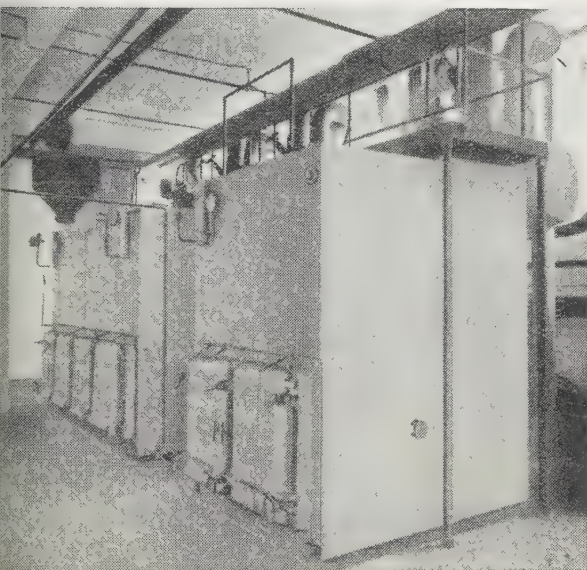
Plasticplader

Møbelplader

Træfiberplader

Aarhus Værktøjsmagasin A/s

Søndergade 70 • Telefon 3890

**»VØLUND« STÅL-
PLADE
KEDLER**

Udføres for varmtvand og
damp til såvel magasin-
stoker som oliefyring.

AKTIESELSKABET »VØLUND«

MASKINFABRIK • KEDELSMEDIE • JERNSTØBERI

Øresundsvej 147 • København S • Tlf. C. 5522

VARE-**WARERITE** MÆRKE

PLASTIC-, FINÉR-
& VÆGPLADER

Uangribelig og upaavirkelig af

**Varme
Kulde
Fugt
Pletter
Vædsker
Syrer
Sprit
Vin
Frugtsaft
Spiritus
Brændende
Cigaretter**

ANVENDELSE:

**Bordplader
Diske
Glatte Døre
Inventar
Barer
Paneler
Vægbeklædning**

... og mangfoldige
andre Formaal

Dimensioner:

213,5 x 91 cm og 254 x 127 cm
127 x 127 cm og afpassede Maal

Tykkelse:

Finér 1,2 mm. Vægplader 4 mm

Overflade:

Højglans eller matpoleret

Bagside:

1,2 mm leveres sandet til Limning
paa Krydsfinér, Møbelplade etc.

AKTIESELSKABET

AARHUS SAVVÆRK

NØRREBROGADE 43

TELEFON 6789 (3 Lin.)

A

A/S HOTACO

TACOFALT

OVERALT

IO A/S JALAN

A/S HOTACO

HOLBÆK

KØBENHAVN

HORSENS

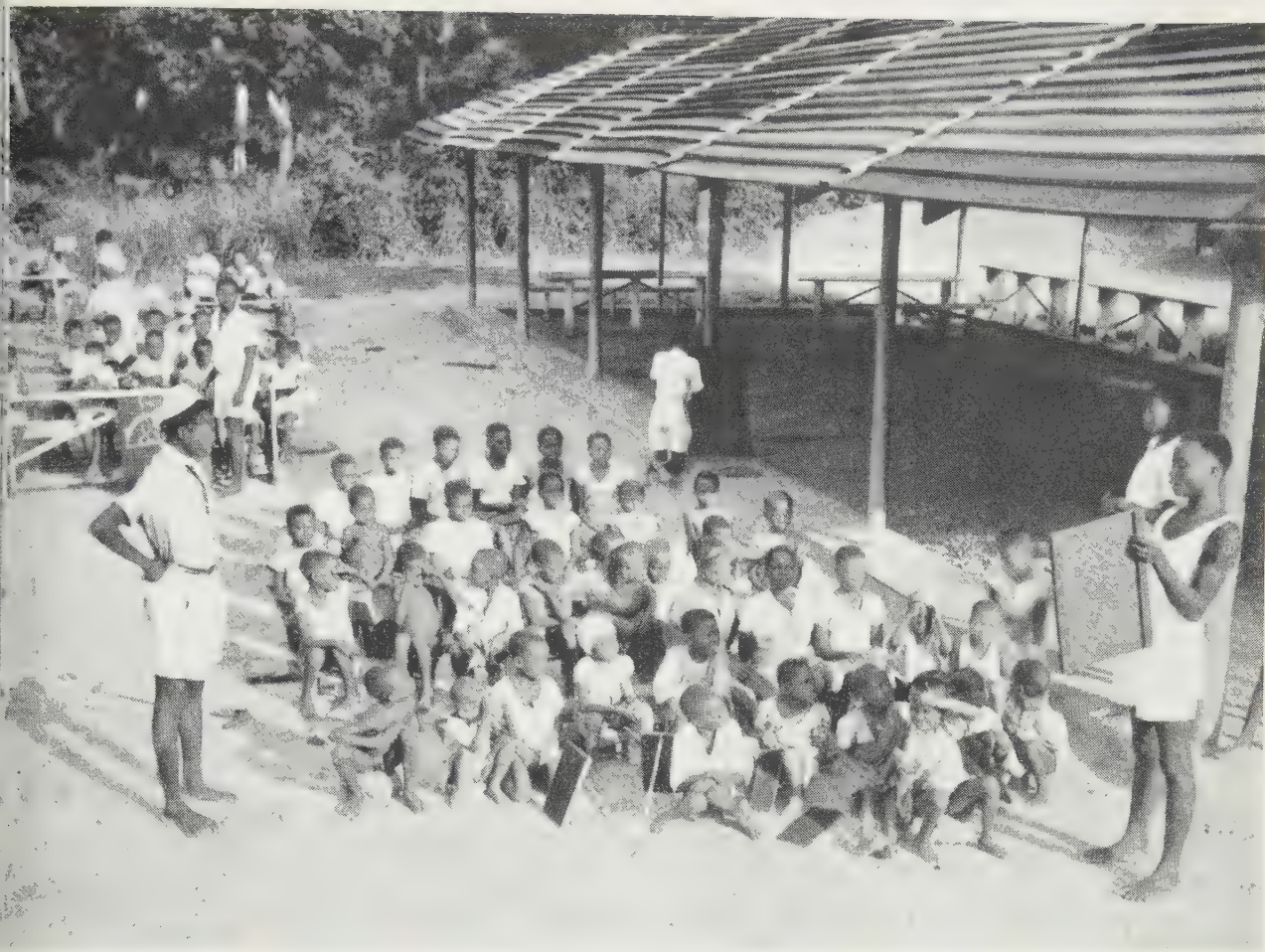
KAMPSAX

KAMPMANN, KIERULFF & SAXILD

LIKØRFABRIK SLAGELSE – LAGERKÆLDER

Arkitekt M.A.A. Alf. Cock

Skolebygninger er i varmt klima ikke alene en forudsætning for fremskridt, men en nødvendighed for at fastholde folkeoplysningens høje standard

SYSTEMATISK SKOLEBYGGERI

727

En stor opgave

Det fremhæves ofte af skolefolk, at de har det tilfælles med arkitekter, at deres arbejde tager sigte mere på fremtiden end på nutiden, og selv om valgsproget „Non Nobis“ – ikke for os – som een af de ærværdigste københavnner-skoler bærer i sit mærke, desværre nok kan knyttes til meget af det arbejde, som for tiden sker rundt omkring på tegnestuerne, vil det dog nok være rigtigere at sige, at netop det arbejde, der gennem de sidste 15 år er foregået på skolebyggeriets område, har betydning – ikke for os alene – men både for vor egen tid og for fremtiden.

Med vedtagelsen af skoleloven af 1937 blev det pålagt landets kommunalbestyrelser at gå i gang med et omfattende skolebyggeri, der skulle være tilendebragt indenfor 10 år. Da fristen i 1950 blev forlænget til 1955, tilføjede man dog at gennemføre et byggeri til en værdi af mindst 600.000.000 kr., hvortil projekterne måtte forelægges inden 1.4.52 for at byggeriet kunne opnå tilskud. Dette omfattende, omfattede og meget kortfristede skolebyggeri fortjener en vågen opmærksomhed fra arkitektstandens side, ikke alene fordi mange af os kan tjene et smukt honorar, men nok så meget fordi der er givet et forholdsvis stort antal arkitekter landet

over lejlighed til at løse opgaver af en friere arkitektonisk art, end det – efterhånden mere konfektionssyede – boligbyggeri giver mulighed for.

Friere arkitektoniske opgaver – og skolebyggeri er på dette punkt ikke noget særligt – kræver imidlertid af sine udøvere, at de har den dobbelte evne at sætte sig ind i opgaven, selv at forme programmet og samtidig at mestre det tekniske og økonomiske apparat så vel, at resultatet – bygningen – tjener sit formål fuldt ud. **Laissez faire**

Der er intet nyt i dette dobbeltkrav, og dets opfyldelse er vel endda ikke nok til at sikre sig en plads i arkitekturhistorien; men det særlige ved disse forudsætninger set i forhold til skolebyggeriet, er, at programmet skal fastlægges på et tidspunkt, hvor undervisningsformen er under stadig udvikling og landets fattigdom på penge, materialer og faglært arbejdskraft nødvendiggør en særlig indsats af teknisk nyskabende art, hvis programmet skal overholdes.

Byggeriets forudsætninger er så uafklarede, at arbejdet med at indsamle oplysninger og bygge planlægningen på det indsamlede og vurderede materiale er en urimelig byrde for en arkitekt, der kun beskæftiger sig med et enkelt skolebyggeri eller med et fåtal af skoler med forskellig bygherre.

Skolefolk er villige nok til at give oplysning om, at klasseværelserne skal vende mod sydøst, hvis de da ikke skal vende mod sydvest, at der endelig må være plads til udendørsundervisning, hvis det da ikke karakteriseres som umuligt med vort klima, at ingen skole bør have mere end 400 børn, hvis man da ikke af hensyn til de frugtbringende diskussioner på lærerværelset hellere må bygge skoler til 1200 børn, og at det bedste ville være, om alle lokaler lå i een etage, hvis man da ikke af hensyn til overskueligheden hellere måtte samle dem om en aula i 3 etager.

Administrationens folk er også meget villige til at stille ganske bestemte rammer for, hvor mange – eller få – skoler, der må bygges, og hvad de må koste, og samtidig give nøje anvisninger på de beløb, der må anvendes til materialer og arbejdskraft indenfor fastlagte terminer. Ingeniører og entreprenører synes alt for ofte at savne interesse for selvstændig skabervirksomhed og er villige til at lave det, man beder dem om, uden at nære større bekymringer. Alt kan jo laves, selvom Rundetårn endnu ikke har fået gevind.

Opgaverne er imidlertid stillet for længe siden, og mange er gået igang med at løse dem; men set i en større sammenhæng er mange af de opnåede resultater ulykkelige.

Det har været fristende uden videre at rette sig efter undervisningsministeriets, byggelovgivningens og bygherrens forskrifter, selv i tilfælde, hvor det kun tjente formålet slet, og det er forklarligt, at egne erfaringer og de bygningstekniske traditioner er blevet tillagt for stor vægt; men hvis man ikke her sætter tæring efter næring, går byggeriet i stå.

Der er gennem arkitektkonkurrencer sket en sund og værdifuld udvælgelse af de arkitekter, som i højere grad end andre evner at forme skoler, der er hos enkelte arkitekter samlet et rigt erfarings-

materiale, som gør deres skoleprojekter til en anvendelig handelsvare til en rimelig pris og der er af entreprenante firmaer søgt økonomisk vinding ved at lokke med skoler på samleband; men det er kun få arkitekter, som virkeligt har haft evne til og mulighed for at tilfredsstille dobbeltkravet om indlevelse i opgaven og samtidig beherskelse af det økonomisk-tekniske apparat. Spørgsmålet er i virkeligheden, om opgaven overhovedet kan løses tilfredsstillende af en række arkitekter, der arbejder alene på hvert sit program og med hver sin bygherre.

Rationalisering

(„Arkitekten“, ugehæfte 5-6, 1951)

I England, hvor forholdene på så mange punkter ligner de hjemlige forhold – en ny skolelov og manglen på penge, materialer og arbejdskraft, – redegjorde man på den i september måned afholdte Building Research Congress for tilrettelægningen og gennemførelsen af skolebyggeriet i landets forskellige egne. Særligt erfaringerne fra grevskabet Hertfordshire, som tidligere har været omtalt i dette tidsskrift, fortjener den allerstørste opmærksomhed. De tal, der blev fremlagt, viser, at det i dette grevskab, som har et byggeprogram på 200 skoler, har været muligt at tvinge prisen udregnet pr. barn i skolen ned til ca. 160 £ eller 20 pct. lavere end det engelske gennemsnit, og at det har været muligt samtidig – og uden at sænke byggearbejdets kvalitet under engelsk standard – at nedsætte byggetiden fra ca. 2 år til ca. 1 år.

Disse resultater er opnået udelukkende ved en samlet planlægning af hele byggeriet. Planlægningen er blevet ledet af grevskabsarkitekten og foretaget af såkaldte „development groups“ – planlægningsgrupper bestående af arkitekter, ingeniører, administrationsfolk og skolefolk. Dette planlægningsarbejde afsluttedes med fastlæggelsen dels af byggeprogrammer, dels af en byggemetode, som tillod en fri udformning af skolerne og samtidig en fabriksfremstilling af bygningslementer.

Efter planens fastlæggelse kunne byggeriet iværksættes dels under grevskabsarkitektens egen ledelse, dels under medvirken af privatpraktiserende arkitekter.

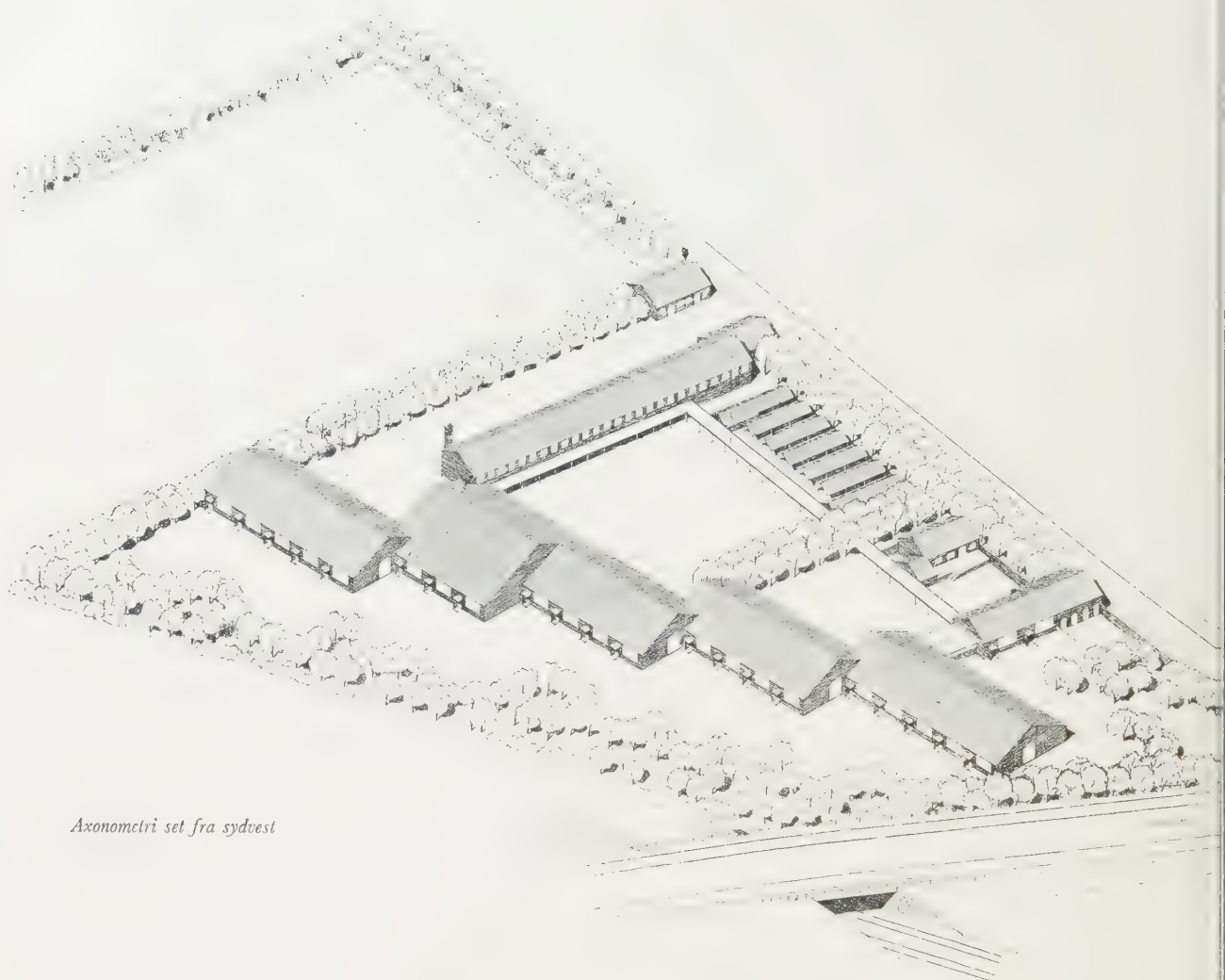
Tænker man sig dette arbejde omsat på danske forhold, vil det ved en umiddelbar betragtning nok se vanskeligt ud; men det ufravigelige krav om projektering indenfor 2–3 år af skoler sammenholdt med de stramme rammer for økonomi, materialer og arbejdskraft kan bringe forudsætningerne til stede.

I øjeblikket kan den enkelte kommunalbestyrelse selv omtrent bestemme tidspunkt og form på byggeriet og arbejdet stykkes derved ud i programmer omfattende 1–4 skoler. Hvis derimod flere sogne eller et helt amt i fællesskab planlagde byggeriet – og skoleloven åbner mulighed herfor – kunne samme fordele opnåes her, som i England.

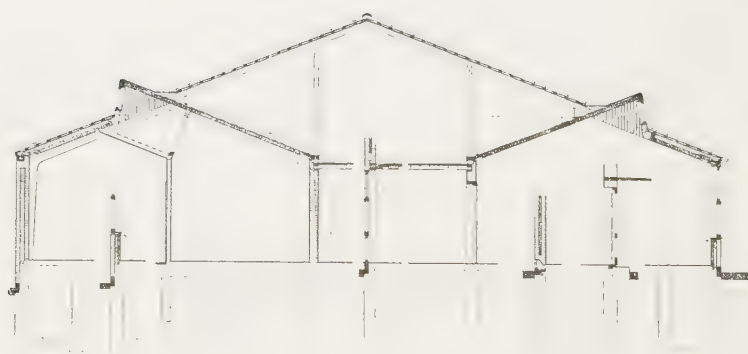
Enten eller —

Har man gennem samarbejde tilvejebragt et byggeprogram af en antagelig størrelse, vil der til den ledende arkitekts rådighed stå en række tekniske muligheder, hvilende på allerede indvundne erfaringer udefra og hjemmefra, og skolebyggeriet vil kunne fremmes hurtigere end boligbyggeriet, selv om det – som dette – vil blive mere „konfektionssyet“. Men har fattigfolk råd til at gå med skrædersyet tøj?

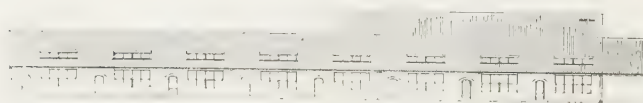
h.

Axonometri set fra sydvest

Hovedsnit 1:200

Façade af den nordligste klassefløj og aulafløjen

Stengårdsskolen i Gladsaxe **Arkitekt M.A.A. Vilhelm Lauritzen**

Ingeniør: O. Brødsgaard.

727

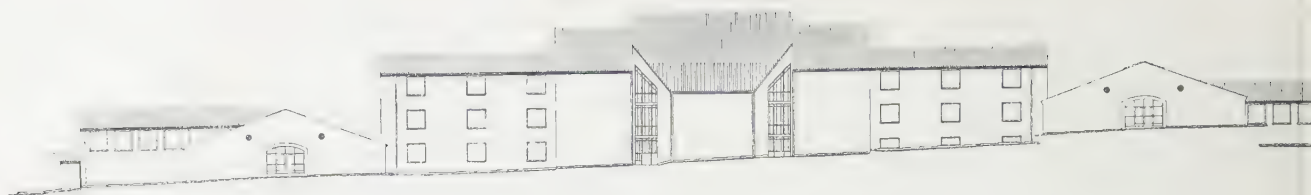
Grunden: Areal 37500 m², beliggende i et villakvarter og rækkehuskvarter på hjørnet af Gamle Mosevej og Triumfvej.

Konstruktion: Murstensydervægge og tømmerkonstruktion. Jernkonstruktion over aula og profiler bærer taget over klasserne fra tværskillerum til tværskillerum. Skoleanlægget er i en etage undtagen bygningen med gymnastiksalene, hvor midterpartiet er i 2 etager.
Plan: Midtkorridor i bajonetforsatte afsnit. 2 normalklasser, 3 småklasser for retarderede børn, 9 særklasser, aula med skolescene, gymnastiksal, 1 legestue, skolebad, tandlægeklinik, skolebetjent bolig og folkebad.

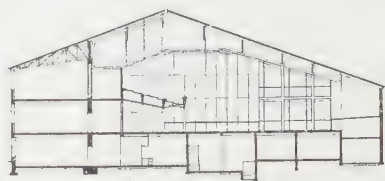
Bebygget areal: 6150 m². Rumfang: 33000 m³.

Samlede håndværkerudgifter (bygningsarbejder): Ca. 3,5 mill. kr.

Påbegyndt: 1950.

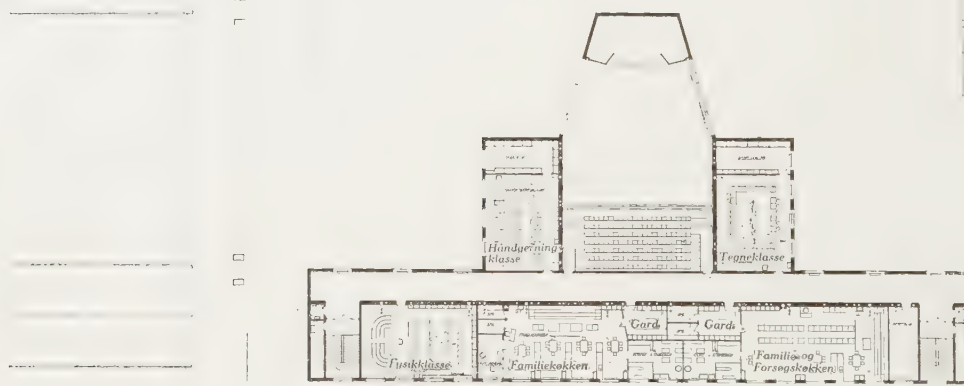
Faade mod Fuglebakkevej – nord

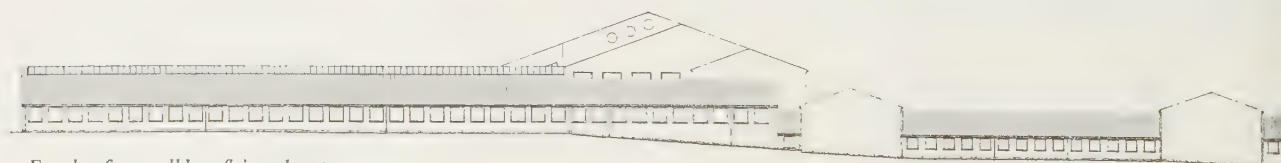
Tværsnit i festsal

Plan af normalklassefløj og 1. sal i særklassefløj

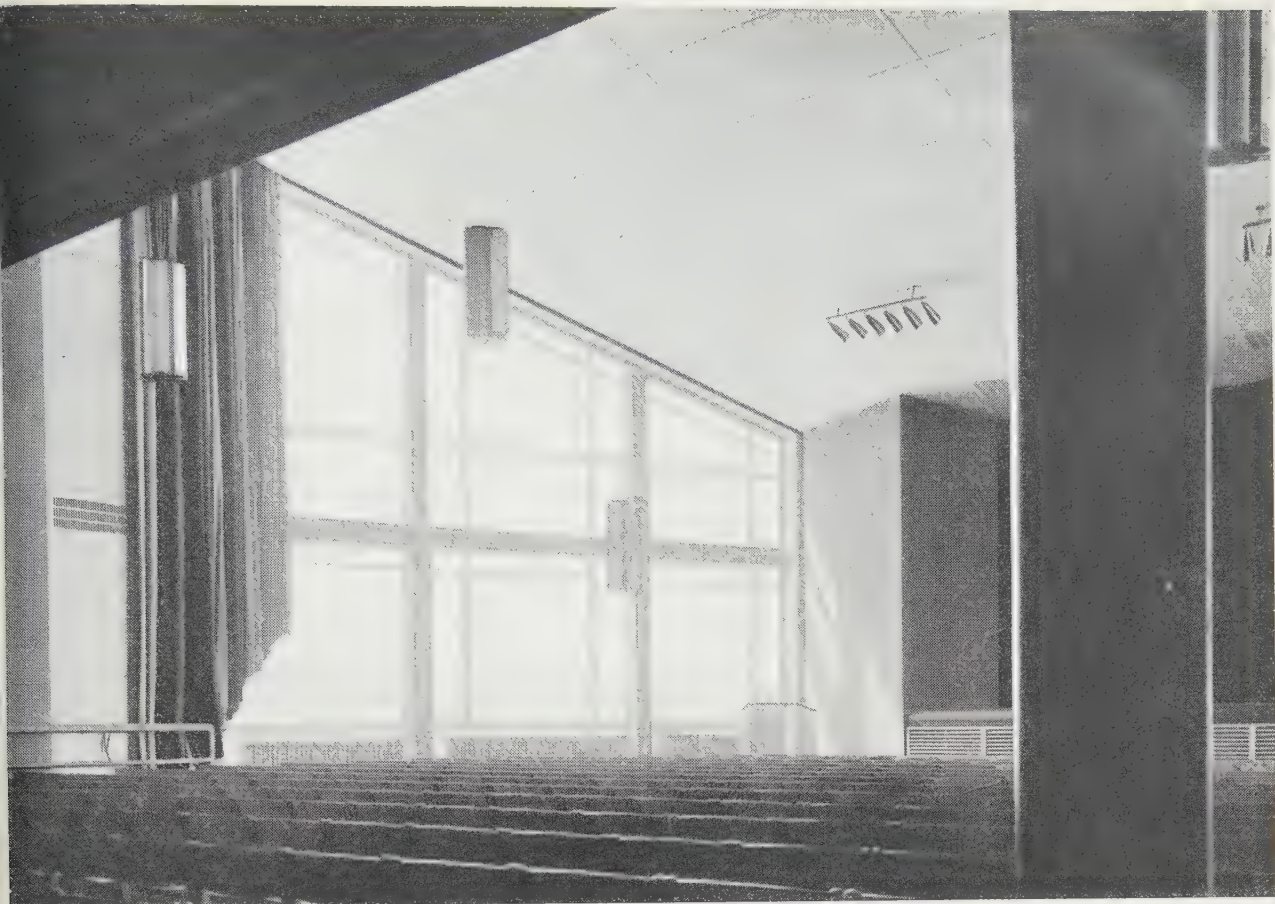

Plan af 2. sal i særklassefløj

Façade af normalklassefløj mod vest

A. Mogensen og Salling-Mortensen: Møllevangskolen i Århus. Plan og faader 1:800

Interiør fra aulaen

Møllevangskolen i Århus

Arkitekter M.A.A. A. Mogensen og Salling-Mortensen

727.1

Ingeniører: K. F. W. Askøes eftf., konstruktioner, Stadsarkitektens ingeniøraftdeling, tekniske installationer.

Grunden: Areal 52200 m², beliggende i et boligkvarter ved Vestre Ringgade overfor Botanisk have.

Konstruktion: Murstensbygninger, jernbeton-etageadskillelser og tegltag. Skoleanlægget opført som eenetages bygninger, særklassefløjen i 3 etager.

Plan: 36 normalklasser opdelt i 2 fløje, som på grund af terrænforholdene er forskudt en etage i forhold til hinanden. 4 gymnastiksale med omklædning og ekstra omklædningsrum til idrætssklubber.

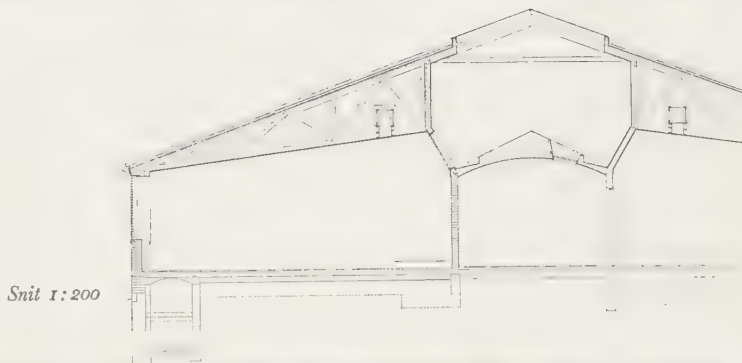
I særklassefløjen findes sløjdlokaler, geografi-, naturhistorie-, fysik-, håndgerning- og lignende klasser, skolekøkken, læsesal, kontorer m. v. samt en sal med scene med 481 siddepladser, på balkonen yderligere 154 siddepladser.

Bebygget areal: 7115 m². **Rumfang:** 50095 m³.

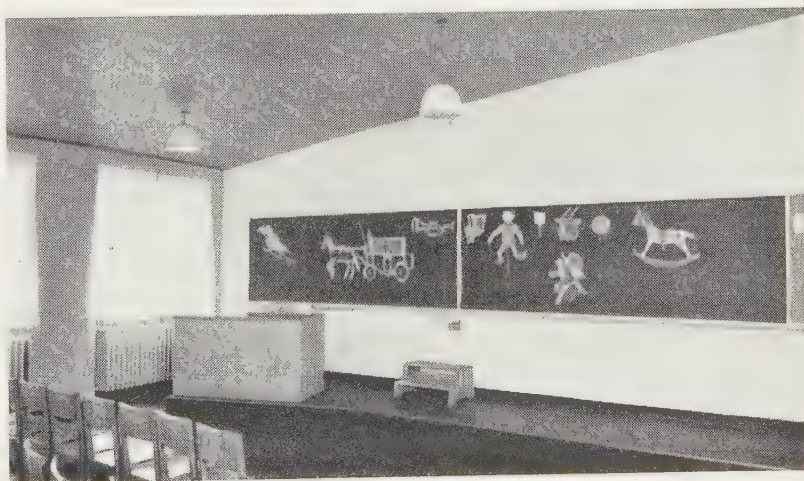
Samlede håndværkerudgifter (bygningsarbejder alene): kr. 3.250.000,-

Opført 1945-1951.

Fotografier: Hammerschmidt.

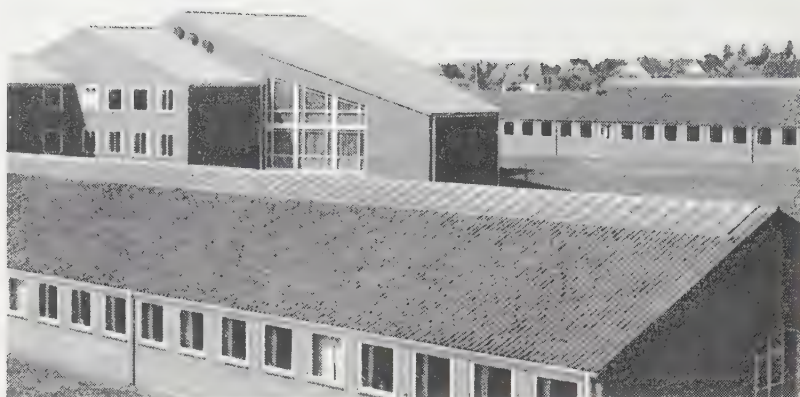

Snit 1:200

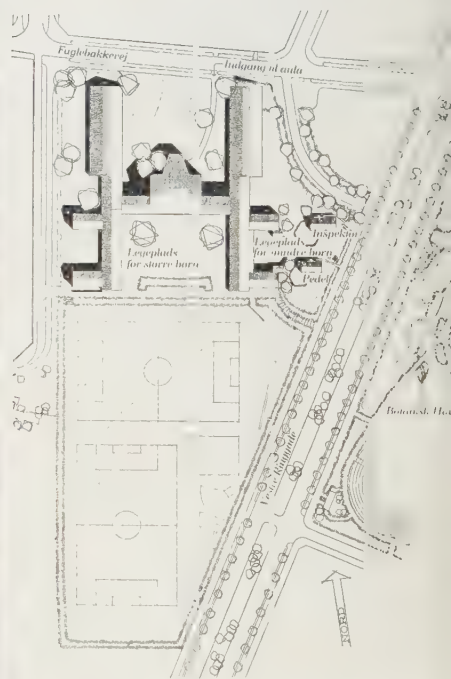
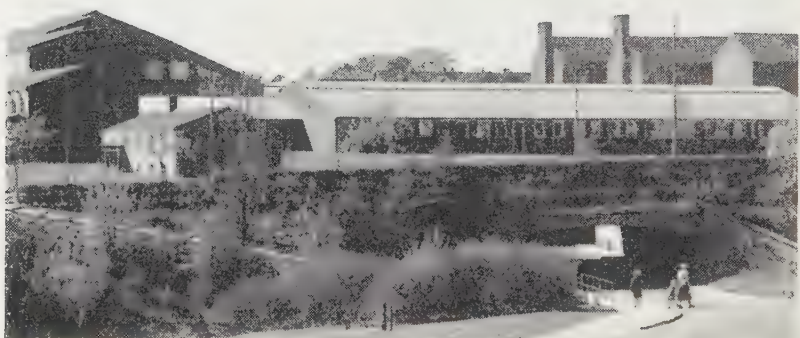

Normalklasse

Særklassefløjen med festsalen mellem de to normale klassefløje

Østlige normalklassefløj set fra botanisk have med tunnelvejen under hovedvej 10

Situationsplan 1:500

Det østlige læskur på den store legeplads

Gymnastiksalsbygning. Ved udnyttelse af terrænfaldet er der skabt mulighed for at lægge cyklekælder i en underetage

Hovedindgang

Normalklassefløj

Søndermarksskolen i Horsens

Arkitekter M.A.A. Chr. Holst, Erik Holst
Aage Holst og Palle Jacobsen

Ingeniør: Stadsingeniøren i Horsens. 727

Grunden: Areal 37 500 m², beliggende på et tidligere delvis opfyldt areal som nabo til jernbanen og tidligere givet af halvhøj boligbebyggelse.

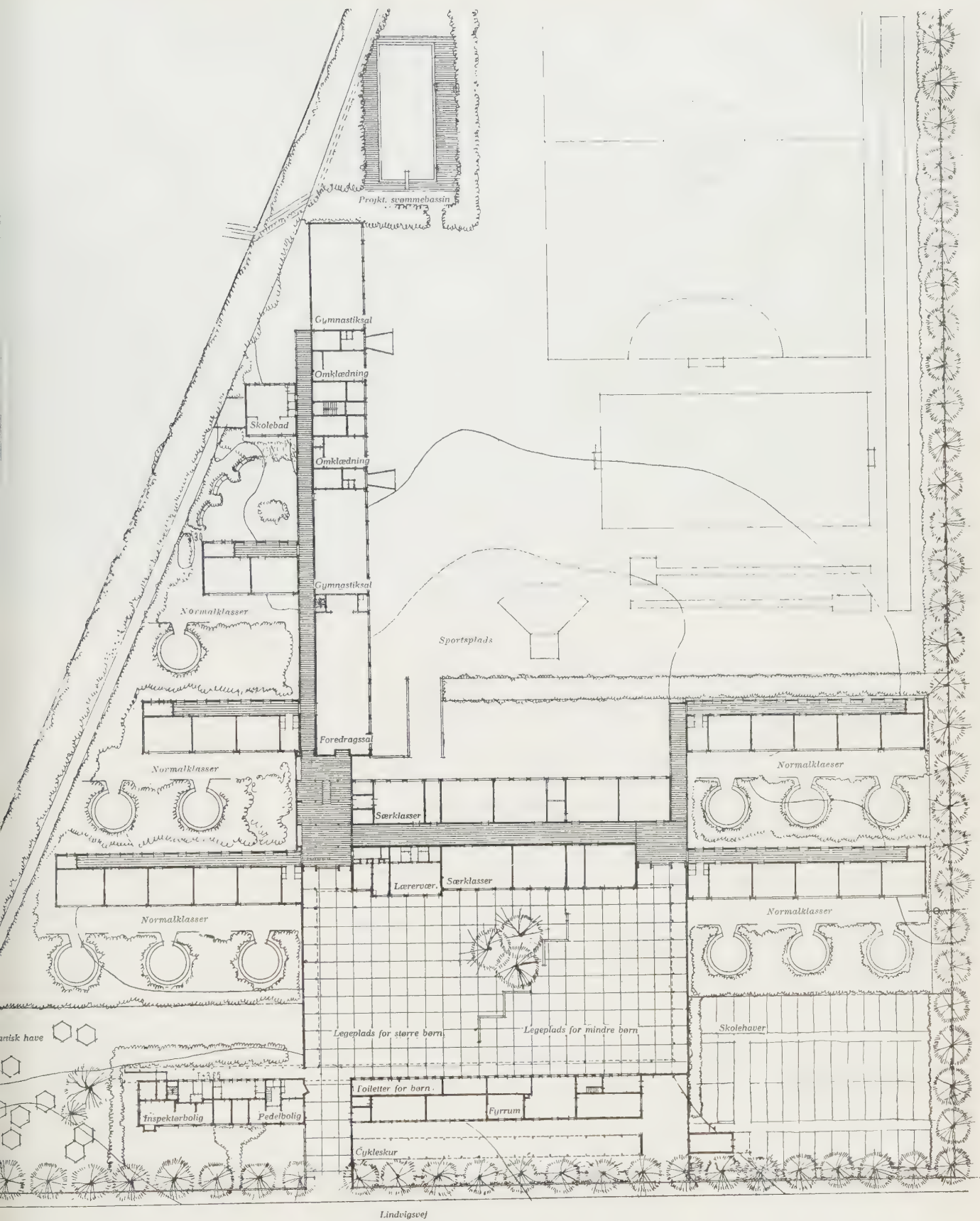
Konstruktion: Gangsider og gavle af murværk, vinduesvægge af træskeletkonstruktion beklædt med eternit, tegltage. Flade gange er udført af jernbeton. Hele skoleanlægget er opført i en etage.

Plan: 20 normalklasser placeret i mindre sydvendte fløje. Midtergangsbygning med særlige lokaler, lærerværelse og kontorer, særlig festsal og 2 gymnastiksale. Mellem klassefløjerne er udlagt beplantede undervisningsgårde.

Bebygget areal: 5400 m². *Rumfang:* 30000 m³

Opført: 1948-1951.

Fotografier: Ellen Jespersens Eftf.

Chr. Holst, Erik Holst, Aage Holst og Palle Jacobsen: Søndermarksskolen i Horsens. Plan 1:800

Normalklassefløj med undervisningsgange

**Chr. Holst, Erik Holst, Aage Holst og
Palle Jacobsen:**
Sendermarksskolen i Horsens

Fra hovedindgangen, indblik til normalklassefløj

Fra småbørnsafdelingen, have mod Skovgårdsvej

Skovgårdsskolen i Gentofte

Arkitekter: M.A.A. Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen

727.1

Medarbejdere: Arkitekt Jørgen Rosenkjær på tegnestuen, Arkitekt M.A.A. Tyge Arnfred som tilsynsførende.

Ingeniør: Civilingeniør Heilmann, tekniske installationer, civilingeniør B. B. Bendtsen, statiske konstruktioner.

Grunden: Areal 28 500 m², beliggende i et boligkvarter ved Skovgårdsvej.

Konstruktion: Murstensydervægge, jernbeton-etageadskillelser og tegltag. Hele skoleanlægget er udformet som eenetages bygninger, dog med udnyttelse af terrænforholdene til en ensidig underetage med særklasselokaler.

Plan: Skoleanlægget er udformet som et sammenhængende anlæg grupperet omkring 2 gårde, en mindre til småbørnsafdelingen med 8 klasser, legesal og småsløjdelokale, og en hovedskole med 16 normalklasser og 6 specialklasser. Endvidere findes forsamlingsal med scene med plads til ca. 400 mennesker, de nødvendige kontorer m. m. samt 2 gymnastiksale.

Bebygget areal: Småbørnsskolen 880 m², hovedskolen 3360 m² incl. salen. Rumfang: Inclusive kælderlokaler 28 540 m³.

Samlede håndværkerudgifter inclusive inventar og omkostninger: 4.1 mill. kr.

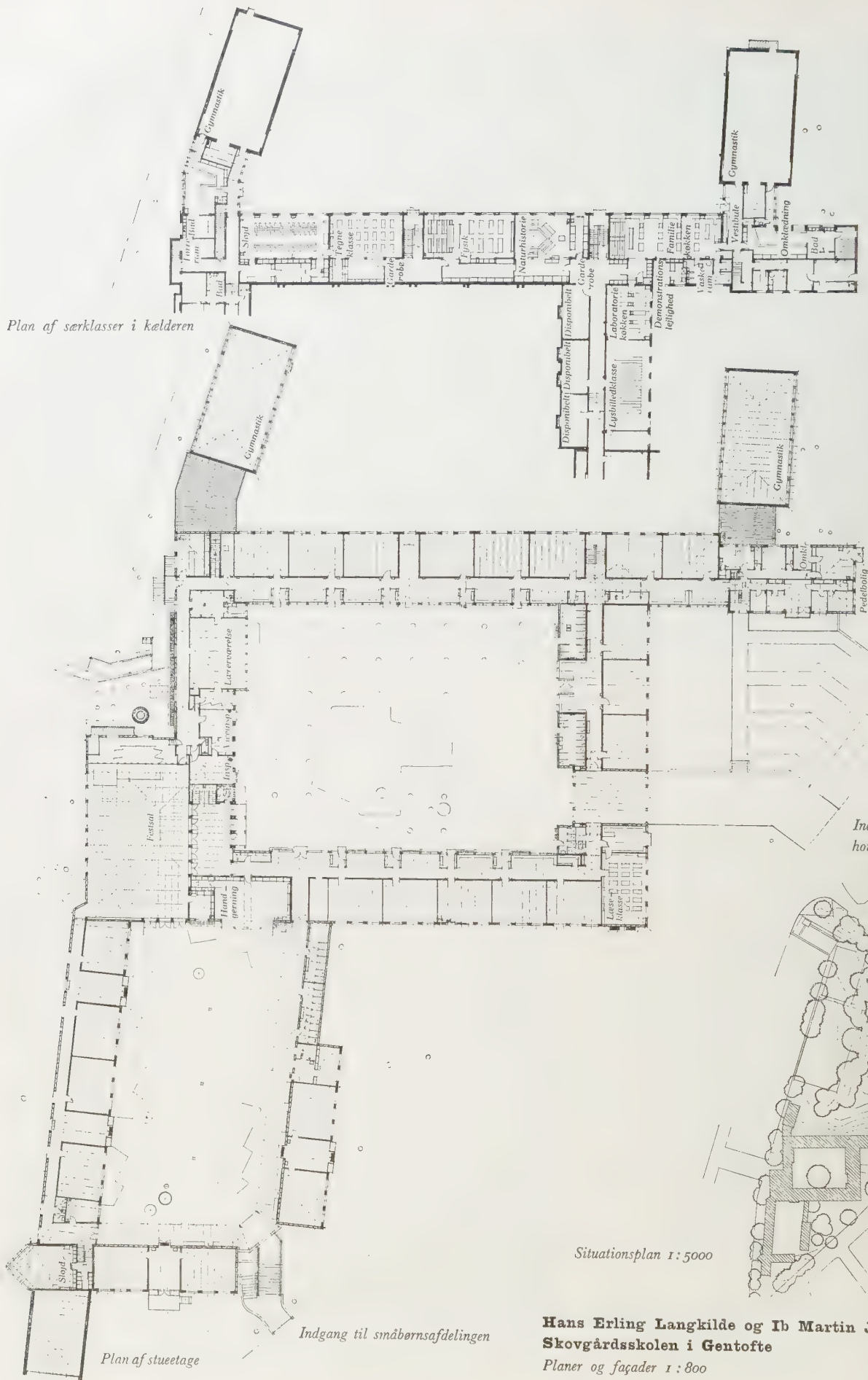
Opført: 1949-51.

Fotografier: Strüning.

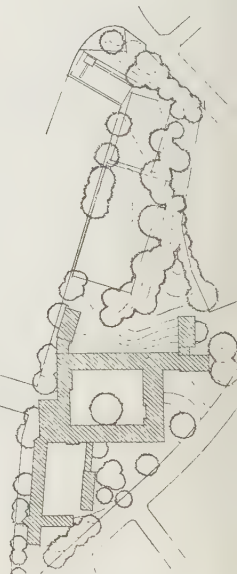
Hovedindgang til store legeplads, sydside

Plan af særklasser i kælderen

Indgang til hovedafdelingen

Situationsplan 1:5000

Indgang til småbørnsafdelingen

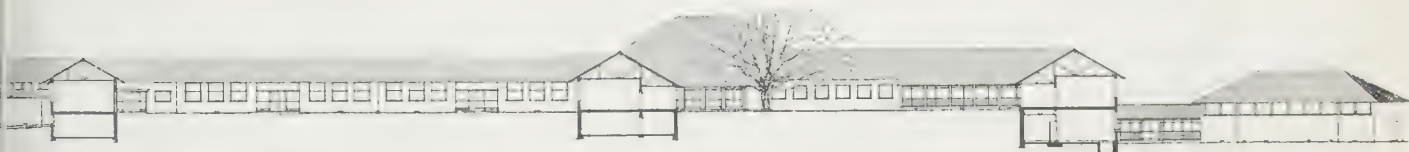
Plan af stueetage

Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen
Skovgårdsskolen i Gentofte

Planer og facader 1:800

Legepladsen i småbørnsafdelingen, i baggrunden indgang til forsamlingssal og det store vinduesparti til håndgerningsklassen i hovedafdelingen

Façade mod legepladserne og snit

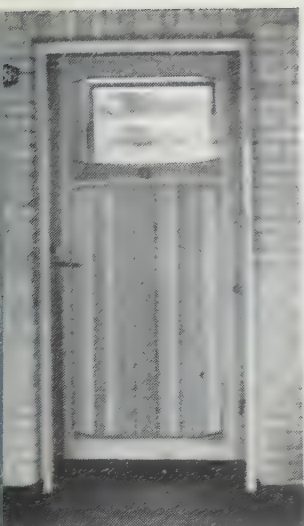
Legepladsen i hovedafdelingen set fra hovedindgangen, i baggrunden indgangen til forsamlingssalen

Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen: Skovgårdsskolen i Gentofte

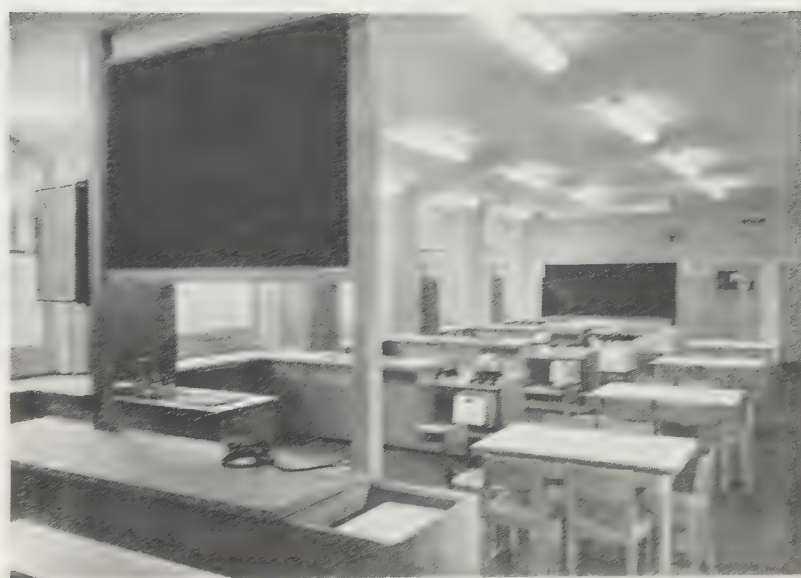

Skovgårds-skolen, som er opført af skolebestyrelsen i Skovgårds-kommune, og som er indrettet til at modtage skolebørn fra Skovgårds-kommune.

Skolebestyrelsen i Skovgårds-kommune. Skolebestyrelsen i Skovgårds-kommune.

klassedør set fra gangen
interiør fra festsalen

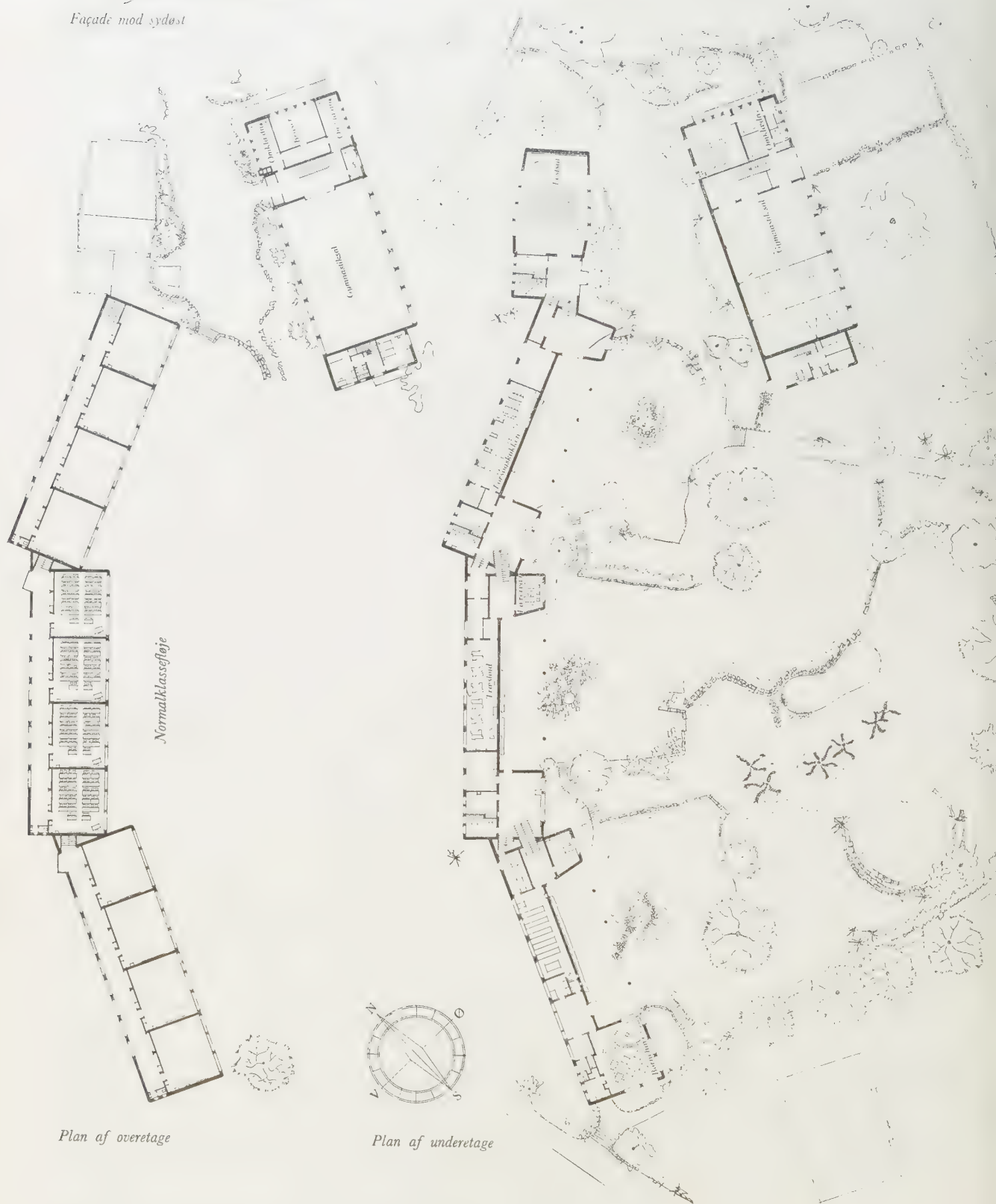

skolekøkkenet

Hans Erling Langkilde og Ib Martin
Jensen: Skovgårdsskolen i Gentofte
Gang i hovedafdelingen med de små vinduer
mod skolegården

Façade mod sydøst

Emil Jauch og H. Bürgi: Skole i Felsberg, Luzern. Planer og façade 1:800

Gymnastiksalsbygningen

Skole i Felsberg, Luzern 727.1

Arkitekt Emil Jauch og H. Bürgi, B.S.A.

Grunden: Areal 14 300 m², beliggende i et couperet terræn med ca. 10 m fald mod sydvest. Fra øst er der udsigt mod sø og bjerge.

Konstruktion: Murstensydervægge med udvendig puds, jernbetonetageadskillelser og tegltag. 3 normalklassefløje i 2 etager, gymnastiksal i særlig bygning.

Plan: 3 fløje med hver 4 klasseværelser samt sløjdløkkale, håndgerningslokale, skolekøkken, sangklasse, børnehave til 40 børn samt gymnastiksal og nødvendige kontorer m. m.

Rumfang: 19 500 m².

Samlede håndværkeromkostninger: 1.782.500 Schw. frs.

Opført: 1946-1947.

Fotografier: Laubacher og Pfeifer.

Indgang til skolen

Façade mod legepladsen, tilvenstre normalklassefløj

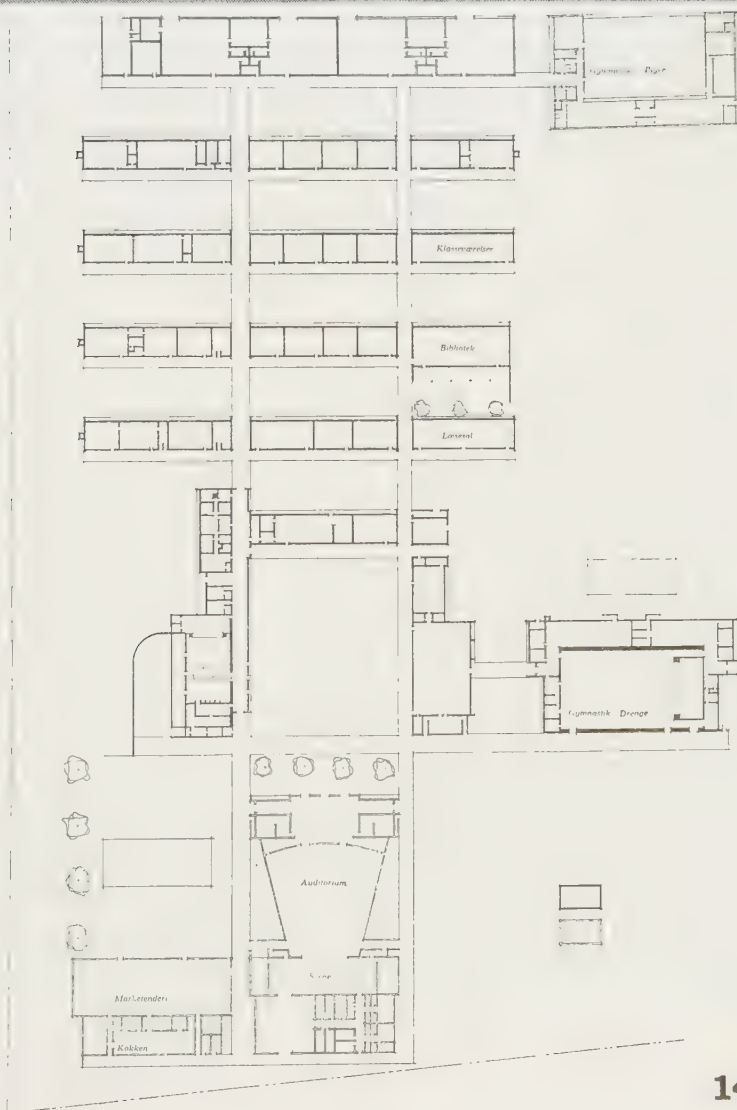
Normalklasse

Indgang til gymnastiksalen

Plan 1: 200

Skole i Lafayette, Californien

Arkitekter: Franklin, Kump og Falk 727.1

Grunden: Skoleanlægget er placeret samlet i den vestlige del af grunden, den østlige og nord-østlige del benyttes til lege- og sportspladser.

Konstruktion: Ydervæggene er en træskeletkonstruktion, udvendig pudset, tage har træspær og er beklædt med kobber. Alle bygningerne er eenetages og skillerum m. v. er konstrueret flyttelige.

Plan: Bygninger med klasseværelserne er forbundet med et system af sammenhængende friluftsgange.

Samlede byggeomkostninger (incl. grund, inventar og omkostninger): 260.000,- \$.

Opført: 1940.

Fotografier: Esther Bron.

Luftfotografi af hele skoleanlæg

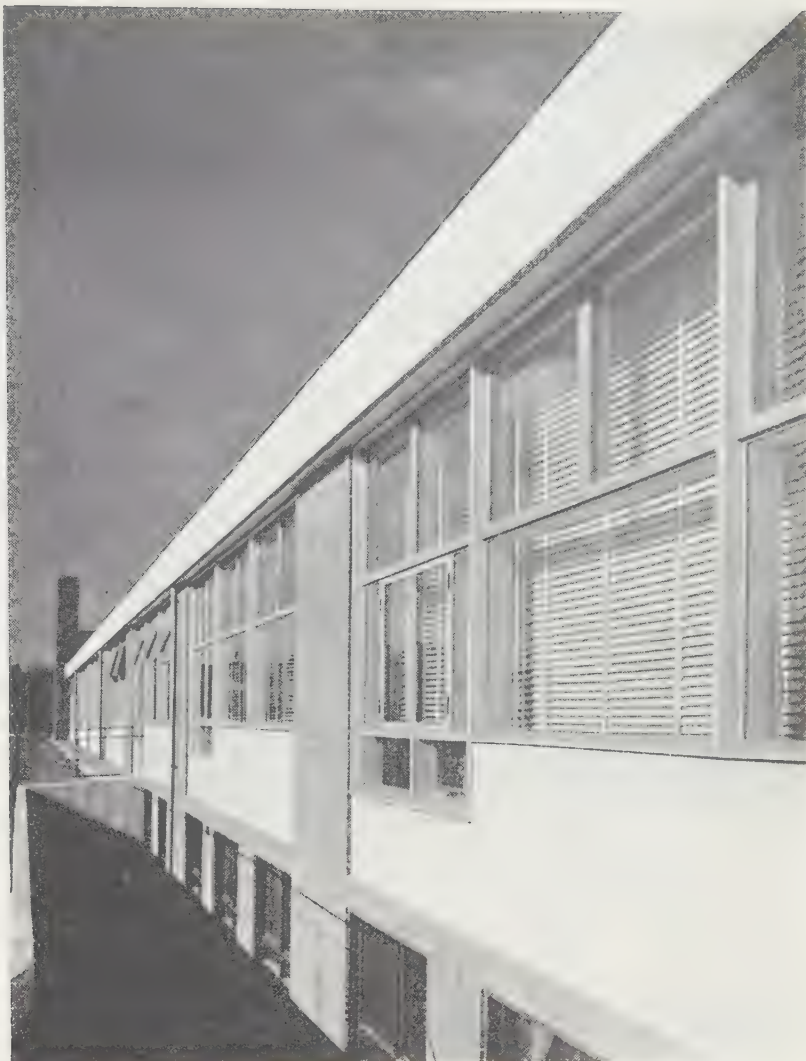

Normalklassefløj og interiør fra normalklasse

Franklin, Kump og Falk: Acalanes school, Lafayette, Californien

Façadedetail med vinduer til normalklasse

Korsagerskolen i Husum, København

Arkitekt M.A.A. Magnus Stephensen 727.1

Ingeniør: Københavns Kommunes rådgivende
ingeniørkontor.

Grunden: Areal 21 413 m² beliggende ved Gis-
tingevej i et parcelhuskvarter.

Konstruktion: Murede ydervægge, støbte etage-
adskillelser og tag. Hele skoleanlægget er op-
ført i een etage.

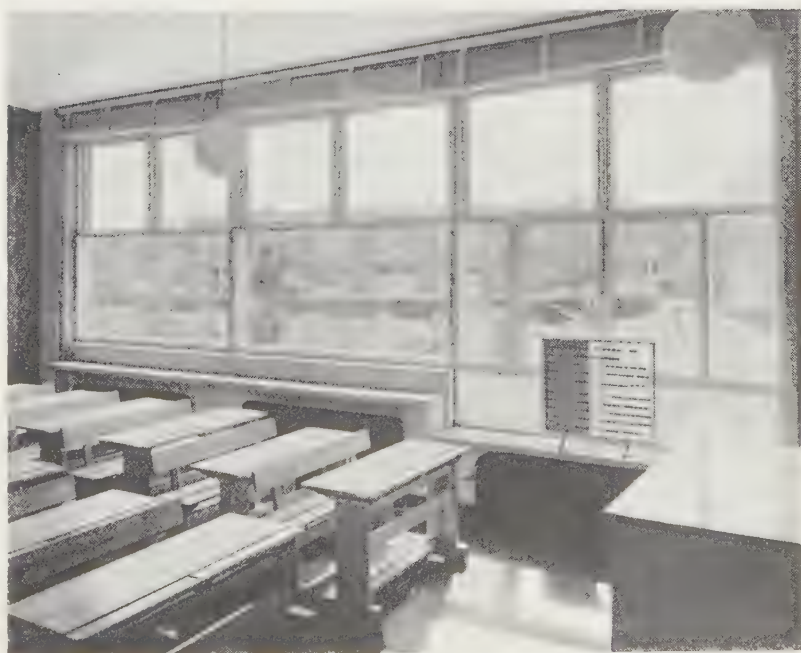
Plan: 29 normalklasser, lærerværelse og special-
klasser samt 4 gymnastiksale, kontorer, aula
m. v. er beliggende i stueetagen. I kælder-
etagen ligger bospisningslokale med køkken,
kolebad, omklædning m. v.

Behyggelse areal: 5800 m². **Rumfang:** ca. 35000 m³.

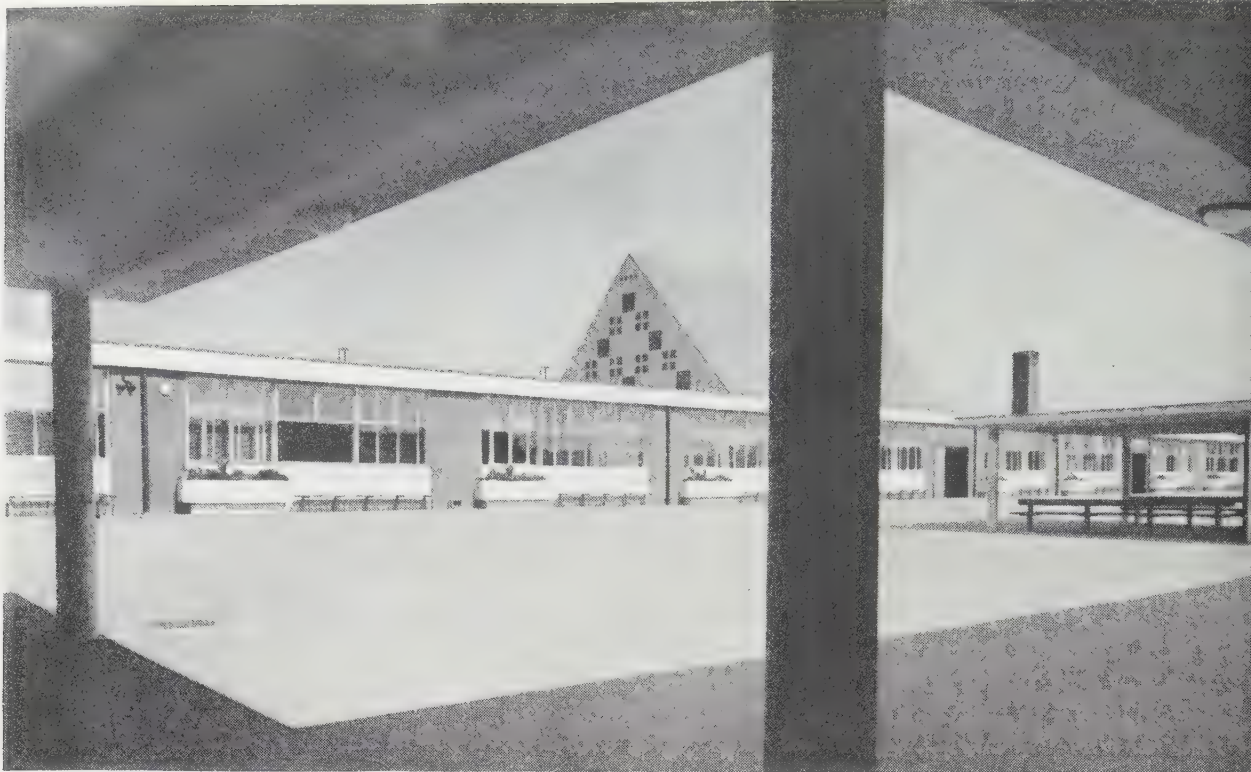
Samlede håndværkerudgifter: 2.850.000 kr.

Opført: 1947-1951.

Fotografier: Erik Hansen.

Interiør fra normalklasse

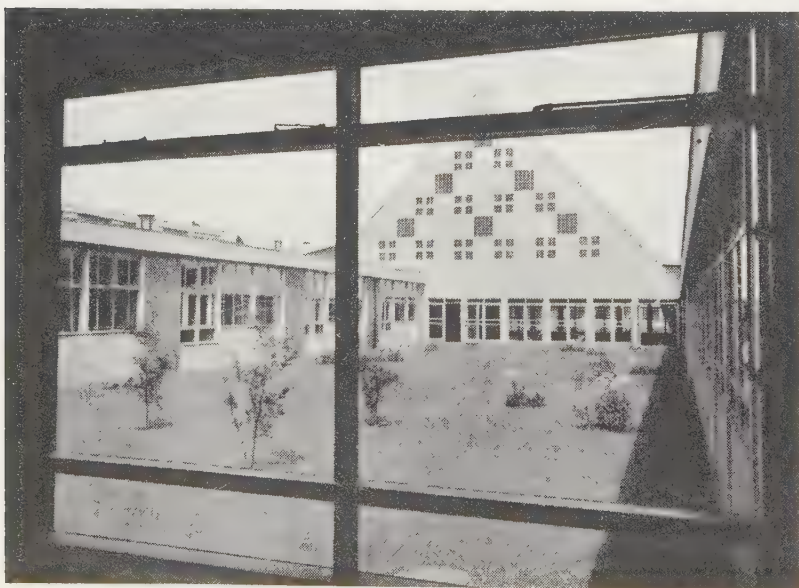

Façade mod legepladsen

Façade mod legepladsen

Snit i aula

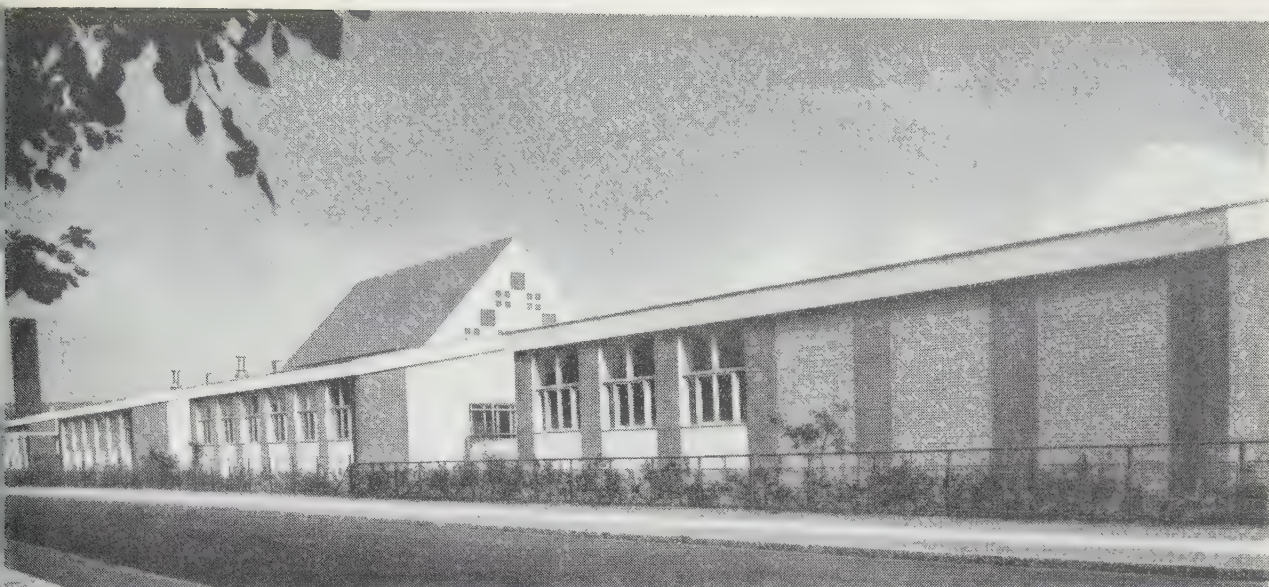

Udsigt til en af grønnegårdene

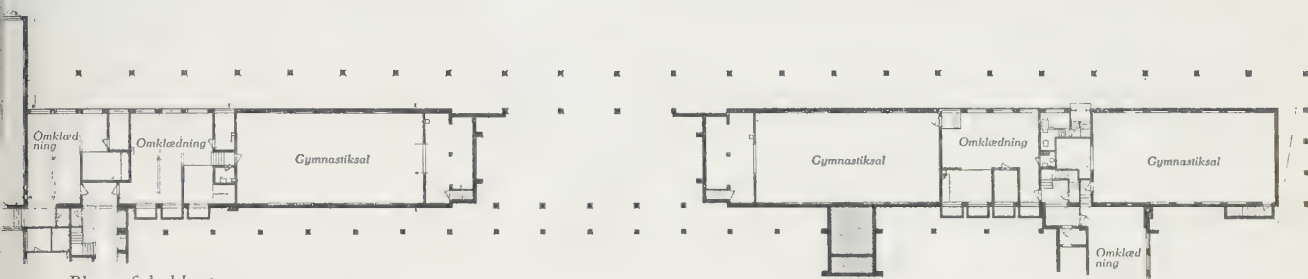

Interiør fra aula

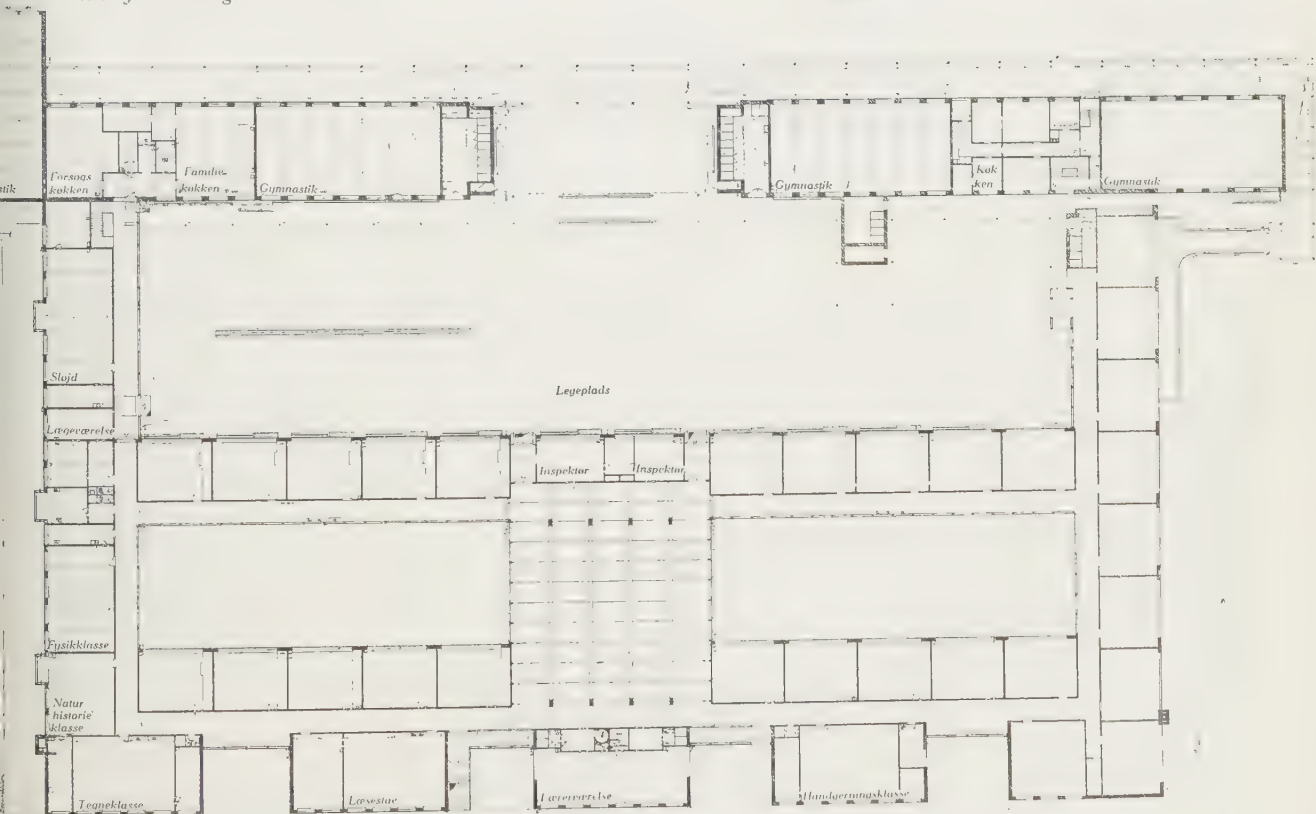
Magnus Stephensen: Korsagerskolen i Husum, København. Axonometri

Faade mod Tersløsevej

Plan af kælderetage

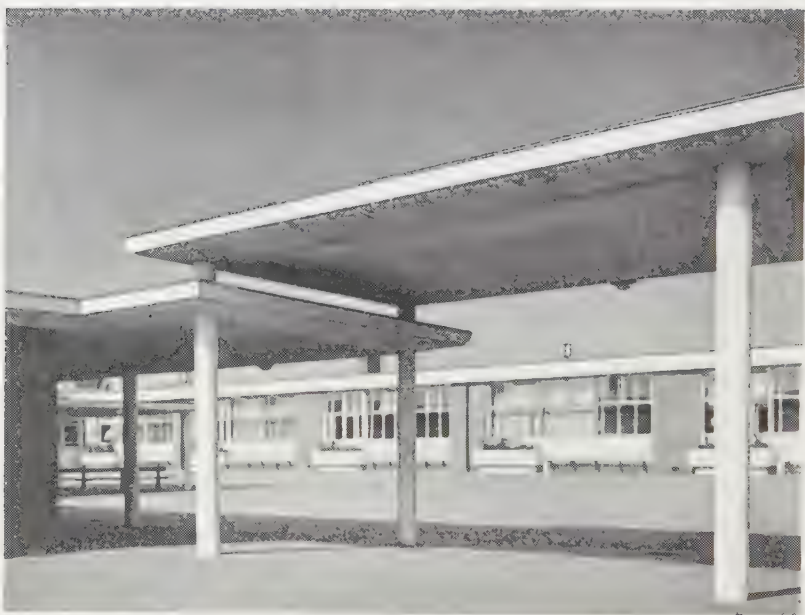

Plan af stueetage

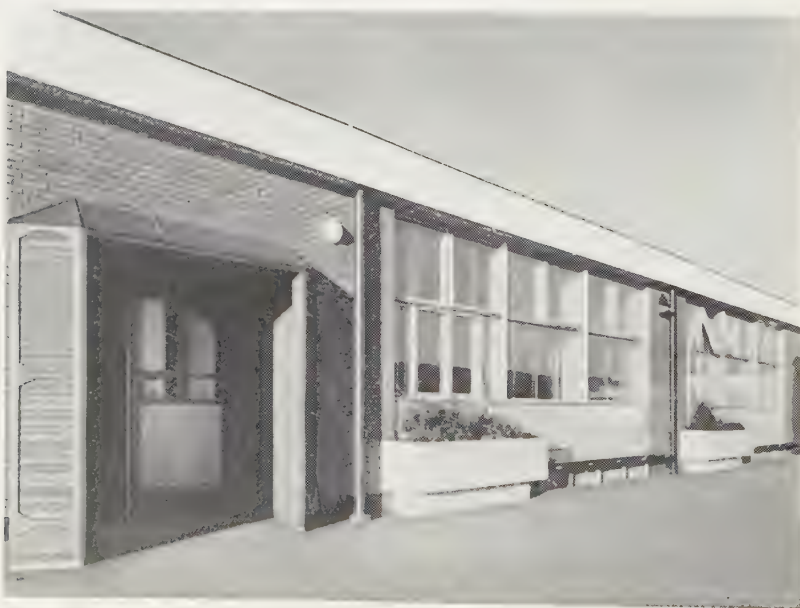
Magnus Stephensen: Korsagerskolen i Husum, København. Plan og façade 1:800

Indgang fra legepladsen til småbørnsklasserne

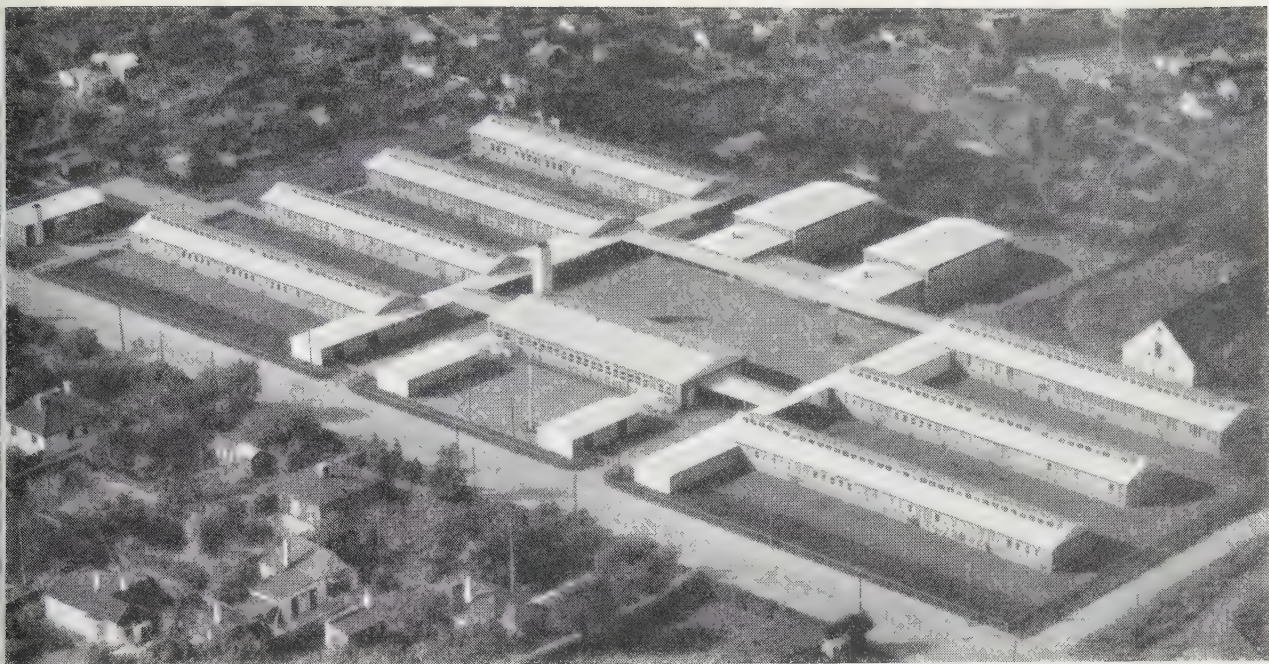

Overdækket gang mellem gymnastiksalene, set fra sportspladsen mod legepladsen

Indgang fra legepladsen til aula

**Magnus Stephensen:
Korsagerskolen i Husum, København**

Luftfotografi

Ny Østensgård skole, København

Stadsarkitekt M.A.A. F. C. Lund

Medarbejder: Knud Holmgård.

727.1

Ingeniør: Københavns kommunes rådgivende
ingeniørkontor.

Grunden: Areal 16.200 m², beliggende i et
kolonihaveområde.

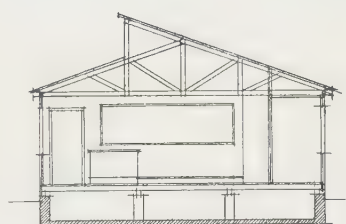
Konstruktion: For at få materialebevilling til
denne skole var det nødvendigt at tilbyde at
lade den udføre af ledigblevet barakmateriale.
En del relativt høje og brede barakker kunne
anvendes til specialklasser, men den alminde-
lige baraktype var for smal, for lav og for
mørk til normalklasser. Der er bødet på disse
mangler, dels ved at gøre gangene smalle,
men med udvidelser ved klassesdørene, hvor
dette kunne ske uden gene for bordopstillin-
gen; dels ved at inddrage rummet mellem
gitterspærerne og etablere et gennemgående
ovenlys ved forlængelse af den ene tagflade.

Plan: Fra den centralt beliggende legeplads
udgår mod øst og vest henholdsvis 3 og 4
fløje med normalklasser og specialklasser.
Mod nord er anbragt de to gymnastiksale og
mellem legepladserne for større og mindre
børn er en centralbygning med lærerværelse,
kontor og spiselokaler placeret. Alle bygninger
er forbundet med åbne, overdækkede gange,
der tillige tjener som læpladser. Skolen rum-
mer 20 normalklasser samt de sædvanlige
specialklasser.

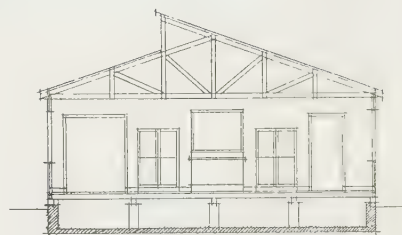
Bebygget areal: 4800 m². Rumfang: 24000 m³.

Samlede håndværkerudgifter (bygningsarbejder):
1.600.000 kr.

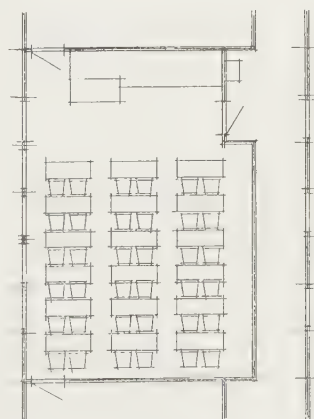
Opført: 1950.

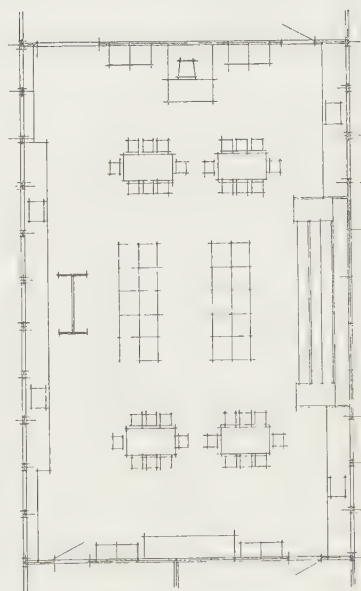
Snit i normalklasse

Snit i skolekøkken

Plan af normalklasse

Plan af skolekøkken

Planer og snit 1:200

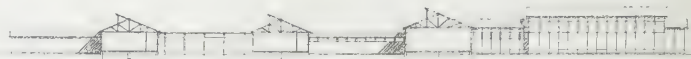
Façade af normalklassefløje mod nord med snit gennem legepladsen

Det vestlige læskur set fra legepladsen

Snit og gavl af gymnastiksal

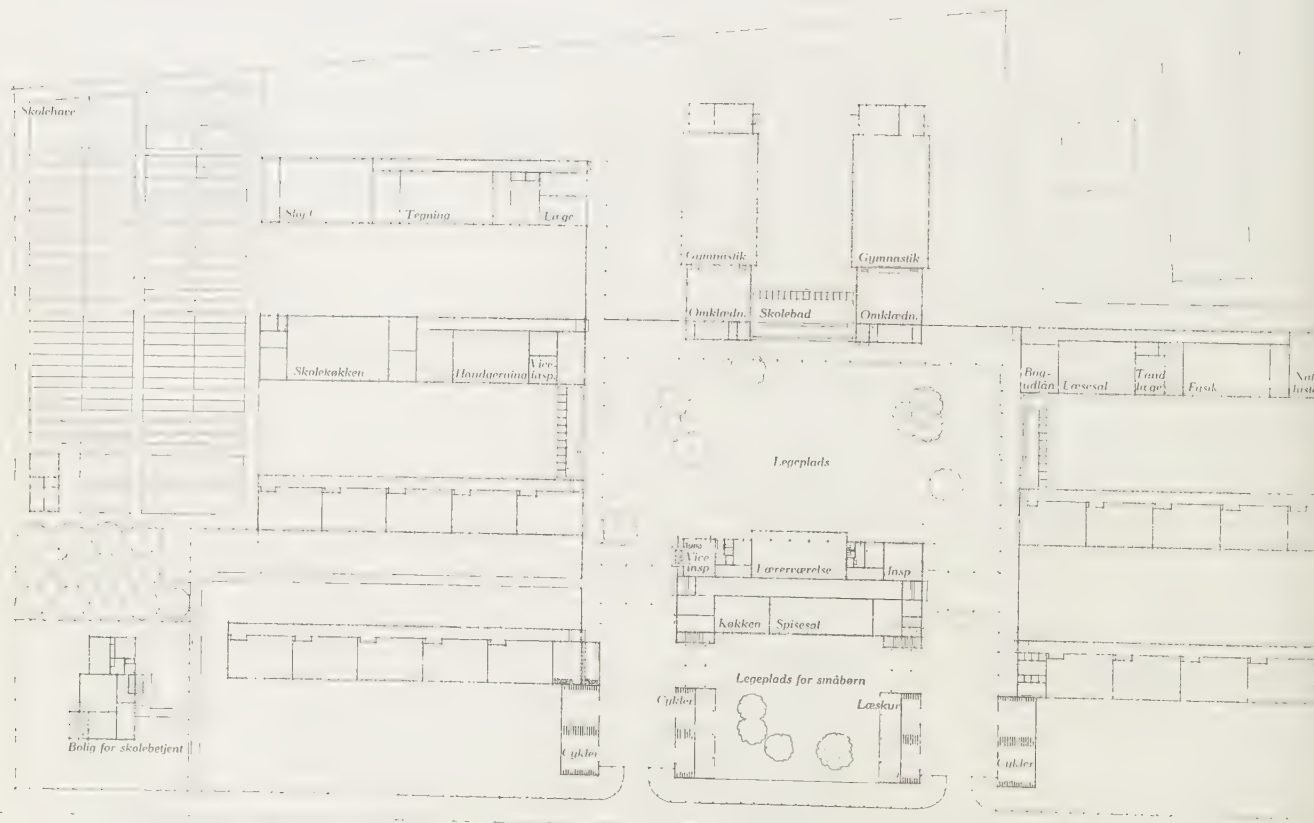
Snit gennem klassefløjene

Façade af særklassefløj mod syd og snit gennem legeplads

Façade mod vejen

Fløj med normalklasser og gavl af centralbygningen

Den store legeplads set mod gymnastiksalen

Stadsarkitekten i København:
Ny Østengård skole, København

Centralbygningen, side mod den store legeplads

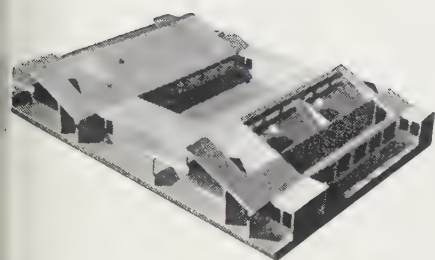
*Forslag af billedhugger Henrik Starcke til
en skulpturel udsmykning. Den nærmere op-
stilling er endnu ikke bestemt*

Fløj med specialklasser

facade mod nord, modelfoto

Modelsnit

Munkegårdsskolen i Gentofte

Arkitekt M.A.A. Arne Jacobsen

Ingeniør: Birch & Krogboe.

727.1

Grund: Areal 23 026 m², beliggende ved Ringvej i et boligkvarter.

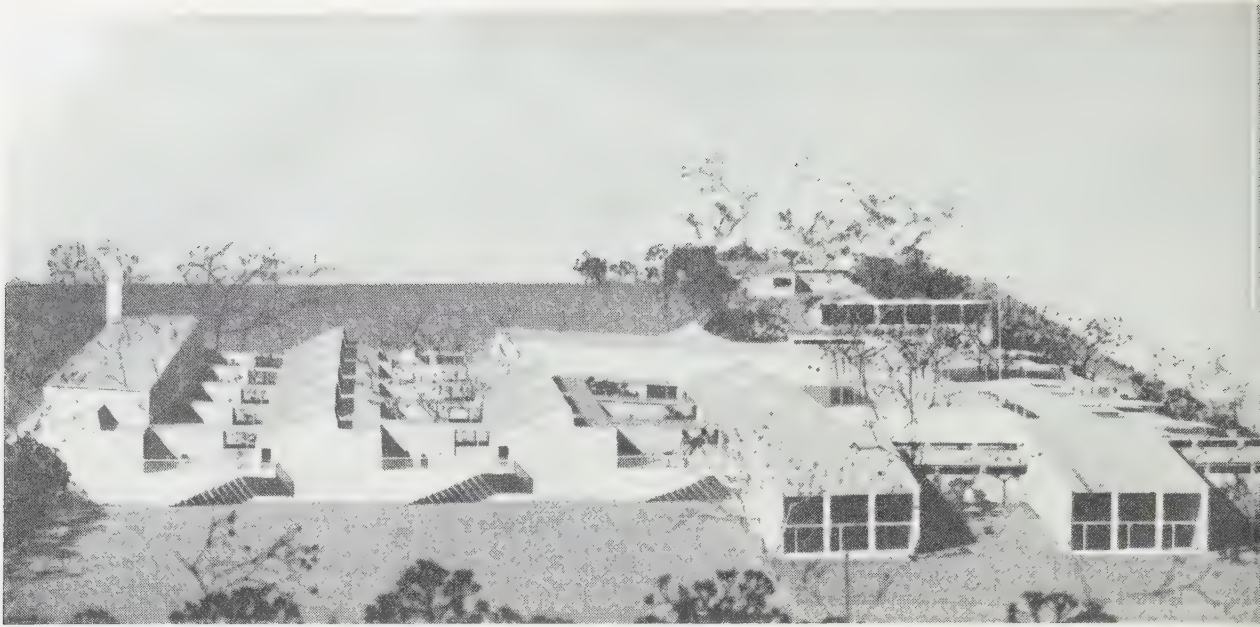
Konstruktion: Skolen er endnu under projektering. Systemet af normalklasser og gange tænkes udført med bærende, gennemgående søjler i gule mursten. Tagkonstruktion af træbjælker dækket med tagpap. Særklasse- og idrætshallen udføres som en jernbetonskelet bygning med brystninger af lette trækonstruktioner.

Plan: 25 normalklasser i een etage, samlet omkring et centralt område. Særklasse- og idrætshallen er i to etager. Indgangspartiet opdeler området i en legeplads for større børn mod vest og en legeplads for mindre børn mod øst, og en småbørns- og idrætshall, mod øst begrænset af en småbørns- og idrætshall.

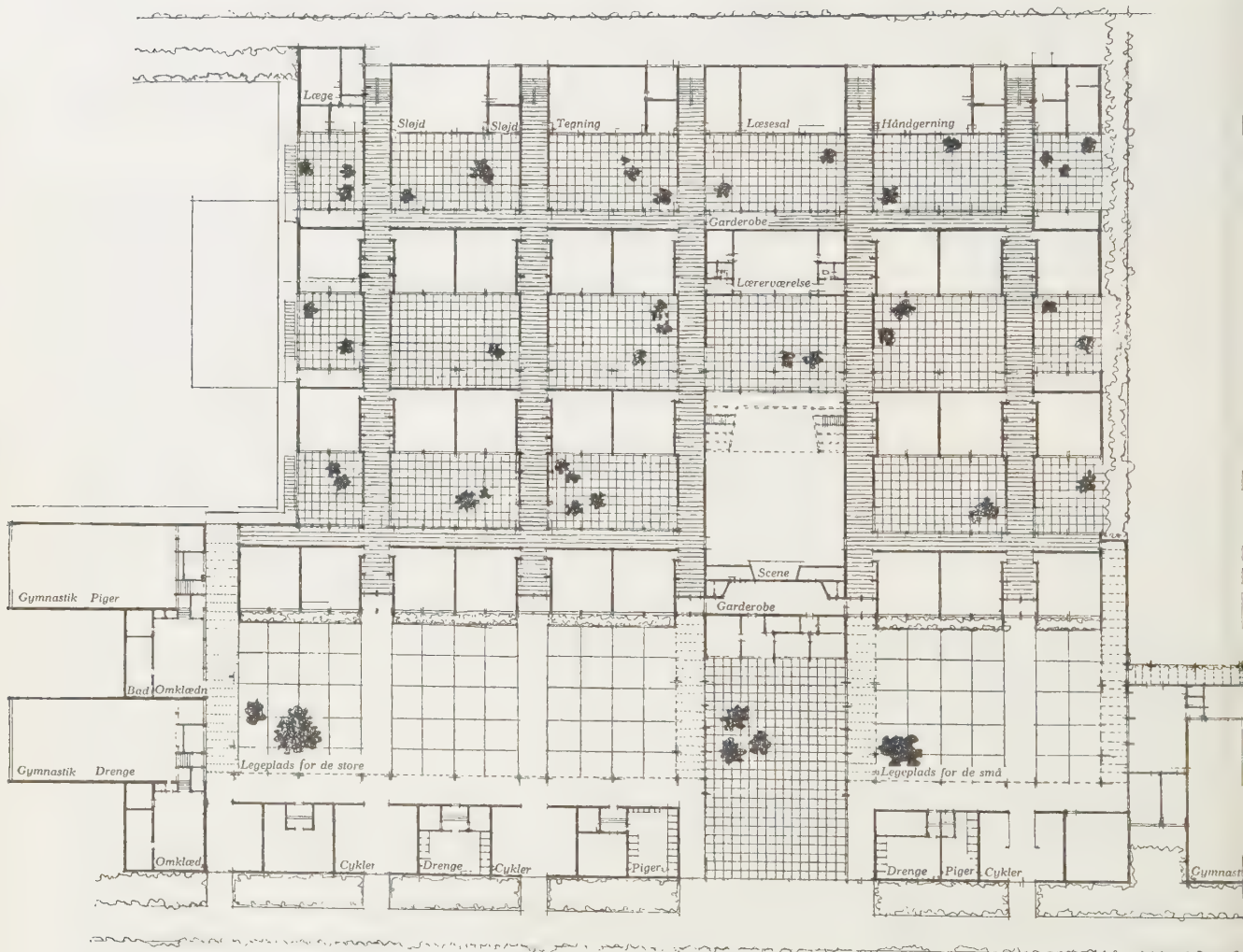
Bygget areal: 5437 m². Rumfang: 26 773 m³.

Detailbillede af festsal mod nord, modelfoto

Façade mod vest, modelfoto

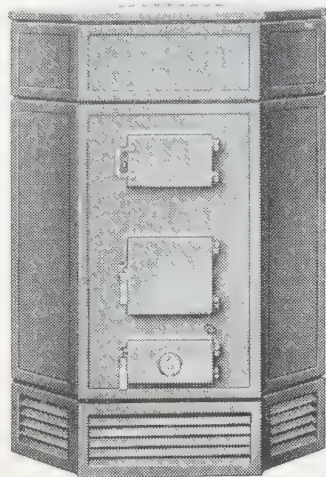

Arne Jacobsen: Munkegårdsskolen i Gentofte. Plan 1:800

Odense: Søndergade 2, tlf. 8842

Sådan skal en kamin
være - den pynter og
hygger i opholdsstu-
en, hvor den levende
ild giver en behage-
lig og sund varme.

Varme i hele huset

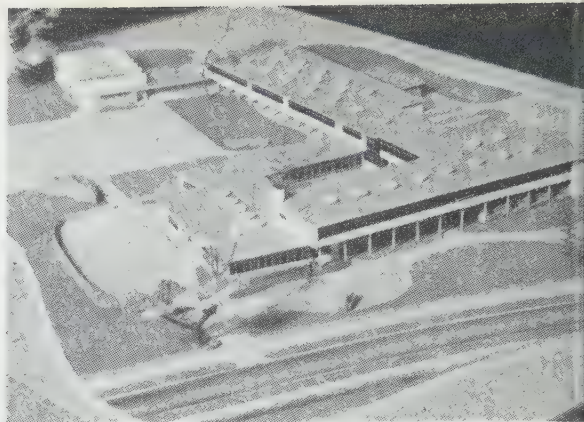

Tilstødende værelser opvarmes direkte gennem ventiler, og den indbyggede centralvarmekedel trækker uden vanskelighed radiatorer i fjerneliggende rum.

I køkken og badeværelse er der altid varmt vand ved hånden fra den tilsluttede varmtvandsbeholder.

— Fyringsøkonomien er god, bl. a. fordi man undgår varmetab i kælderen.

Foreskriv HESS centralvarmekamin nr. 2233 med 0,25 m² eller 0,5 m² kedel.

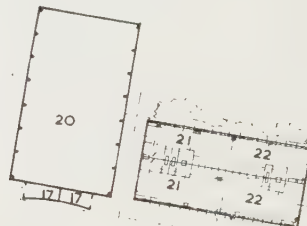
Modelfoto

Gymnasium i Hendom Claremont, England Arkitekt: C. G. Stillman

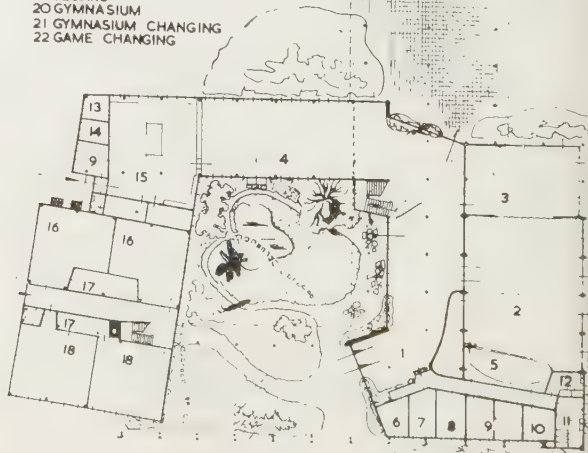
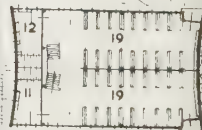
Dette projekt, efter hvilket der i løbet af kort tid opføres en skole for 680 drenge og piger, repræsenterer en ny løsning til opfyldelse af undervisningsministeriets generelle krav om nedsættelse af bebygget areal pr. elev for derved at opnå reduktioner af materialeforbrug og anlægsudgifter.

Ved hoveddispositionen er foretaget en opdeling af bygningen, der deler denne i 5 adskilte funktionsgrupper:

- 1) Forhal, administrationslokaler, forsamlingsale, spisestuer m. m.
- 2) Afdeling med lokaler for sløjde- & skolekøkket undervisning.

- 1 ENTRANCE HALL
- 2 ASSEMBLY HALL
- 3 SMALL HALL
- 4 DINING ROOM
- 5 STAGE
- 6 SECRETARY
- 7 HEAD TEACHER
- 8 HEAD MISTRESS
- 9 STAFF
- 10 MEDICAL INSPECTOR
- 11 FEMALE LAVATORY
- 12 MALE LAVATORY
- 13 OFFICE
- 14 DRY STORE
- 15 KITCHEN
- 16 DOMESTIC SCIENCE
- 17 STORE
- 18 WOODWORK
- 19 CLOAKS
- 20 GYMNASIUM
- 21 GYMNASIUM CHANGING
- 22 GAME CHANGING

Plan af stuen

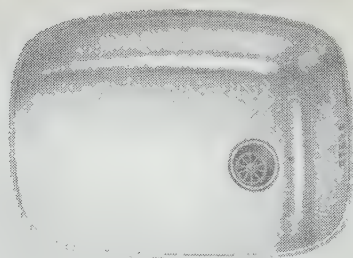
(Teksten fortsættes på omstønde)

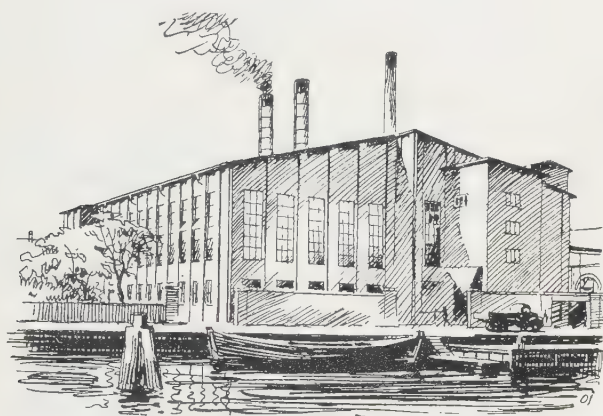
RS

Arts. Rustfri Staalmontere

Sandtoften 10 Gentofte Gentofte 5606

Lette tage til store haller ...

SIPOREX
Letbeton

TIL store haller, fabriksbygninger, hangarer, garager og lign. vil en tagdækning af et brandfrit, let og varmeisolerende materiale mange tilfælde byde på væsentlige fordele. — SIPOREX armerede tagplader, der udgør den bærende tagdækning og varmeisolering i eet element, er anvendt til denne industribygning. Den bærende tagkonstruktion over de store haller består af jernbetondragere. Der er ikke anvendt nogen form for forskalling eller stillads, men kun et hejsespil til hånd- eller motor-kraft til ophejsning af de fra 1-6 m lange og 50 cm brede tagplader, idet SIPOREX armerede tagplader er fremstillet til direkte oplægning på beton, jern eller træ.

SIPOREX LETBETON leveres som byggeblokke, armerede tagplader og isoleringsplader. Forhandles af bygningsmaterialeforretninger og tømmerhandlere.

AKTIESELSKABET SIPOREX. AALBORG • TELEFON AALBORG 6817

ik Kjersgaard

Palæ 4760

Palæ 3655

ESTERGADE 17 . KØBENHAVN K

★

Fundamentforstærkning

med hydraulisk nedpressede megapæle (forlang vor udførlige brochure)

Grundundersøgelser

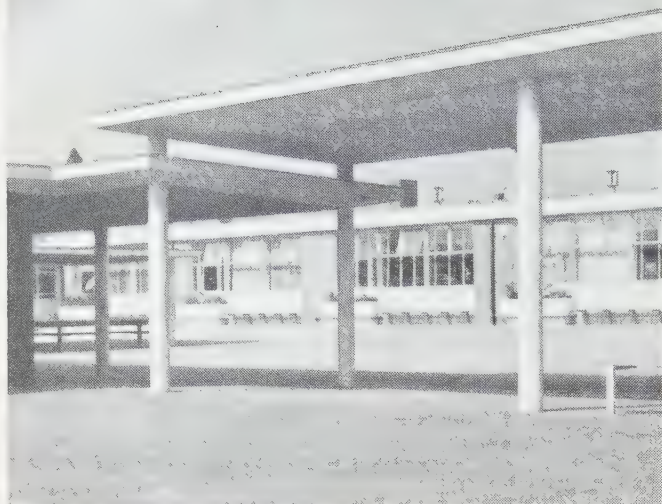
med sondebor, kandebor, fjeder-vægtskegle etc.

Pilotering

(også indendørs, i kælderrum etc.)

G. T. WINKEL

INGENIØR OG ENTREPRENØR, M. ING. F.
BORRHOLMSGADE 3 - TELEFON PALÆ 400-840

Korsager skole
Arkitekt M.A.A. Magnus Stephensen

Arkitektur-fotografering

EKSTERIEUR INTERIEUR

Fotograf Erik Hansen

Kunstindustrimuseet . Bredgade 66 . Palæ 4789

Plan af 1. sal

C. G. Stillman: Gymnasium i Hendom Claramont

- 3) Garderobes og toiletter.
- 4) Gymnastiksal med omklædningsrum, og
- 5) Normal- & specialklasseværelser.

Sidstnævnte grupper er placeret på 1. sal og har trappeforbindelser direkte til tre af de i stueetage anbragte grupper.

For at udnytte grundarealet bedst muligt, og for at skabe intim kontakt mellem dettes enkelte dele, er c. halvdelen af 1. salen opbygget på søjler, således at fri færdsel herved er muliggjort under denne del af bygningen.

Den sekundære opdeling af bygningsgrupperne i klasseværelser og andre rum er overalt foretaget med letvægts-materialer med henblik på opnåelsen af bevægelighed i planen, for derved at kunne imødekomme fremtidig udvikling, forårsaget af ændringer i undervisningsmetoder.

(Efter Arch. Design, april 1951)

En Hertfordshire skole
Southill, Hempel Hempstead, England
Arkitekter: Harrison & Seel

Denne Hertfordshire under- & mellemskole for 30 elever er opført efter Hertfordsystemet: „Prefabricated but flexible“ (se *Arkitekten*, ugehæfte 5 og 6, 1951). Det har dog på grund af det stærkt kuperede terræn været påkrævet at skabe en vandret basis af murværk for skeletkonstruktionen, og der er foretaget en enkle afvigelse fra systemet, idet man har valgt at indsætte trævinduer i stedet for de til dette hørende metalvinduer. Denne ændring anses for at være en fordel og har ikke voldt vanskeligheder af nogen art. Skolen indeholder 8 klasseværelser, der er placeret

(Teksten fortsættes på omstående side)

Løs Deres træproblem
Spar tid - Spar penge

brug

GIPSONIT

byggepladen

Opsættes på væg uden anvendelse af træ eller søm

★

Ingen ventetid på udtørring af puds

★

Brandfri

★

Lyddæpende

★

Varmeisolerende

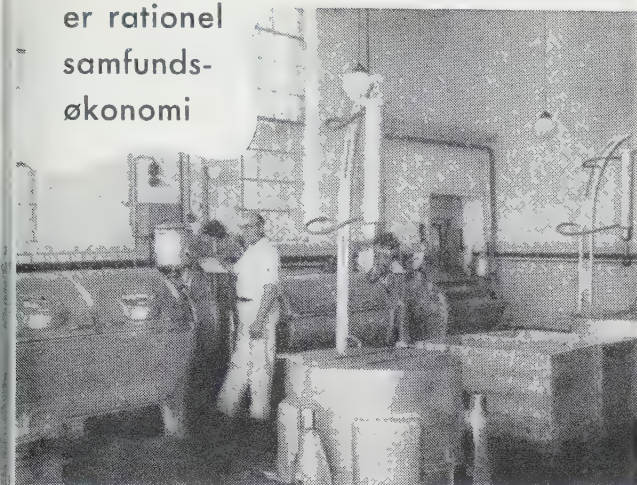
Alle oplysninger hos

Bojsen-Møller Paper & Trading Co. A/s

Rysensteensgade 14, København V. Telefon Cent. 960-14565

GEM VASKERI-anlæg

er rationel
samfunds-
økonomi

ektering af større eller mindre
vaskerier indenfor det private
v, hospitaler, sanatorier, børne-
offentlige institutioner samt
vaskerier og kooperative bygge-
der vil GEM fabrikens store

specialerfaring altid være en uundværlig
støtte for arkitekterne.
GEM fabriken leverer komplette vaskeri-
anlæg. De er velkommen til at aflægge
vor fabrik et besøg og drøfte eventuelle
vaskeri-problemer.

Georg E. Mathiasen

ingborggade 12 . København Ø . Tlf. central *9043

OVNE
KAMINER
KOMFURER
BYGNINGS-
STØBEGODS

De bedes henvende Dem
til vore Forhandlere eller os

*- ildnyt
Brændslet
tildt ild*

RIBE

KAMINOVN

med

TIESELSKABET RIBE JERNSTØBERI

Sylberg-
VASKERIMASKINER

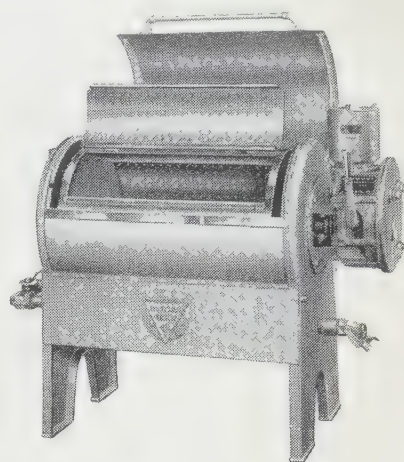
for den moderne husholdning

**Vaskemaskiner
Tørrecentrifuger
Strygemaskiner**

★

Opvarmes ved gas,
elektricitet, kul eller
damp.

Tromlen i vaskema-
skinen kan med låget
løftes ud af maskinen,
så denne let kan ren-
gøres indvendig.

*Forlang katalog,
referenceliste og
tilbud.*

"Air flow"

**VENTILATIONS- & LUFTKONDITIONERINGSAPPARATER
TYPER FOR ALLE FORMÅL**

Friskluftsventiler
til sammenskrunding på
vinduesrude

Anemostater for
trækfri luftindblæsning

Friskluftsventiler til ind-
bygning i mur

Ventilatorer til
sammenskrunding
på vinduesrude

Air-flow-
Luftkonditioneringsappa-
rater

Ventilatorer til indbygning
i mur eller aftrækskanal

Ventilatorer til
indbygning i mur el
fastspænding på plade

Bordventilatorer
m. gummi-propeller

Aftrækskætter
med og uden ventilator

Air-flow-
Loftsventilatorer

SPECIALBROCHURER EFTER ØNSKE

G. BYRN COMPANY
VIMMELSKAFTET 42 CENTRAL 4487

1A

med indbyrdes forskydning med det formål gennem store, sydøstvendte hjørnevinduer at opnå en god ensartet belysning af hele rumdybden. Udvidelsen af korridoren tjener som spise- & legepladser. Bygningen indeholder mange interessante og omhyggeligt gennemarbejdede konstruktionsdetaljer, hvoraf fremhæves en smuk løsning af trappegelænd med todelt håndliste for henholdsvis større og mindre børn.

Udover etablering af mindre, planerede underbygningsterrasser i det mod øst faldende terræn har man ladet dette henligge som en græsklædt naturpark, der harmonerer fint med omgivelserne og er en langt bedre legeplads end den konventionelle, firkantede form med hård belægning.

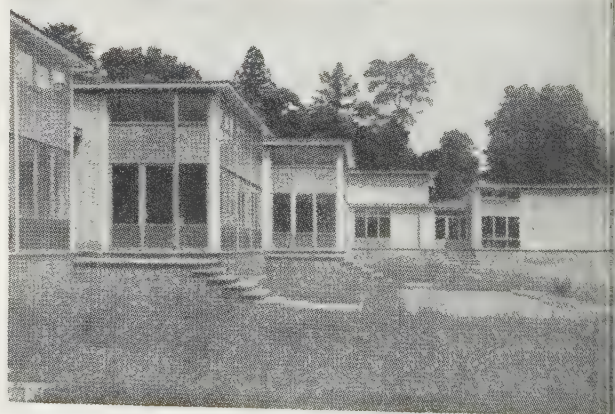
(Efter Building, september 1972)

Hovedindgang

Plan

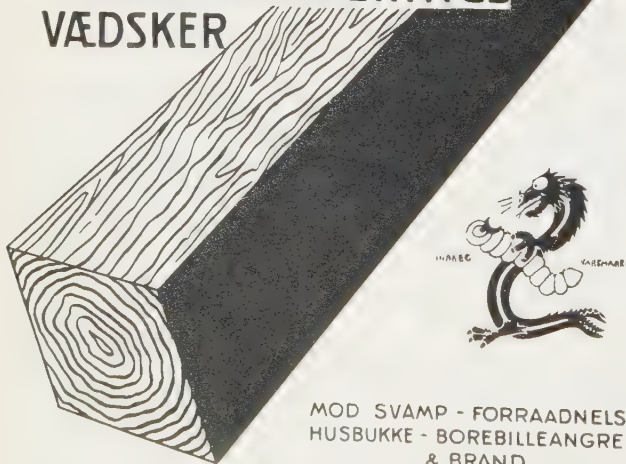
Flejt med småbørnsklasser

Harrison & Seel: Kommuneskole i Southill, Hempe Hempstead

(Teksten fortsættes på omstøtende side)

Cupr'ain

TRÆIMPRÆGNERINGSVÆDSKER

MOD SVAMP - FORRAADNELSE
HUSBUKKE - BOREBILLEANGREB
& BRAND

GRØN · BRUN · FARVELOS

Forsøgsattester
fra Statsprøveanstalten
foreligger

Træoliemaling · Tjæremaling · Træmaling i pulver
Pandeplademaling · Tagpapmaling · Oliemaling
Cup R Rustfjerningsmiddel

BENTZONSVEJ 47 - KØBENHAVN F. - FASAN *45

ROYAL
Letmetal
PERSIENNE

Arkitekten

kan trygt anbefale

ROYAL
persiennen

— for det er kvalitet.

ROYAL har alle fordele. Lakken er brændt ind i metallet, så den ikke kan skalle.

Lamellerne er i en speciel fjederhård kvalitet, så De kan have op til 115 cm afstand mellem bændlerne.

ROYAL har en specialmodel til ethvert vindue. Tal med ROYAL om at få den persienne, der passer bedst til Deres næste projekt.

Forhandlere overalt.

ROYAL FABRIKERNE

AARHUS

Finlandsgade 27-29 • Tlf. 5426-13260

KØBENHAVN

P. Skramsgade 19 • Tlf. BYen 482-6158

*Danmarks
fornemste*

Beslag

til bygninger, møbler og inventar

Gørtlerarbejde

Krydsfiner

Plasticplader

Møbelplader

Træfiberplader

Aarhus Værktøjsmagasin A/s

Søndergade 70 • Telefon 3890

FABRIK
N. HELMER HENRIKSEN
KYSTVEJ AARHUS TELF. 17-4700
FORHANDLERE OVERALT I DANMARK

Der er solskin over
HERLEV BYVÆNGE...

et herligt sted at bo —
med blomstersmykkede
altaner og lyse venlige
stuer...

og så er der i køkkenet installeret

Nordic Centralkøleanlæg

NORDISK KØLETEKNIK A/s

KØBENHAVN
Telf. Eva 9045

— ODENSE
Telf. 5985

— AARHUS
Telf. 11500

N. M. BAK & SØN

Aktieselskab

Ingeniør- og entreprenørforretning

Jernbeton murerarbejde

København

Puggårdsgade 10 . Tlf. Byen 7064

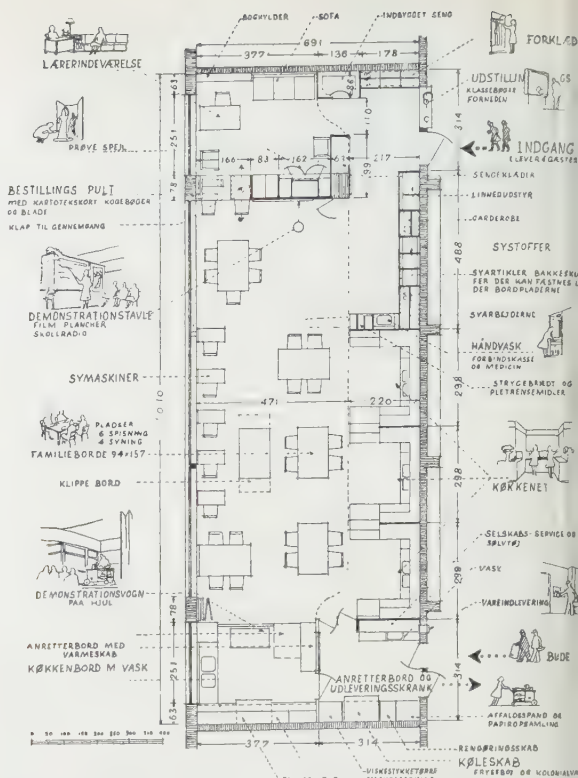
Aarhus

Skansepalæ 2 . Tlf. 6220

LEVERET BL. A. I STORT ANTAL TIL AARHUS
KOMMUNEHOSPITAL, SIDST TIL DETTES NYE
TUBERKULOSESTATION

THRIGE SYGEHUSELEVATORER

Skitse af amerikansk skolekøkken

Følger vore skolekøkkener tidens tar Af Ulla Tafdrup

I tidsskriftet *Husholdningslærerinden* nr. 15 har fru Ulla Tafdrup skrevet en artikel om skolekøkkener og skolekøkkenundervisningen. Af artiklen gengives i det følgende nogle afsnit.

Skolekøkkener i U.S.A.

Nyere skolekøkkener i amerikanske kommuneskoler gennemgaaende som vedstående plan. Den er taget fra en publikation på 25 sider, som Illinois universitetet har udgivet med en husholdningskonsulent og en arkitektprofessor som medarbejdere, og som også blive anvendt som vejledende grundlag af de arkitekter, der beskæftigede sig med skolebyggeri — en art tryksag, der svært savnes af de skolebyggerarkitekter herhjemme.

Skolekøkkener har dog ikke altid den viste dobbelte funktion — skole og køkken på samme areal, men også dette, synes jeg, giver stof til eftertanke i betragtning af vor anspændte økonomiske situation og lærerkommunernes tarv iøvrigt.

Man finder ingen større særskilt lokale til teoretisk undervisning ej heller en fast demonstrationsskranke, men et demonstrationsbord på hjul, mobile stole, stort farvelagt tavlemateriale (der suppleres med flader og tidsskrifter) og mange små letfattede, farvelagte publikationer, der med tegnestifter opsættes på dertil egnede korktavle.

Borde og stole er ensartede (et enkelt bord har hollandsk udtræk), så disse kan anvendes til flere forskellige opstillinger. Fra lærerindens rum, der tillige anvendes som „prøveklud“ for stuerengøring og sengeredning af den nedklappelige indbygget seng, er der opsigt med både indgangen, forræder skolekøkkenet og „det rigtige køkken“. Dette anvendes ikke alene i undervisningen, men også som kø-

INER MIKKELSEN

Murer- og Entreprenørfirma
AARHUS
Tlf. 1038-10038

Murerarbejde - Jernbeton

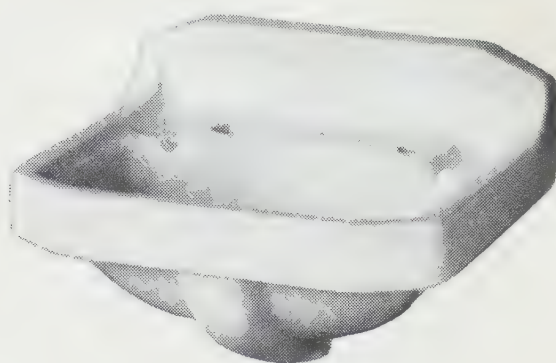
ndering - Pilotering - Dampskorstene

Kedelanlæg - Kloak-, Jord-

og Betonarbejde

TWYFORDS

"VITROMANT" FAJANCE HÅNDVASKE

Tiltalende ny model specielt passende til små badeværelser eller garderober. Overløbet er kun en smal åbning i vaskens forside, hvilket bevirker fuld udnyttelse af rumindholdet. - Vasken ophænges på skjulte konsoller. - Udvendig mål 46 x 38 cm.

Forlang nr. 669.

Sonesson
1/2 WILH. SONESSON & Co.

NØRRE FARIMAGSGADE 13, KØBENHAVN K
TELEFON CENTRAL 8363

NÆSTVED

Hovedkontor: Tlf. 2000

KØBENHAVN

Ny Kongensgade 15, K
Telefoner By 5478 - By 9640

ÅRHUS

Brunsgade 27
Telefon Århus 2922

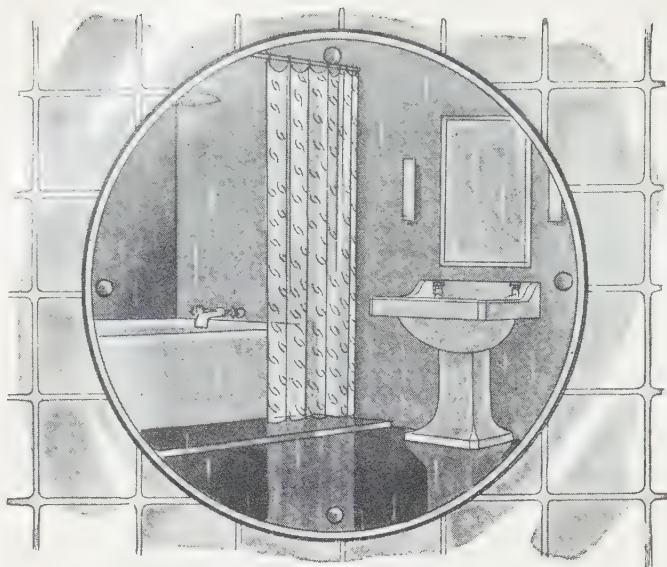
NORDISK VENTILATOR CO
AKTIESELSKAB NÆSTVED DANMARK
TELEFONER NÆSTVED 2000 KØBENHAVN BY 9640 - 5478 ÅRHUS 2922

Så gør vi sådan - når vi vasker vort tøj!

Besøg VØLUND'S velindrettede vaskerianlæg i byggeudstillingens kælder, Bredgade 66.
*Anlægget er arbejdende.

AKTIESELSKABET "VØLUND"
ØRESUNDSVEJ 117 KØBENHAVN S TELEFON CENTRAL 3124

Alt i sanitært udstyr og centralvarme til den mindste bungalow og den største etagebygning

Indhent tilbud

Bang & Fingel

INDEHAVER: RUDOLPH SCHMIDT

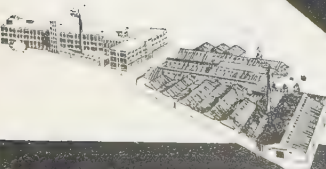
Gl. Kongevej 66, København
Tlf. Central 6286

Nørrebrogade 28-30, Århus
Tlf. 13275

**Lad Dem lede
af Scan-rør**

Sorte og galvaniserede vand- og gas-
rør samt dampør i dimensioner fra
 $\frac{1}{2}$ "—4". Centralvarmerør i dimen-
sionerne: 40—50—80 og 100 mm

SKANDINAVISK RØRFABRIK

Telefoner: HORSENS 350-351-2350

ken, når skolen har bespisning ved lærermøder eller festlige lejligheder.

Det store undervisningslokale er opdelt i 3 mindre køkkener, alle indeholdende det samme, nemlig opvaskebord, gas- eller elkomfur, serviceskab, køleskab og arbejdsbord. I de skolekøkkener, jeg har set, havde dog alle de små køkkener en forskellig udformning.

Man tilstræber ved denne varierende opstilling af elementerne at lære eleverne hvert sted at indrette sig så praktisk som muligt, selv om forholdene ikke byder på det, og give dem mulighed at drage sammenligninger mellem de forskellige opstillinger.

Misforholdet mellem lokaler og undervisning

Kravene til skolekøkkenlokalerne er i de større danske skoler sat op i et efter min mening helt urimeligt plan, ikke mindst i forhold til det antal undervisningstimer eleverne har haft og det, de har lært, når de forlader skolen.

Ikke mindst derfor har vedstående plan bud på. Vi er tvunget til at spare; men det er katastrofalt, at man nu helt undlader at bygge det antal skolekøkkener, man burde efter eksisterende og kommende elevantal (her slet ikke det ringe timeantal taget i betragtning), fordi man forståeligt nok ikke har råd til at honorere de krav med hensyn til det m² tal og det udsnit (som oftest dobbelt), der fordres.

Vi har bestemt ikke for mange skolekøkkener, men derimod for mange teorilokaler. Tidsspildet ved at transportere eleverne fra den ene skole til den anden fremmer ikke respekten for faget. Avissskriveriet ondt at „det er noget, der kan læres i hjemmet“, er nogens snak, for i $\frac{1}{3}$ af alle byhjem f. eks. er mødrene ikke beskæftiget i hjemmene om dagen, og hverken de eller flertallet af deres hjemmearbejdende medstøttere har vel forudsætninger nok til at kunne lære fra sig om sund kostsammensætning og rationelle arbejdsmetoder.

Hæfter om skoler

Skolebyggeriet og skolespørgsmål har ofte været behandlet i *Arkitekten*. Nedenfor gengiver vi en liste over de senere års skolehæfter.

Månedshæfter

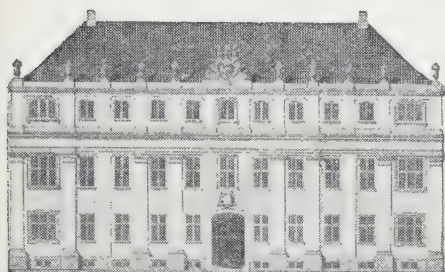
Nye københavnske skoler: Kommuneskole i Emdrup, af stadsarkitekt M.A.A. Poul Holsøe. Kirkebjerg skole, af arkitekt M.A.A. Viggo Jacobsen. Lykkebo skolen, af arkitekterne M.A.A. S. C. Larsen og Helge Holm. (Månedshæfte 3/1944 uds.) Særligt tryk 1949 Kr. 3,50
Konkurrencen om Mosegårdsskolen i Gentofte, af arkitekt M.A.A. F. C. Lund. Månedshæfte 5/1943 Udsolgt
Teknisk skole i Odense, tilbygning og udvidelse, af arkitekt M.A.A. Johs. E. Mikkelsen Kjør. Udvidelse af Teknisk skole i Aarhus, af arkitekterne M.A.A. N. Chr. Skjøth og A. Mogensen. Månedshæfte 2/1942 - 1,50
Marienlyst skole i Gladsaxe og udvidelse af Bagsværd skole, af arkitekt M.A.A. Vilh. Lauritzen. Månedshæfte 8/1941 Udsolgt

(Teksten fortsættes på omstående side)

en almindelige Brandforsikring

for Vandbygninger, oprettet ved kongelig Anordning

af 1792

Brandforsikrer Bygninger
— færdige og under Opførelse —
med fast Inventar

PR. 1. APRIL 1950:

forsikringer	Forsikringssum	Formue
65.000 kr.	over 18,5 milliarder kr.	over 73,5 mill. kr.

Stormgade 10 . Telefon C. 1100 . København K.

Efter Københavns Brand i 1728

oprettedes

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

til Beskyttelse af københavnske Husejere

mod Tab ved Ildebrand.

Kjøbenhavns Brandforsikring

Danmarks ældste Brandforsikringselskab

Ved Stranden 14

Telf. C. 3160 & 14160

Tegner

BYGNINGSBRANDFORSIKRING

I KØBENHAVN, FREDERIKSBERG, GENTOFTE

OG ALLE ØVRIGE KOMMUNER I

KØBENHAVNS AMTSRAADSKREDS

Ogsaa Forsikring af Bygninger under Opførelse

Østifternes Brandforsikring

Bygningsbrandforsikring

under justitsministeriets tilsyn

Forsikring tegnes i forstæderne
i København, på Frederiksberg,
i nogle købstadstrakter og
overalt på landet på øerne

Indtegnings hos vore branddirektører,
vurderingsmænd eller
på hovedkontoret

VESTER VOLDGADE 104

KØBENHAVN V

TELEFON: BYEN 9210

Det uopsigelige Laan
er Fundamentet

Samlet Udlaan ca. 2,3 Milliarder Kr.

Laan à 3½, 4, 4½ eller 5% ydes i faste Ejendomme
i By og paa Land indenfor Østifternes og Samsø

Jarmers Plads 2, København V. Tlf. C. 8501

A. J. Iversen

Snedkermester

Inventar
Paneler
Møbler
Polstrede møbler

Kontor og udstilling:

St. Kongensgade 124 . Telefon Central 9799

Zinktryk og Lustryk

**Byen *7457
Byen 3514**

ATELIER ALFA

Lyskopieringsanstalt . Frederiksborggade 1

Den patenterede beton-emaille

Betonit

DEN IDELLE FUGEfri VÆGBEKLÆDNING

Hård . Blank . Ingen vedligeholdelse
Brochurer og prøver på forlangende

7/8 Betonit

M. A. SCHULTZVEJ 9 . AALBORG . TELEFON 1688

S. HEIDE

Fabrik for elektroakustisk Materiel

Godthaabsvej 135, København F . Telefon Fasan 2316

Specialfabrik for Høreanlæg

til Kirker, Hospitaler, Foredragssale,
Teatre, Biografer og andre Formaal.
Fast Installation samt traadløst Sys-
tem efter Lavfrekvensinductions Prin-
cippet. (Lodretvirkende, patentan-
meldt). Installationen foretages med
Pietetsfølelse. Talrige anbefalinger.
Gratis Tilbud og Demonstration.

Teknisk skole i Gjentofte, af arkitekt M.A.A.
S. C. Larsen. Månedshæfte 8/1940 Kr. 1
Efterslægtsselskabets skole, af arkitekt M.A.A.
Henning Hansen. Månedshæfte 6/1940 Uds
Det tekniske selskabs skole, af arkitekterne
M.A.A. S. C. Larsen og Aage Rafn. Må-
nedshæfte 3/1940 Kr. 1
Korsløkkeskolen i Odense, af arkitekt Jens
Christensen. Månedshæfte 3/1939 - 1
Grundtvigsskolen og udvidelse af Østrigs-
gades skole, af stadsarkitekt Poul Holsøe
s. m. F. C. Lund. Månedshæfte 5-6/1939 - 3
Nye københavnske kommuneskoler: Frede-
rikssundsvejens skole, udvidelse, projek-
teret af arkitekt A. Ekberg, fuldført af ar-
kitekt M.A.A. Johs. Carlsen. Bellahøj skole,
af arkitekt M.A.A. Viggo Jacobsen. Skolen
ved Sundet, af arkitekt M.A.A., professor
Kaj Gottlob. Månedshæfte 11-12/1938 Uds
Skole i Suresnes v. Paris. Månedshæfte
5/1937 Kr. 1
Nye københavnske skolebygninger: Kathri-
nedalskole, af arkitekt M.A.A. professor
Kaj Gottlob. Skolen ved Skellet, af ar-
kitekterne M.A.A. Helge Holm og S. C.
Larsen. Udvidelse af Christianshavns gym-
nasium, af arkitekt M.A.A. Thomas Havning.
Månedshæfte 5-6/1935 - 3

Ugehæfter

Byggeprogram for skoler i Hertfordshire, af
arkitekt M.A.A. Ole Bang. Ugehæfte 5 og
6/1951 -
Resultatet af konkurrencen om en gymnasie-
bygning i Nyborg. Ugehæfte 33/1950 - 0
Resultatet af konkurrencen om en kommu-
neskole i Esbjerg, af arkitekt M.A.A., profes-
sor Edv. Thomsen. Ugehæfte 23/1950 - 0
Centralskolen i Gedsted, af arkitekterne
M.A.A. Fritz og Jens Madsen. Ugehæfte
25/1950 - 0
Dagslys i skoleklasser. Ugehæfte 4-5/1949
og ugehæfte 8-9/1949 - 1
Resultatet af en konkurrence om en kom-
muneskole i Rørbæk ved Saxkøbing. Uge-
hæfte 52/1949 - 0
Resultatet af konkurrencen om en kom-
muneskole i Rugkøbelkvarteret, Åbenrå.
Ugehæfte 44-45-46/1949 - 1
Resultatet af konkurrencen om en kom-
muneskole i Dalum. Ugehæfte 27/1949 - 0
Resultatet af konkurrencen om en kom-
muneskole i Slagelse. Ugehæfte 22-23/1949 - 1
Resultatet af to skolekonkurrencer: Kom-
muneskole i Holstebro, kommuneskole og
fritidshjem i Lyngby. Ugehæfte 30/1948 - 0
Konkurrencen om en kommuneskole i Hil-
lerød, af Hans Chr. Hansen. Ugehæfte
5-6/1948 - 1
Fra en englandsrejse, af Hans Henning Han-
sen. Ugehæfte 38/1948 - 0
Store eller små skoler? (Efterskrift til et fæl-
lesmøde mellem pædagoger og arkitekter.)
Ugehæfte 12-13/1947 - 1

M. Thomsen Støtt & Søn

Kong Christians Allé 6 . AALBORG

Telefon 1992 og 4983

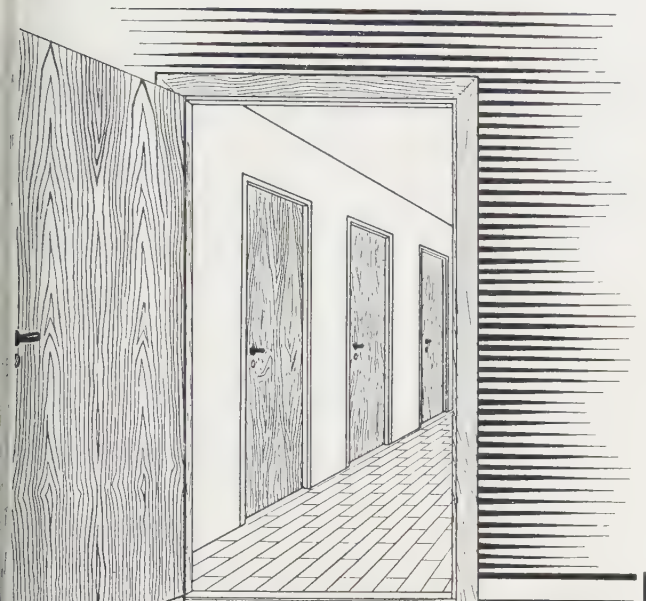
MURERMESTER- OG
ENTREPRENØRFORRETNING

★

BORNHOLM
glaserede RØR

A/S HASLE KLINKER- & CHAMOTTESTENFABRIK . KØBENHAVN

FIONIA døre og parketstave

- to smukke og praktiske naturtræs byggematerialer
- velegnede til ethvert byggeri
- leveres i flere forskellige træsorter.

DANSK MØBELPLADE- & FINÉRFABRIK

ENSE

Aktieselskab

KØBENHAVN

ROLLO
Stifter til Pencils

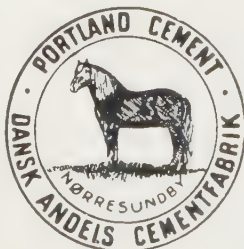
Indenfor gulvbelægning
PANKO . GUMMI . LINOLEUM

Lydisolering og akustisk
regulering

Odense Korkisolering

Medkontor: Vesterbro 10, Odense . Tlf. 1735 (2 lin.)

**Prima Portland
Cement**

DANSK ANDELS CEMENTFABRIK

NØRRESUNDBY

FJEDRENDE ELASTO gulve

er beskyttet ved patent i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Holland, Belgien, Frankrig, Spanien, Portugal, England og Amerika.

Fjedrende ELASTO gulve er nylig lagt i:

Vordingborg badmintonhal, Vordingborg . Sundby-
øster skole, Gerbrantsvej, S . Ulrikkenborg skole,
Lyngby . Birkerød skole, Birkerød . Stengårdsskolen,
Glansakse . Idrætsskolen, Viborg . Skole i Odense
Skole i Herning . Skole i Tyborøn . Skole i Hjør-
ring . Skole i Brøndbyøster m. fl.

ELASTO GULVKOMPAGNI

LUNDEGÅRDSVEJ 12 . TELEFON HELRUP 7765
NYKØBING F. . TELEFON NYKØBING F. 120

Plastikbehandling af gulve

1/8 Nordisk Gulvsanering

Svanholmsvej 7 . Telefoner: 3129 - 4463

* M. J. GRØNBECH & SØNNER

Kristianiagade Nr. 8
København Ø.
Telefon C. 342

Staalbjælker og Monierjern

fra Lager og Værk

VEST FOR STOREBÆLT:
MASKINFABRIKEN VESUV 1/8 NØRREBRO 47-ODENSE TLF. 7097

Vesuv STOKERE
OLIEFYR

ØST FOR STOREBÆLT:
SIMONSEN & SCHEIBEL 1/8 KONG GEORGSV. 27-KØBVN. GOTH. 7120

Skolebyggeriets fremtid

Af arkitekt M.A.A. Hans Henning Hansen

I *Den danske Skolehåndbog* har Hans Henning Hansen er undervisningsministeriets rådgivende arkitekt skolespørgsmål, offentliggjort en særdeles interessant artikel om skolebyggeriets udvikling og fremtid. Denne artikel bringes i det følgende to afsnit.

Skolen og den daglige levevis

„Renlighed er en god ting,“ sagde kællingen, hvorefter han vendte sin særk nytårsaften – og selv om den omtalte dames handling næppe er i overensstemmelse med den, vi i vore dage forstår ved renlighed, er der dog meget i det gamle ord; kun at vi nu betegner renlighed ved det fine ord hygiejne, og lader begrebet dække langt mere end den personlige rengøring.

Hvis man betragter de gældende bestemmelser for skolebyggeri, vil man opdage, at de i meget vid udstrækning dækker forhold, som ikke direkte tager sigte på at tilvejebringe de bedst mulige betingelser for meddelelse af boglig eller praktisk belæring; men som gennem tilvænning og indirekte påvirkning tager sigte på at forbedre børnenes – de kommende slægtes – levevis – udfra det man nu anser for ønskværdigt og opnåeligt på sundhedens område.

Velbelyste, velventilerede og velisolerede klasseværelser, borde og stole af den rigtige form, vaskeindretninger i forhal eller skoleforstuer, legemsøvelser med påfølgende bad, særlige tørreskabe til gymnastik, særligt skolebad, børneklosetter, skolelæge – og skoletandlæge, skolebespisning o. s. v., o. s. v. Alle disse mange ting, som gradvis er blevet knyttet til byggeprogrammet, har ikke direkte noget med undervisningen at gøre; men er et resultat af det i dagliglivet udenfor skolen opståede krav om forøget bekvemmelighed og legemlig sundhed, og har direkte indflydelse på bygningernes udformning.

Jeg kender ikke noget bestemt mål for den indflydelse glasarealets størrelse har på børnenes sundhed; men jeg kender den glæde der kan gribe en, når gråvejr afløses af solskin, og jeg kender den modbydelighed man kan føle ved at skulle opholde sig i et mørkt rum, når solen skinner udenfor. Børn er også en slægt mennesker, og foruden den direkte gavnlige virkning på sundheden, som lyset har, må man ikke underkende den psykologiske virkning af lyse og venlige omgivelser. Såvel herjemme som i udlandet har man forsøgt sig med friluftsklasser for på den måde at opnå de gunstigste forhold med hensyn til såvel belysning som ventilation; men nogen særlig fremtid har en sådan ordning næppe herhjemme, for bortset fra at vort hjemlige klima vil lægge netop den form for klasseværelser store hindringer i vejen, vil den isolering fra naboklasser og resten af omverdenen – som er en forudsætning for at holde børnenes interesse fangen – næppe kunne klares tilfredsstillende i det frie. Efter Københavns nye byggelov kræves, at et beboelsesrum får en glasflade, som svarer til en tiendedel af gulvfladen, efter de nugældende bestemmelser skal en klasseværelse have tilsvarende forhold på en ottendedel og en gymnastiksal på en sjattedel, medens ældre danske, og nugældende engelske bestemmelser krævede en femtedel. En glasflade på en ottendedel er nok til at give huset en særlig karakter; men en femtedel er så meget, at man med en rimelig loftshøjde ikke kan opnå glas nok i den ene langvæg, men må sørges for lys også fra den modsatte side. Alle disse over-

(Teksten fortsættes på omstående side)

Gustarsen

TAPETOPSÆTNING

ST. KONGENSGADE 92

TELEFON BYEN 9330

3 ledninger

SNEDKERARBEJDE

TØMRERARBEJDE

INVENTAR

TH. PEDERSEN & SØNNER

Frederiksgade 74

Tlf. Aarhus 765

Monteringer af

RESTAURANTER OG HOTELLER

TEATRE . BIOGRAFER

ENSE STOLE & MØBELFABRIK

v. POUL NIELSEN

HENRIETTEVEJ 1 og Annasholmsgade 9-11 . TLF. 898 ODENSE

TØMRERMESTER

P. JUL. HANSEN

SOLSORTVEJ 49

GOthÅB 1380

Manuel Jensen & H. Schumacher

er- og Entreprenørforetning A/S

lagt 1891

AJVA A/S

SYDMARKEN 22-26, SØBORG
TELEFON: SØBORG 3801

**AJVA VARMTVANDSBEHOLDERE
MED INDBYGGET FORVARMER**

Fra 1930 til Dato leveret ca. 6000 Stk. i Størrelser fra 300-11000 Liter

MODSTRØMSVANDVARMERE

EVAPORATORER

OLIETANKE m. v.

arbejde Fundering Kloakarbejde Jernbeton

arbejde Hovedentrepriser Dampskorstene

haabsvænget 4 · København F. · Telefon Ctr. 968

DANSK LYSKOPI A/S KRONPRINSESSEG. 54

TELEFONER CENTRAL 1976 - CENTRAL 7629

KLARER ALLE OPGAVER INDENFOR

Skopiering - Zinktryk - Duplikering Foto

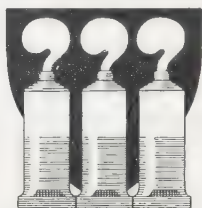
**KEMP
& LAURITZEN**

ELEKTRISKE ANLÆG

A/S **J. PETERSENS**
Beslagfabrik

**ROBERT
RASMUSSEN**

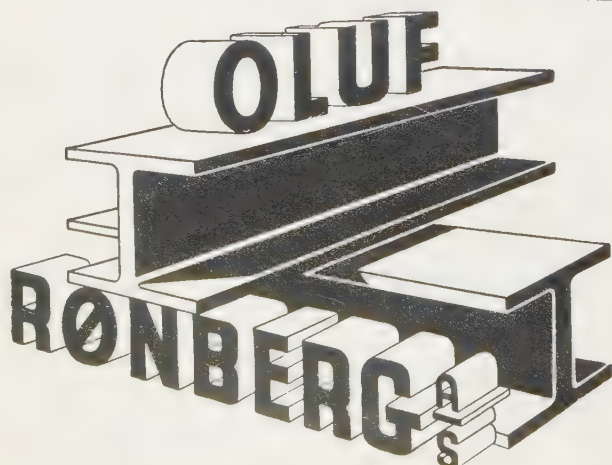

MALERFIRMA
AMALIEGADE 3
CENTRAL 202 OG 11.302

**ZINKTRYK
LYSKOPI
TEKN. FOTO
TRYKSAGER
OFFSET
CLICHÉ
MASKINSKRIVN.**

**CENTRAL
3630**

Tutein & Koch

vejelser og krav får følger langt ud over selve klasseværelset. Kan man ikke få glasareal nok i den ene langside, men skal have det også i den anden side, er man næsten tvunget til at holde bygningen i én etage; er man tvunget af aftrækskanalernes lige forløb til at have samme rumdybde eller rumbredde i alle etager over hinanden, er man enten henvist til at give rummene samme størrelse, eller helt at undlade at bygge i flere etager, og på samme måde krævet om lydisolering af gulve, lofter og vægge har en afgørende betydning for bygningsformen.

Hvis man kan sige, at kravene til det enkelte klasseværelses indretning i første række tager sigte på at skabe gode arbejdsforhold, og i ringere grad tager sigte på en direkte forbedring af børnenes sundhedstilstand, må det vist siges, at vort temmeligt beskeden krav om håndvaske i skoleforstuen på lige fod har hensigt at forbedre arbejdsvilkårene for undervisningen og i sig selv at være en opdragelse til bedre levnsvaner. Man skal lære at vaske hænder før man spiser eller skriver, man skal lære at skifte fodtøj, man skal lære at anbringe sine ejendele på særligt dertil indrettede steder. Alt dette stiller krav også til bygninger, som børnene færdes i, og vore nugældende krav om „garderobebekvemmeligheder“ er på flere punkter mere primitive end tilfældet er for eksempel ved nye engelske skoler. I de sidste nye, engelske landskoler er selve skolegangen holdt helt fri for tøj og vaskerindretninger; medens der i mange bygninger som forbinder legepladsen med skolebygningen, er indretning plads til overtøj med særlige opvarmning og ventilation – „så tøjet kan tørre i timerne“ – toiletter, håndvaske. – Alt på sin rette plads, korridorerne ikke opbevaringssted for fugtigt tøj og madpakker, som måske er mindre fugtige, men omtrent lige luktende; man skal uvilkårligt gennem sin færdsel i skolebygningen vænnes til en ordenssans og levnsvaner, som kan bruges også efter skoletid.

Det kan være vanskeligt at opstille nøjagtige regler for det nødvendige omfang af sanitære installationer. Herhjemme plejer man ved mindre skoler at siges, at der skal være en vaskeplads for hvert sjette barn, ved større skoler for hver tolvte barn, i England de tilsvarende til hvert ottende og hvert tolvte barn. Herhjemme forskriver man, at der skal være et toilet for hver 30 drenge og hver 20 piger, i England det hver 25 drenge og hver 10 piger, og i Amerika har man på grundlag af meget detaljerede undersøgelser opstillet lige så detaljerede regler; men overalt er man enige om, at forholdene på skolen helst må være en smule bedre end forholdene i hjemmet. På denne måde øges kravet til renlighed, og skoler er samtidig – ikke mindst efter at skolebadet er blevet indført – en nødvendig hjælp for de hjem, som af den ene eller anden grund er under den ønskelige standard på det sanitære område.

Ingen finder vist på at pege fingre af skolernes sundhedspleje, så længe den indskrænker sig til installation af håndvaske og wc'er og periodiske lægeundersøgelser; men skolebespisningen har – især i begyndelsen været genstand for diskussion, hjemmene skulle selv bestemme, hvad ungerne skulle have at spise. Efterhånden erkender man dog vist de fleste steder at den nøje beregnede kost, som udleveres på skolen har haft stor betydning for børnenes sundhed,

(Teksten fortsættes på omstående side)

Christensen & Nielsen A/s

Bygningsmaterialer

Vestergade 48, Aarhus

Telefon 3377 (fl. Linier)

J. A. ALSTRUP A/s

AARHUS . ESBJERG . RANDERS . KØBENHAVN

Tlf. 3700

Tlf. 166

Tlf. 3718

Tlf. C. 11,768

BYGNINGSGLAS

Tømrer- og snedkerarbejde
akustisk væg- og
loftsbeklædning
inventar

P. J. Rasmussen

TØMRERMESTER

Vesterbrogade 6 . AARHUS . Telefon: 2230

HENRY S. PEDERSEN

MURERMESTER

ENTREPRENØR

Spanien 15

AARHUS

Telf. 8936

Malerfirma
P. MADSEN & SØN

Grønnegade 50 . Telefon 9535 - 2801

AARHUS

Vi maler overalt

Aktieselskabet

C. Langballe & Søn

Bygningsartikler

Store Torv 9

AARHUS

Telefon 3055

H. Chr. Hansen & Co.

v/ Lund Laursen & Jørgensen

Blikkenslagere,
aut. gas- og vandmestre
sanitære
installationer

Studsgade 11 . Århus . Telefoner: 44 - 784

OLAF BAHN

Fuglebakkevej 3, Aarhus
Telefon 3754

Holger Jensen

aut. elektroinstallatør

Nørre Allé 37

AARHUS

Telefon: 4824

Ingv. Michelsen

Klejnsmiedie & Jernvarefabrik

Eckersberggade 30 . Århus . Telf. 1026

Bygningsarbejde
Trappegelændere
Gitterporte

Tilbud og overslag til tjeneste

hvis man herhjemme, som det gøres nogle steder i udlandet kunne lade det gå på omgang mellem forældrene at hjælpe med til tilberedelsen af mad i skolens køkken og opsynet med børnene i spisesalen ville den sidste følelse af, at de stakkels børn ikke fik nær så god mad, som mors egen, vel efterhånden forsvinde.

At alle disse tekniske installationer og særlige rum, garderober, lægeværelse med venteværelse, spisesale med køkken, skaber nye problemer for planlægningen behøver næppe at omtales; men man må gøre sig klart, at når vi er begyndt at benytte skolen som opdragelsesanstalt i sund levevis og central for børnenes sundhedspleje, er skolen blevet knyttet til en udvikling, som i fremtiden kan komme til at stille store krav til dens bygninger.

Skolen og bygningstekniken

„Et hus er en maskine til at bo i“, har den franske arkitekt Le Corbusier engang sagt. Hvis man med en maskine forestiller sig et larmende, snæverset og osendende apparat, som er skabt af onde mennesker ud fra rent profitbegær, vil man være tilbøjelig til at stempe udtalelsen som et paradoks; men hvis man ved en maskine forstår det, som ordet egentlig betyder, en opfindelse, vil man forstå, at udtalelsen nøjagtig dækker sandheden. Et hus – en skole – er en ny opfindelse hver gang. Ikke alene skal man finde ud af at placere alle rum og funktioner rigtigt i forhold til hinanden, men skallen omkring rummene, begrænsningsfladerne, husets konstruktion skal være nøje i overensstemmelse med husets brug, og de muligheder som en tidssvarende teknik giver en i hænde.

Indenfor byggematerialernes område er det kun ting, der gennem skiftende tider kan betegnes som det bedste, det rigtige. At rytterskolerne en overgang havde stråtag, var fordi det på det tidspunkt var en god og økonomisk tagdækning, men når en hollandsk arkitekt for mindre end 20 år siden har givet en skole til mere end 1000 børn stråtag, kan man være ganske sikker på, at en trang til romantik har fået ham til at se bort fra kravet om tidssvarende byggemåde.

Ingen vil mere forlange, at en dampmaskine skal ligne et græsk tempel, eller at en 3. klasses jernbanevogn en række diligencer, der er hængt efter hinanden. En ting skal ligne det den er, en skole skal ligne en skole og ikke en herregård; og en skole bygget i 1950 må hellere ligne andre huse bygget i 1950 end en skole bygget i 1850. Når der nu forlanges et visse belysningsforhold i klasseværelserne, og man på vor tid glasværker er i stand til for en nogenlunde rimelig pris at fremstille temmeligt store glasflader, er det ikke hensigtsmæssigt at udføre sine skolestuevinduer med en vrimmel af sprosser og ruder, der har en størrelse svarende til en flaskebund. Når man i vor tid ved hjælp af jernbeton eller andre sammensatte konstruktioner i en etageadskillelse er i stand til at spænde over et selv nok så dybt lokale uden at konstruktionsstykkelsen behøver at overstige 25–30 cm, er der ingen grund til at udføre et gammeldags hængselværk i tømmer, som umuliggør en udnyttelse af pladsen over etageadskillelsen. Hvis løse borde og stole af letmetal og træ er bedre og billigere end faste bænke og borde helt af træ, må tanken ikke forkastes fordi man har svært ved at vænne sig til synet af dem.

(Teksten fortsættes på omstøende side)

L. Øvlisen & Søn

Tømrermestre

Søndergade 66-68, Aarhus

Telefon 3043-11293

★ Tømrer-,
bygningssnedker-
og inventararbejde

Aarhus Polstremøbel-Fabrik

Terrazzokompagniet

v/ HILMAR NIELSEN

Eckersberggade 13, Aarhus . Telefon 1532

S. L. Aarslevs Enke og Søn

Glarmester

Heibergsgade 1

Aarhus

Telefon 4270

Blikkenslagernes operative Forretning

**Blikkenslagerarbejde
Rustfri stålborde**

Gerlachsgade 20, Aarhus
Telefoner: 8629 - 7620

Bygningssnedkernes cooperative Forretning

Ringkøbingvej 21, Aarhus. Telefon 3912
Værksted:
Sjællandsgade 51, Aarhus. Telefon 9080

Tømrermestrenes Camp,- Save- & Høleværk

TIIESELSKAB

Eneforhandler for Jylland af
PERSPEKTIVA VINDUER

arhus

7100

Jord- og Betonarbejdernes cooperative Forretning

Silkeborggade 56, Aarhus
Telefon 5367

J. C. Jensen

Snedkermester

Kontor- & Butiksinventar
Bygningsnedkeri

Lystætte Rullegardiner
Eneste danske System

Aarhus

Rosenkrantzgade 23 · Tlf. 9209
Privat: Tlf. 7212

BYGGEBLOKKE og ISOLERINGSMATERIALE

RYPI-TRÆBETON – a. byggeblokke, afprøvet af Statsprøveanstalten, godkendt som ydermur-materiale til statslånshuse, b. plader til isolering og etageadskillelse. Isolerer mod kulde, varme, lyd og fugtighed.

TØRVESTRØELSE – 1. kl. isolerings- og indskudsmateriale.

PINDSTRUP MOSEBRUG
SAVVÆRK OG EMBALLAGEFABRIK

Pindstrup, telf. 13 (4 ledninger)

Salgskontor for Sjælland: Holmens Kanal 9, København K., telf. C. 8261

A. BARTHOLDY & SØN

TØMRERMESTRE
ENTREPRENØRER

JUNGGREENSVEJ 8 · TLF. DAMSØ 1809 · 435

*Sanitære
installationer
Centralvarme*

G. Strømman

JÆGERSBORG ALLÉ 11

Telefoner: Ordrup 305
– 1492
– 5599

hidtil ukendte. Nye materialer træder i de gamle steder, og nye krav til bygningen betinger ofte nye konstruktionsmåder. Vort traditionelle byggemateriale herhjemme gennem de sidste århundreder har været mursten, et solidt og godt materiale; måske ikke fuldt tilfredsstillende, og enerådende, hvorefter det drejer sig om bygninger, hvis brug og form skiftes tilpasses skiftende tiders krav.

Dette spørgsmål om skolebygningens elasticitet – overhovedet et af de vanskeligste at løse – blev berørt allerede i 1938, da kgl. bygningsinspektør Thomas Hennings, undervisningsministeriets daværende, rådgivende arkitekt, opførte en modelskole af træ på Bellahøjsskolestillingen. Arkitekten udtalte om denne skole:

„Der er i og for sig intet i vejen for, at en sådan træbygning opført på betonfundament og forsvarligt isoleret vil kunne holde 60-70 år, og med gunstige priser på tømmermaterialet vil det utvivlsomt have været en besparelse i forhold til den almindelige byggemåde. Spørgsmålet har betydning, når man tænker på, at mange skolebygninger forældes i forhold til dagens brugsmæssige og hygiejniske krav, længe før de bygningsskiksmæssigt er slidt op, og at der derfor kan være grund til at finde en byggemåde, hvor man kan regne med nedsat levetid og forholdsvis lavere byggesumme. Dette er en måde at søge spørgsmålet om skolebygningens elasticitet og ændringsmuligheder løst på, forsøg på at overføre princippet fra den amerikanske bilindustri på skolebyggeriet: „Vi ved at det eksempel vi fremstiller i dag vil være forældet om så og så lang tid, lad os da give det en udførelse, som gør, at det er udsledt samtidig med, at det er forældet.“ Således bygningsindustrien imidlertid ikke er mere mekaniseret end den er for øjeblikket, og i betragtning af det stadigt stigende krav om slidstyrke og tekniske installationer er denne vej næppe farbar.

I England, hvor krigsproduktionen og krigens efterkrigsring efterhånden er blevet omstillet i fredens tjeneste, og hvor en ny skolelov af 1944 har givet skolebyggeriet en fremtrædende plads, har man nogle steder søgt at gå en anden vej og benytte en metode, som ikke er ukendt fra for eksempel kontorhusbygninger herhjemme. Undervisningen kan ændres – og bliver det; en friere undervisningsform med arbejde i små grupper i stedet for hele klasser er for eksempel en mulighed, der kræver en anden form på klasseværelserne, skoleradio og fjernsyn kan komme med deres særlige lokalekrav, altså må huset kunne ændres. Den vej man har valgt, er at fastslå, at hvordan undervisningen end vil forme sig, må man have taget over hovedet, og det eneste der konstrueres permanent og uforanderligt er taget, medens de indre skillede rum til en vis grad ydermurene består af delvis fabrikkem fremstillede elementer, som tilfredsstiller det dobbelte formål at danne en tilstrækkelig adskillelse mellem de enkelte rum indbyrdes og omverdenen og samtidig være således indrettede, at de uden større vanskelighed kan flyttes og genopstilles på et andet sted. Denne måde at løse spørgsmålet på synes mere sandsynlig, men forudsætningerne – byggeindustriens mekanisering – er ikke til stede herhjemme, og bliver formentlig ikke i den nærmeste fremtid så naturlig her som i et land, hvor fabrikkerne daglig fremstiller eenfamilehuse i hundredvis klar til at læsse på lastbiler og køre ud på grunden, klar til at bygge hele byer på få uger.

(Teksten fortsættes på omstændende side)

*Elektriske
installationer*

R. AARØ-HANSEN

AUT. ELEKTROINSTALLATØR

Nørre Voldgade 27 : C. 8021 • Byen 1359

P. Lødbergs Eftf.

Gunnar Andersen

Glarmester

Chr. 115 Gade 7, Hov.

Telefon Central 7334

★

MALERFIRMAET

Anton Hansen

Westend 7 . Cent. 7103

★

C. G. Jensen's Eftf.

CENTRAL- OG FJERNVARMEANLÆG

Gaunovej 42 . Telefon Bella 1717

★

Friedmann & Søn

v/ Harald Friedmann

Malermestre

Nytorv 11 - Telf. C. 3634 - Byen 3061

Hildebrandts

Traadvarefabrik

Bødkervej 3 . Tlf. Taga 6373

GLARMESTER

Henry Storr

C. STORR'S ENKE & SØN

Frederikssundsvej 15

Telefon Central 6689

Aage Fischer

Viggo Rothesvej 23

Telefon Helrup 2609

•

Tømrermester

L. C. MATHIASSEN OG SØN

v. N. MATHIASSEN

SAXHØJVEJ 28 . TELEFON: DAMSØ 4405

Johs. Madsen & Søn

MASKINSNEDKERI

Gladsaxevej 315 • Tlf. Søborg 4820

Malerfirma

C.W. Juulmann & Søn

Nørregade 20

Telefon C. 64

R. REUSCH

Indehaver C. S. Hansen

SMEDEMESTER

Blaagaardsgade 21 • Telefon: Nora 5052

Håndværkere og leverandører

Møllevangskolen i Århus.

Arkitekter M.A.A. A. Mogensen & Salling Mortensen

Murerarbejdet og jernbeton: Henry S. Pedersen. Tømrerarbejdet og snedkerarbejde m. akustisk regulering: P. J. Rasmussen

Blikkenslagerarbejdet: Blikkenslagernes coop. forretning

Malerarbejdet: P. A. Madsen & Søn. Glarmesterarbejdet: Tage Aarslev.

Smedearbejdet og jernkonstruktion: Ingvald Michelsen.

Dafoleumgulve: Dansk Asfaltfabrik A/S

Linoleumgulve: Daniel Nielsen A/S. Terrazzoarbejdet: Hilmer Nielsen.

Kloakarbejdet, dræn og boldbaner: Jørgen og betonarbejdernes coop. forretning.

Kraft- og installation: Holger Jensen.

Sanitet og varme: H. O. Hansen & Co.

Isolering af varmerør: Olaf Baas.

Ventilation i normalklasser: Jydsk Ventilator Co.

Inventar: Bygningssnedkernes coop. forretning.

Leverandører: De forenede teglværker (teglsten), Christensen & Nielsen A/S C. Langballe & Søn (dagsbygningsmaterialer), Århus Savværk A/S, Tømrermestrenes høvleværk A/S (maskinarbejde), Århus værktøjsmagasin (beslag) I. A. Alstrup A/S (glas), A. Nielsen (persinerner, motor og spil til gardiner, festsal), Hustømrernes A/S, H. Øvlisen & Søn, T. Pedersen & sønner, Chr. Schou & søn (inventar), Århus Polstermøbelfabrik (sofa og stole), Isoleringssmaet Ikas (fiberplader), I. C. Jensen (mørklægningsgardin), Glent & Co. A/S (varmluft- og ventilationsanlæg).

Skovgaardsskolen

Arkitekter M.A.A. Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen

Murerarbejdet: Mathias Sørensen. Tømrerarbejdet: Knud Jensen. Elektrisk installation: E. Høyrup. Blikkenslagerarbejdet: J. A. Pedersen. Snedkerarbejdet: A. H. Jørgensen Maskinsnedkeri. Centralvarme, installation: G. Stemann. Gulve: Dansk Asfaltfabrik. Haveanlæg: Ingemar Hansen. Terrazzoarbejdet: Brdr. T. & P. Odorico. Inventar: A/S Silvan, C. Hansen & Søn, Sv. Johansen, Jørgen Wolff. Ventilation: Glent & Co. A/S. Malerarbejdet: Knud der Jensen, Holger Thaarup. Smedearbejdet: Emil Nielsen. Glarmesterarbejdet: A. Guhle & Søn. Persinerner: Nielsen A/S Vinduer: Viktoria-Vinduet. Belysning: Keiser & Lauritzen, A/S Lyfa, Louis Poulsen.

Søndermarksskolen i Horsens

Arkitekter M.A.A. Chr. Holst, Erik Holst, Aage Holst og Palle Jacobsen

Kloak- og Drænarbejdet: H. P. Nielsen & Linneberg Horsens. Murerarbejdet med jernbeton: J. P. Hansen, H.

(Teksten fortsættes på omstående side)

JØRGEN WOLFF'S

MØBELSNEDKERI

Indehaver: Chr. A. Wolff

Udfører alt finere

møbel- og inventararbejde

Hellerupvej 13 - Telf. Helrup 6

Mathias Sørensen

TØMRERMESTER

Solbakkevej 44, Gentofte

Telefon: Ordrup 2999

K. A. JENSEN

Tømrmester

Hyldegårdsvej 43 . Tlf. Ordrup 3899

A. H. Jørgensens Maskinsnedkeri

Ny Ordrup Sideallé 2

Ordrup 1881

*

J. A. Pedersen & Søn

Blikkenslager . Gas . Vand . Sanitet

Dyrehavevej 12 . Ordrup 1636 - 5236

Erik Høyrup

ELEKTRISKE ANLÆG

Dronningensgade 66 . Tlf. C. 7815 - C. 3408

Anton Guhle & Søn

GLARMESTER

Bygningsarbejde

Blyvinduer

Strandvej 335 . Telf. Ordup 243

C. HANSEN & SØN

Bygnings- og inventarsnedkeri

Frederiksborgvej 70 . Telefon: Taga 598

Leverandør til Skovgårdsskolen

EMIL NIELSENS

SMEDEVÆRKSTED

Estersvej 43

Telefoner: Helrup 771 x

- 1161

- 1652

Maskinsnedkeriet

TEGLGAARDEN

Bygnings- og inventarsnedkeri

MELCHIORSVEJ 12

TLF. ORDRUP 6520

Brdr. T. & P. Odorico

Terrazzo

La Coursvej 3 . Tlf. Gothab 656

INGEMANN HANSEN

Anlægsgartner

Fuglegårdsvænget 38 . Tlf. Gentofte 2294

BLIK

GAS

VAND

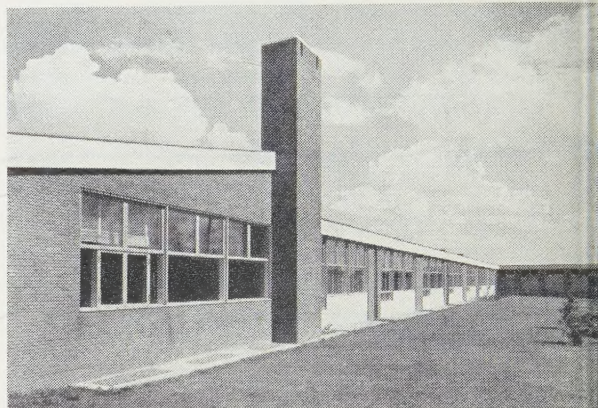
SANITET

VARME

CHRISTENSEN & MODLER

Valby Tingsted 5 . Telefoner: Valby 1176 - Valby 1092

sens. *Tømrerarbejdet:* Max Møller & Søn, Horsens. *Snedkerarbejdet:* N. Chr. Sørensen & L. Laursen & Søn, Horsens. *Glarmesterarbejdet:* Niels Laursen & K. A. Thomsen, Horsens. *Malerarbejdet:* Leo Nielsen, Horsens. *Elektriķerarbejdet:* A. Graversen & B. Bendixen, Horsens. *Blikkenslagerarbejdet:* Wedel Andersen, Horsens. *Varme og sanitet:* Carl Fr. Nielsen, Horsens. *Ventilation:* Glent & Co. A/S, Kbhvn. *Smedearbejdet:* Th. Jacobsen, G. Vestergaard, Michael Broch, Horsens. *Persienner:* J. Nielsen A/S, København.

Korsagerskolen

Arkitekt M.A.A. Magnus Stephensen

Fundering, murerarbejdet og jernbeton: Einar Kornum. *Tømrerarbejdet:* L. C. Mathiasen & Søn. *Snedkerarbejdet:* Johs. Madsen & Søn. *Blikkenslagerarbejdet:* Christens & Modler. *Glarmesterarbejdet:* Henry Storr. *Malerarbejdet:* Kommunens Håndværksafdeling, C. W. Juulman & Søn. *Smedearbejdet:* R. F. A. Reusch, C. Rødtjer. *Hegn:* Hildebrandts Trådvarefabrik. *Persienner:* A/S J. Nielsen. *Ventilation:* Glent & Co. A/S.

Ny Østensgårdsskole

Stadsarkitekt M.A.A. F. C. Lund

Murerarbejdet: H. Nissen. *Tømrerarbejdet:* Københavns kommunes håndværksafdeling. *Snedkerarbejdet:* Københavns kommunes håndværksafd. *Blikkenslagerarbejdet:* K. V. Hamann. *Smedearbejdet:* C. Holst Andersen A/S. *Trådhegn:* Hildebrandts Trådvarefabrik. *Glarmesterarbejdet:* P. Lodbergs Eftf. *Malerarbejdet:* Aage Fischer. *Gulobelægning:* F. Friedmann & Søn, Anton Hansen. *Ventilation:* A/S Dansk Asfaltfabrik, Nordisk Gulvsanering A/S. *Elektrisk installation:* R. Aarø-Hansen. *Centralvarme:* C. G. Jensens El. *Persienner:* J. Nielsen A/S.

C. F. RØDTJER

Smedemester, aut. gas- og vandmester

Peder Skramsgade 8

Telf. central 7798, byen 2

DEC 14 1951

GRANAT CEMENTGULVMALING

Til betongulvene i K.T.A.S.s ny værksteds- og lagerbygning i Sydhavnen er benyttet Granat Cementgulvmaling 3491

Betongulve, der benyttes meget, danner hurtigt støv og er vanskelige at holde rene, hvilket kan betyde en stor gene i såvel private boliger som i industri- og lagerlokaler.

Med Granat Cementgulvmaling 3491 kan man afhjælpe denne ulempe og tillige give gulvet en smuk, halvmat overflade, der ligefrem opfordrer til renlighed. Granat Cementgulvmaling 3491 er meget slidstærk og har desuden den fordel, at den er behagelig at gå på, ligesom den også virker støjdæpende.

Granat Cementgulvmaling 3491 leveres i farverne: lys grå, mellemgrå, rødbrun og linoleumbrun. Ring eller skriv efter oplysninger og farvekort. Vort tidsskrift »Farve og Lak« tilsendes gerne enhver interesseret arkitekt.

S. DYRUP & CO.

AKTIESELSKAB

GLADSAXEVEJ 300 - TLF. SØBORG 3000
DANMARKS MEST MODERNE LAK- OG FARVEFABRIK

